

Riksdagens protokoll

2011/12:97

Måndagen den 16 april

Kl. 13.00 – 17.02

Protokoll
2011/12:97

1 § Bordläggningsdebatt med anledning av vårpropositionen

*Bordläggningsdebatt
med anledning av
vårpropositionen*

Anmäldes

Proposition

2011/12:100 2012 års ekonomiska vårproposition

Finansministern överlämnade 2012 års ekonomiska vårproposition 2011/12:100.

Anf. 1 Finansminister ANDERS BORG (M):

Fru talman! Jag har nu till riksdagen avlämnat årets vårproposition om jobb och välfärd. Denna proposition överlämnas i en orolig tid i världsekonomin. I den internationella diskussionen står Europa i fokus därför att länder som Spanien, Italien, Portugal och Grekland utgör ett allvarligt riskmoment när det gäller återhämtningen. Klarar man av att återställa förtroendet? Klarar man av den långsiktiga uthålligheten? Eller ska marknaderna åter komma tillbaka till osäkerhet?

I den här miljön står sig Sverige starkt. Vi är ett land som har starka offentliga finanser och en möjlighet att möta krisen med en helt annan stabilitet än andra länder upplever. Tack vare vårt ramverk och vår långa tradition av starka offentliga finanser och tack vare de omfattande åtgärder regeringen vidtagit står sig Sverige starkt.

När vi blickar ut över de år vi nu har gått igenom kan vi konstatera att trots att vi passerat den värsta efterfrågenedgången sedan depressionen står sig Sveriges siffror väl i jämförelse med de flesta. Vi har haft högre tillväxt de senaste fem åren än USA, Kanada, Japan, Tyskland, Frankrike, Holland, Spanien och våra egna grannländer, med Finland och Danmark som exempel. Vi har haft en inflation som legat väl i linje med de länder som bäst har upprätthållit prisstabiliteten, och styrkan i våra offentliga finanser kan knappast någon annan mäta sig med av de länder som vi rimligen kan jämföras med.

Även vår arbetsmarknad har klarat sig bra i relativa termer, trots att detta är den tyngsta krisen sedan depressionen. Sysselsättningen har i Sverige ökat snabbare än i praktiskt taget alla jämförbara länder: bättre än i USA, bättre än i Japan, bättre än i Kanada, starkare än i Storbritannien, starkare än i Spanien och starkare än i våra egna grannländer.

Också arbetslösheten har vi klarat bättre än de flesta. Det är klart att den ökat under krisen, men vi har hållit tillbaka och begränsat den så

långt det gått. De flesta andra europeiska länder har haft en större uppgång i arbetslösheten än Sverige.

Denna styrka beror naturligtvis på en kombination av en svensk modell som är robust och ger stabilitet och trygghet och de många åtgärder som vi har vidtagit för att stabilisera situationen.

Tittar vi nu på läget är det alldeles uppenbart att vi efter en mycket stark tillväxt under 2010 och 2011 ser en uppbromsning under detta år. Vi ser hur osäkerheten internationellt har tryckt ned investeringar och gjort hushållen mer tveksamma och hur nettoexporten stannat av. Under 2012 ser vi nu hur en normalisering börjar komma till stånd när och om de internationella riskerna klingar av. Det betyder att vi åter får en ekonomi som börjar lunka på i det tempo man kan önska och hoppas. Det slår sedan gradvis igenom på både sysselsättning och arbetslöshet.

Men läget för den ekonomiska politiken är tydligt. Vi har en stabilisering. Riskbilden har förskjutits. Men det är också en tillväxt som är långsammare under 2012 för att därefter återhämta sig. Trots stabiliseringen är det också tydligt att riskbilden internationellt är på nedåtsidan. Vi vet inte när osäkerheten på marknaderna återvänder, vi vet inte hur djup och långvarig den här krisen blir och vi vet inte hur stora efterverkningar den har på de kommande åren.

I det här läget ska vi säkra säkerhetsmarginaler. Vi ska ha så starka offentliga finanser att de ska kunna ta stöten om det blir värre, längre och jobbigare. Vi ska ha tillräckliga utrymmen; om det behövs krispaket eller om vi behöver hantera en finansiell sektor i oro ska det kunna ske utan att det byggs en oro och en osäkerhet kring hållbarheten i vår långsiktiga uthållighet. Den typen av säkerhetsmarginaler och skyddsvallar har vi, och det har gagnat Sverige väl att vi har den situationen.

Mot detta står samtidigt att tillväxten stannar upp i år och att vi har en fortsatt hög arbetslöshet och en sysselsättning som inte längre växer lika snabbt. I det läget blir det naturligtvis en avvägning. När har riskerna klingat av tillräckligt, och när vågar man gå in i en framtidsdiskussion?

Än så länge, när det råder en alldeles tydlig internationell enighet om att riskerna är på nedåtsidan, gäller det att man är försiktig. Den som är oförsiktig i detta läge kommer att riskera att vi i Sverige får föra en diskussion om nedskärningar och skatthöjningar. Vi vet hur agendorna ser ut nu i Europa. Det handlar om att stapla nedskärningar av välfärd på skatthöjningar som drabbar allt och alla. Den diskussionen har inte vi, för vi har skyddsmarginaler och har varit försiktiga.

Om vi då ser en avklingning av de internationella riskerna och det öppnas en möjlighet för oss att tala om framtidsutmaningar, då är de väldigt tydliga för Sverige: Vi har för hög ungdomsarbetslöshet, och det är alldeles för många människor som kommer till Sverige som får för svårt att ta sig in på vår arbetsmarknad.

Vi har en ungdomsarbetslöshet som ligger på runt 20 procent och till och med däröver. Vi har en arbetslöshet bland utrikes födda på strax under 15 procent. Detta är avgörande och centrala framtidsutmaningar som vi måste möta, och de är strukturella till sin natur. Dessa problem har vi haft under både tio och tjugo år, och de måste mötas genom omfattande förändringsarbete.

Det är tydligt att det här är akilleshälen på den svenska arbetsmarknaden. Trösklarna är för höga. Kombinationen av skatter, lagar och avtal

gör att det inte kommer tillräckligt många jobb där ungdomar och invandrare har en chans att komma in. Det är uppenbart att vi har för svaga drivkrafter. Utformningen av bidragssystem och skattesystem gör att det inte alltid lönar sig tillräckligt att gå in på arbetsmarknaden. Det är tydligt att vårt utbildningssystem inte fullt ut har förmått fullgöra det vi har önskat oss.

Vi kan se att länder som inte är väsensskilda från oss, som Holland, Österrike och Tyskland, med starka fackföreningar, kollektivavtal och välfärdsstat, har väsentligt lägre ungdomsarbetslöshet än vi. Det beror på att de har utbildningssystem som har fungerat bättre. De här trösklarna, att det är för tungt med avtal och kostnader, att drivkrafterna inte är tillräckliga och att utbildningssystemet inte fungerat som vi önskar, måste vi möta. Här pågår ett brett och intensivt arbete i Regeringskansliet och Finansdepartementet inför höstens budgetarbete. Låt mig nämna några viktiga punkter!

Vill vi förstärka drivkrafterna är det uppenbart att den avräkning på 100 procent vi i dag har i försörjningsstöden är för kraftig. Det är uppenbart att vi behöver kunna både ge mer stöd och ställa tydligare krav på dem som har försörjningsstöd eller deltar i olika typer av etableringsprogram. Det är tydligt att drivkrafterna kan bli starkare och att vi samtidigt kan erbjuda människor ekonomisk trygghet genom den typen av förändringar.

På samma sätt är det tydligt att vi måste se över vårt utbildningssystem. Vi har tagit viktiga steg. Vi har ett lärlingssystem, och vi har vidtagit åtgärder för att stärka praktiken i yrkesutbildningarna. Men det har inte blivit tillräckligt starkt genomslag för detta. Här måste vi inför de kommande åren arbeta med förstärkningar och förbättringar för att fler ska få möjlighet att få en bra praktisk utbildning och en enkel väg in på arbetsmarknaden.

Det här är viktiga åtgärder, på samma sätt som det är viktigt att vi förbättrar etableringssystemen, så att fler som kommer till Sverige får en chans att snabbt komma in. Det är inte rimligt att det tar fem år för en man och tio år för en kvinna att etablera sig på den svenska arbetsmarknaden. Här måste vi se över systemen och förstärka både stöd och krav som säkrar att man via bra språkkunskaper, en bra utbildning och en möjlighet att komma in i olika former får en chans att etablera sig på Sveriges arbetsmarknad.

Vi har också tillväxtutmaningar. Om en stor framtidsutmaning är arbetsmarknaden är en annan stor framtidsutmaning tillväxten. I dag är det miljarder människor som konkurrerar i den fria handeln och den öppna ekonomin i världen. Svenska företag möter på nya områden och flera områden en allt hårdare konkurrens. Det måste vi kunna möta.

Här har vi ett aktivt arbete på en rad punkter för att förstärka företagsklimatet. Låt mig nämna några.

Vi kommer i höst att få en tillväxtproposition om infrastrukturen. Kapacitetsutredningen som Trafikverket gör kommer nu på plats. Den får prövas, och sedan får vi värdera vad av detta som kan gå in i propositionen.

Vi ska lägga fram en forsknings- och innovationsproposition i höst som också den kommer att vara en viktig pusselbit för att förstärka ett svenskt innovations- och tillväxtklimat för företagen.

Till det kommer att vi måste se över vår företagsbeskattning. Vi ser nu hur andra länder sänker sin beskattning. Det skapar naturligtvis en utmaning för Sverige.

Det är centralt att vi stänger möjligheter till aggressiv skatteplanering och förhindrar att vi har en skatteplanering som leder till att vi tappar viktiga intäkter för vår välfärdsstat och för det samhälle som har varit med och skapat de vinsterna.

Vi måste till hösten komma tillbaka med förslag som förstärker företagsskatterna på ett sätt som gör att vi får mer av tillväxtorientering i den svenska ekonomin.

På samma sätt är det en central utmaning för Sverige att vi ska få en bra välfärd. I höstens budgetarbete är det bland annat sjukvård och äldreomsorg som står i centrum.

Sammanhållning är viktigt. När vi tittar på Sverige ser vi att inkomstskillnaderna mätt med olika mått oftast är mindre i de nordiska länderna. Det gäller också om vi tittar på hela det breda måttet med inkomstfördelningar justerat för välfärd. Sverige ligger lägst av alla de OECD-länder som vi kan jämföra oss med.

Det är också någonting vi har sett under krisen. I många andra länder har inkomstskillnaderna under de senaste fem åren ökat avsevärt snabbare än vad de har gjort i Sverige. Kriser drar isär samhällen.

Det är särskilt viktigt att vi med fördelningsinsatser och välfärdsinsatser säkrar att hålla ihop samhället. De diskussionerna kommer inför hösten att bli centrala och avgörande.

Detta är vår grundläggande inriktning. Vi har fortfarande ett besvärligt internationellt läge. Vi läser i nyhetsrapporteringen i dag hur räntorna i Spanien stiger på grund av oro för de offentliga finanserna och osäkerhet om det politiska läget i Italien.

Den typen av oro kan komma tillbaka. Vi kan inte vara säkra på att krisen har passerat oss, utan den kan komma tillbaka ett varv till. Det finns tecken på stabilisering. Kommer de på plats får vi ett läge där export, investeringar och konsumtion åter normaliseras.

I det läget har vi också starkare offentliga finanser och ett läge där vi kan svara upp mot olika framtidsutmaningar. Men vi ska vara försiktiga. Vi ska säkra skyddsvallar. Vi ska säkra att Sverige inte hamnar i de diskussioner om nedskärningar och skattehöjningar som nu plågar så många andra länder.

Ska vi blicka framåt är det de unga, tillväxten, välfärden och sammanhållningen som är det centrala för att vi ska få en budgetproposition i höst som hjälper till att bygga Sverige starkt både för jobb och för välfärd.

(Applåder)

Anf. 2 FREDRIK OLOVSSON (S):

Fru talman! Arbete är grunden för vårt välstånd. Sveriges viktigaste och största tillgång är befolkningens förmåga och vilja till arbete. En nyckel för att hålla ihop och utveckla Sverige är att fler har ett jobb att gå till och därmed också en egen försörjning.

Men arbete är inte bara fråga om att tjäna ihop till en lön för att leva på. Det är också den enskilt viktigaste insatsen eller förutsättningen för

att människor ska kunna vara fria. Arbete och inkomst ger den enskilde frihet att göra sina egna livsval och förverkliga sina egna livsdrömmar.

När nu finansministern lägger fram sin ekonomiska vårproposition tror jag att det är det perspektivet, jobben, som våra medborgare förväntar sig. Fredrik Reinfeldt sade redan före valet 2006 att det är just på jobbfrågan som väljarnas förtroende kommer att bero. Det måste rimligen vara lite så och så med det förtroendet i dag.

Ungefär 400 000 människor står utanför arbetsmarknaden i dag, enligt Arbetsförmedlingen och SCB, trots att de både vill och kan jobba. Det innebär att en större del av befolkningen nu är arbetslös än när regeringen tillträdde.

Det är 400 000 människor som vaknade upp i morse utan att ha ett arbete att gå till. Det är 400 000 som inte får lön i slutet av månaden. Det är 400 000 som tystnar när andra talar om jobbet på festen eller middagen. Det är 400 000 som vill tas i anspråk men som ställs åt sidan.

Då blir man lite ledsen när man hör vad finansministern har att säga. Vårpropositionen ger inte mycket hopp till dem som i dag saknar jobb. Med regeringens politik kommer arbetslösheten att bita sig fast och bestå på dessa höga nivåer.

Fru talman! Vi socialdemokrater menar att en ansvarsfull ekonomisk politik för fler jobb vilar på tre fundament. Det första, själva grunden, är ordning och reda i den offentliga ekonomin. Solida offentliga finanser är en förutsättning för uthållig tillväxt och en stabil välfärd.

Ingen förstår det heller bättre än vi. När svenska folket röstade bort Carl Bildts regering var underskottet i statsbudgeten 220 miljarder kronor. Svenska försäkringsbolag sade öppet att detta lands statspapper kan vi inte investera i. De var alldeles för osäkra.

Det låter som en rapport från krisens Grekland. Men det var så som Sverige såg ut. Det var i det läget som vi utarbetade det finanspolitiska ramverk som nu framgångsrikt har gett vårt land stabila statsfinanser och förtroende för den svenska ekonomin. När Göran Persson avgick kunde han överlämna ett rejält överskott i stället för underskott.

Jag vill gärna tacka finansminister Anders Borg för att han under den tid han har skött Finansdepartementet inte har slarvat med de offentliga finanserna i Sverige. Att vårpropositionen räknar med ett litet underskott förtar inte alls den bilden.

Moderaternas omsvängning om exempelvis överskottsålet gör att vi har en bred majoritet i Sveriges riksdag för stabila offentliga finanser. Det förtroende som det skapar för vårt land är oerhört viktigt och helt centralt. Det ser vi med den internationella utblick som vi alla kan göra och när vi ser hur andra länder tvingas till smärtsamma nedskärningar.

Ordning och reda är grunden. Men det är långt ifrån tillräckligt. Det andra fundamentet handlar om arbetsmarknadens efterfrågesida, att det finns växande och stabila företag som vill anställa. Det kräver en politik för innovationer och för hur idéer ska kunna bli till blomstrande företag som kan betala bra löner och erbjuda goda arbetsvillkor till sina anställda.

För oss är ökade investeringar i forskning och utveckling centralt. På finansministerns fråga om vi ska titta framåt och satsa på just den typen av saker är vårt svar ja. Vi vill förstärka innovationskedjan så att fler idéer kan växa till en vara eller en tjänst. Vi vill öka tillgången på risk-

kapital så att fler företag kan växa och starta. Vi vill öka exportstödet så att vi lättare kan hitta en väg till de internationella marknader som nu behövs när också Europa hackar.

Ett litet exportberoende land som Sverige är helt beroende av att det finns ett samarbete som är väl fungerande med alla aktörer i samhället som kan bidra till att vi blir framgångsrika i den internationella konkurrensen. Det krävs helt enkelt ett förtroendefullt och strategiskt samarbete mellan näringsliv, politik, fack och akademi.

Här lämnar situationen en hel del övrigt att önska. Regeringen saknar inte bara en riktig näringspolitik utan har också en påfallande ansträngd relation med näringslivet. Ett exempel på det är den kraftiga kritik som regeringen fick av Svenskt Näringslivs ordförande häromdagen sedan arbetsmarknadsministern försökte skylla ungdomsarbetslösheten på företagen.

Efter snart sex år i regeringsställning duger det inte att skylla ifrån sig längre. Det duger inte att skylla på företagen. Det duger inte att skylla på de fackliga organisationerna. Det duger inte att skylla på de arbetslösa eller på oss andra. Det är ni själva som måste ta ansvar.

Det behövs kraft och politik för att sätta Sverige i arbete. Med de resultat som regeringen hittills uppvisat när det gäller jobben och den värbudget som man nu presenterar är det uppenbart att man inte har den kraften, den förmågan eller de idéerna.

Fru talman! Det tredje fundamentet i en fungerande strategi för fler jobb är att människor är rustade för att ta de arbetstillfällena som växer fram.

Regeringen har helt missförstått vad som krävs i en modern och internationellt konkurrensutsatt ekonomi. I stället för att satsa på kunskap och kompetens har man valt att försämra löntagarnas ekonomiska trygghet vid arbetslöshet och sjukdom. Man har satt press nedåt på lönerna och har placerat tiotusentals människor i passiva massåtgärder.

Kanske har man gjort det av rent ideologiska skäl eller cyniska skäl, kanske har man genomfört politiken i tron att det helt plötsligt ska uppstå jobb ur tomma intet. Jag vet inte vilket som är värst, men helt uppenbart är det att man inte klarar av detta på ett tillräckligt bra sätt.

Regeringen borde i stället ta signalerna från företagen på allvar. Svenskt Näringslivs rekryteringsenkät bland 8 500 företag visar att över hälften har upplevt att det är svårt eller mycket svårt att rekrytera personal. Det sker alltså samtidigt som det finns 400 000 arbetslösa. Svenskt Näringsliv konstaterar det vi socialdemokrater har sagt men som även Konjunkturinstitutet bekräftar, nämligen att matchningsproblemen på arbetsmarknaden har blivit större. Arbetsmarknadens funktionssätt har försämrats. Det är inte så konstigt. Förmågan att ställa om blir förstås sämre när vuxenutbildningen urholkas och man drar ned på de kompetenshöjande insatserna i arbetsmarknadspolitiken. Det kostar inte bara jobb i dag utan det hotar också en framtida återhämtning.

En grupp är dessutom tydligt överrepresenterad bland de arbets sökande, nämligen personer som saknar gymnasiekompetens. Regeringens lösning är att ge färre chanser till vuxenutbildning och rejäla besparingar i gymnasieskolan. I år skär regeringen bort över 600 miljoner kronor, motsvarande 1 400 lärare, från gymnasieskolorna. Det kommer tydligen

nya nedskärningar de kommande åren. Hur det ska göra gymnasieskolan bättre talar man däremot inte om. Det är inte så konstigt.

I dag står regeringen i princip svarslös inför uppgiften att rusta arbets sökande för morgondagens arbetsmarknad. Medan resten av världen, också den utanför Europa, siktar in sig på mer av forskning, utbildning och högre kompetens, väljer regeringen en annan väg. Den vägen är att rigga Sverige för låglönejobb. Att vi har en näringsminister som ser 20–25-procentiga lönesänkningar för en stor del av svenska arbetsmarknaden som en väg till jobb är talande. Det är inte en framkomlig väg för Sverige. Sverige ska konkurrera med höga löner. Konkurrens med kunskap kommer att fungera så att vi kan ha de höga löner vi vill ha.

Fru talman! Vi har en hög och ökande arbetslöshet. Ojämligheten ökar. Sverige dras isär. Trots detta presenterar regeringen en tom och idéfattig ekonomisk vårproposition. Nödvändiga reformer lyser med sin frånvaro. I stället för att ta ansvar och regera presenterar man något av en utredningskatalog och en verksamhetsberättelse för det som har varit.

De arbetslösa ungdomarna är här och nu. De allt fler långtidsarbetslösa som redan har varit utan jobb alldeles för länge kan knappast vänta. Det som behövs är förslag nu, insatser nu, och det som krävs är en regering som reglerar och som agerar. Tydligen får vi vänta på en sådan.
(Applåder)

Anf. 3 Finansminister ANDERS BORG (M) replik:

Fru talman! Låt mig börja med att hälsa Fredrik Olovsson välkommen till sin första ekonomisk-politiska debatt. Att Fredrik Olovsson representerar Katrineholm måste borga för att han också kommer att representera stabilitet och ansvarstagande när det gäller offentliga finanser. Det kan jag bara välkomna.

Vi är nu i en situation där det rödgröna samarbetet är lite lagt på is. Samtidigt får vi nya besked. Jag har förstått att både Jonas Sjöstedt och Magdalena Andersson i medier har uppgett att det nu pågår samtal mellan de rödgröna partierna. Jag förstår att man inte nu kommer att redovisa en gemensam vårmotion, men någonstans före valet måste vi få se en sådan redovisning. Det gör mig lite bekymrad.

En demokrati kan inte leva bakom lyckta dörrar och med neddragna rullgardiner. Den måste leva med öppen redovisning av alternativen. Då kan vi inte bara ha samtal som pågår men som inte redovisas. Förr eller senare måste väljarna före valet få se vilka skatter de rödgröna är beredda att höja och vilka utgifter de rödgröna vill skära ned på.

Jag vill gärna se om Fredrik Olovsson kan redovisa hur det blir. Kommer vi att få se en gemensam rödgrön redovisning? Hur kommer den att vägas ihop? Är det Socialdemokraternas kraftiga höjningar av trösklarna för ungdomar med skattehöjningar, bidragspolitik och återreglering av arbetsmarknaden som är kärnan? Ska vi till den lägga Miljöpartiets olika miljöskatter med framför allt bensinskatten främst? Ska vi därtill ha Vänsterpartiets fastighetsskatt och förmögenhetsskatt? Hur ska övervägningen se ut? Är det ett batteri på 20, 30 eller 40 miljarder i skattehöjningar som ska drabba den svenska ekonomin?

Om det är vad väljarna vill ha ska de naturligtvis rösta för detta. Men kan vi räkna med, Fredrik Olovsson, att vi får en redovisning av hur det ska bli med ett gemensamt alternativ? Jag kan förstå om det inte kommer ett gemensamt förslag nu, men det kan inte vara så att man drar ned rullgardinen och sätter sig i hemliga förhandlingar och sedan inte redovisar det för väljarna.

Hur blir det Fredrik Olovsson? När kommer beskedet?
(Applåder)

Anf. 4 FREDRIK OLOVSSON (S) replik:

Fru talman! Anders Borg ska styra Sverige tillsammans med Fredrik Reinfeldt i ytterligare två och ett halvt år. Det är vad som ska hända efter nästa val han vill diskutera.

Jag tycker att du ska ta ansvar för den situation som råder i dag. De 400 000 arbetslösa har rätt att få veta vad Anders Borg tänker göra för att de ska få ett arbete i dag. Jag tycker att kommuner och landsting ska få veta hur de ska klara sin svåra uppgift framöver för att klara välfärden de kommande åren. Men det vill inte Anders Borg prata om. Han vill hellre prata om det politiska spelet och förhandlingar bakom lyckta dörrar.

Jag kan ställa ungefär samma frågor. Vad händer i alla de moderata arbetsgrupper och alliansarbetsgrupper som pågår? Vad är det för drakoniska förstörelsevapen som ni ska ta fram mot välfärd och trygghets-system? Det är inte ett seriöst sätt att diskutera när så många är arbetslösa, när Europa faktiskt har allvarliga ekonomiska problem. Det är den nivån finansministern tycker att debatten ska hållas på.

(Applåder)

Däremot svarar jag gärna på vad vi socialdemokrater har föreslagit för det här året och hur vi ser på vårbudgeten. Det råder inget tvivel om att vi ser att det finns effektivare åtgärder att vidta än de nedsatta socialavgifterna och den sänkta krogmomsen. Det är pengar som Anders Borg mer eller mindre har slängt i sjön. Det är pengar som kan användas mycket mer effektivt så att unga människor ska få jobb, så att de som har varit borta från arbetsmarknaden ska kunna komma tillbaka.

(Applåder)

Anf. 5 Finansminister ANDERS BORG (M) replik:

Fru talman! Fredrik Olovssons inlägg belyser att vi har ett demokrati-problem. Vi får höra Jonas Sjöstedt säga i medierna att det sker löpande partiledarträffar. Magdalena Andersson säger på en pressträff i riksdagen att det pågår diskussioner mellan de ekonomisk-politiska talesmännen. Sedan får vi samtidigt höra att något alternativ inte ska redovisas före valet.

Hur ska detta fungera? Man kan inte ha en politik som bygger på att man kan lova allt till alla därför att man inte ger gemensamma besked. Jag kan vara mycket tydlig mot Fredrik Olovsson. Jag är minst lika bekymrad över vad Socialdemokraterna föreslår själva. De skattehöjningar, återregleringar av arbetsmarknaden och den bidragspolitik Socialdemokraterna står för skulle oomkullrunkeligen leda till en högre ungdomsarbetslöshet. Det skulle höja trösklarna och pressa ut unga människor.

Sedan kommer Miljöpartiets miljöskatter och Vänsterpartiets fastighetsskatter. Hur ska de vägas ihop? Det är en sak att ta lite tid på sig och

så småningom redovisa. Men den hållning partierna i dag har är att de tänker sitta i hemliga överläggningar men inte öppet redovisa för väljarna vad de kommer fram till.

(Applåder)

Anf. 6 FREDRIK OLOVSSON (S) replik:

Fru talman! Vi socialdemokrater presenterar vår politik om två veckor i vårt alternativ till regeringens vårbudget. Då kommer vi att presentera vad vi vill göra.

Hur kommer vi sedan att formulera vår politik för vad som ska gälla efter valet? Ja, det är en bra bit kvar. Det är de två och ett halvt åren när Anders Borg regerar. Alla frågor om hur problemet med arbetslösheten ska lösas borde riktas mot finansministern, som ju dessutom har varit ansvarig i snart sex år. Det är du som är ansvarig för det som är, och du borde berätta vad du ska göra mot arbetslösheten framöver. Men det gör du inte. I stället ska det handla om det politiska spelet och att samtal mellan partier anses vara ett demokratiproblem. Det är ett märkligt sätt att se på demokrati.

Våra förslag handlar om att använda resurserna mer effektivt än vad finansministern gör. Du har slösat bort 16–20 miljarder om året i de ned-satta arbetsgivaravgifterna för unga och sänkt krogmoms. Det är ineffektiva åtgärder som vi vill använda klokare och bättre.

(Applåder)

Anf. 7 CARL B HAMILTON (FP) replik:

Fru talman! Även jag vill välkomna Fredrik Olovsson till den ekonomisk-politiska debatten och till finansutskottet.

I dag, när er motion ännu inte är framlagd, förefaller det viktigaste kanske vara att försöka utvärdera inriktningen på Socialdemokraternas ekonomiska politik under den nya ledningen. Socialdemokraterna går nu framåt väldigt kraftigt i opinionsmätningarna. Den nya ledningen sägs blinka med högerögat, vilket möjligen är en sann beskrivning, och det reser frågan om det verkligen finns mandat från det egna partiet för en högervridning bort från Håkan Juholts vänsterpolitik med dess höjda skatter, höjda bidrag och fastfrusna och tillbakablickande attityder. Partiaktivisterna måste fråga sig vad det finns för motiv att alls ändra den socialdemokratiska politiken. Det verkar ju gå bra ändå med den gamla Juholtpolitiken att döma av opinionsmätningarna.

Den bistra sanningen, Fredrik Olovsson, är väl att det inte längre finns något mandat för förändring för den nya ledningen. Det finns inte något mandat från alla dem i partiet som hellre vill att Socialdemokraterna ska signalera med vänsterögat. Är blinkningen med högerögat egentligen förankrad i partiet, Fredrik Olovsson?

Anf. 8 FREDRIK OLOVSSON (S) replik:

Fru talman! Carl B Hamiltons intresse för socialdemokratien har alltid intresserat mig. Det är väldigt spännande att han lägger så stor vikt vid att fundera på vårt inre liv. Det är nästan så att man skulle önska att han fick titta in lite bakom kulisserna och se hur det går till. Det är nämligen inte så märkligt som Carl B Hamilton vill göra gällande.

Vi socialdemokrater ser vilka samhällsproblem som finns, och sedan försöker vi hitta lösningar på dem. Det är inte konstigare än så. Vi har ofta en mycket het och intensiv debatt om vad som är de bästa åtgärderna att vidta eller hur det ska ske på bästa sätt. Det tror jag är mycket viktigt i ett levande politiskt parti. Sedan stämmer vi av detta på våra kongresser, och nästa gång vi har kongress är 2013.

Jag måste ställa en fråga till Carl B Hamilton, som har varit ansvarig för politiken under hela den tid som Anders Borg har varit finansminister. Tillsammans med honom har du och de andra partierna i regeringen varit ansvarig för den ekonomiska politiken. Är ni nöjda med resultaten? Tycker du att arbetslösheten är tillräckligt låg? Tycker du att de resurser som används till de nedsatta arbetsgivaravgifterna är tillräckligt effektivt använda? Det är väl väsentligt mer intressant att diskutera för medborgarna än vem som har blinkat med vilket öga?

(Applåder)

Anf. 9 CARL B HAMILTON (FP) replik:

Fru talman! På den sista frågan, som jag egentligen inte skulle besvara men som jag ändå besvarar, kan jag säga att vi är stolta över den ekonomiska politik vi har bedrivit, men vi är självklart inte nöjda.

Men det är ändå viktigt att försöka utröna vad inriktningen för den nya ledningen för Socialdemokraterna innebär och vad den här kraftiga uppgången i opinionsmätningarna kan bära i sitt sköte. Höjda skatter och höjda bidrag var ju Håkan Juholts linje. Underskott och ökad skuld var den enda lösningen på den ekvationen som man kunde se. Därför är frågan: På vilket sätt skiljer sig Fredrik Olovssons och den nya ledningens ekonomiska politik från den politik som Håkan Juholt stod för? Finns det något svar på den frågan? Finns det någon skillnad över huvud taget, Fredrik Olovsson?

Anf. 10 FREDRIK OLOVSSON (S) replik:

Fru talman! Carl B Hamilton börjar med att hitta på vilken ekonomisk politik som våra företrädare har haft. Det stämmer inte alls att det skulle vara vår inriktning att föröda de offentliga finanserna med stora underskott och genom att dra på sedelpressar och annat. Det är den borgerliga vulgärpropagandan som nu återupprepas, möjligen i ny form, av Carl B Hamilton. Den har du kört många gånger, men den stämmer inte för det.

Vi är mycket tydliga med att vi står för stabila offentliga finanser. Vi slarvar inte med statens pengar. Det är oerhört centralt. Vi står för en välfärd som finansieras av oss alla gemensamt och som fördelas efter behov. Vi står för trygghetsförsäkringar som ger trygghet i förändring och broar från det nya till det gamla. Det har socialdemokratin stått för ungefär sedan den bildades för över hundra år sedan. I den meningen är vi fast i en tradition, men i dag försöker vi naturligtvis hitta nya sätt och nya utgångspunkter. Vi vill satsa på ny forskning och nya utbildningar. Där är vi föränderliga och ser framåt. Vi tycker, till skillnad från finansministern, att det är dags att se framåt.

(Applåder)

Anf. 11 EMIL KÄLLSTRÖM (C) replik:

Fru talman! Även jag vill önska Fredrik Olovsson välkommen till den ekonomisk-politiska debatten i förhoppningen att han önskar mig det-samma.

Hela Sverige ska leva är ett mantra som kanske främst två partier har stått för i svensk politik. Det har varit Socialdemokraterna och Centerpartiet. Själv har jag alltid tyckt att det har varit lite märkligt att Centerpartiet har kommit undan med att säga detta med tanke på historien med flyttlasspolitik och andra saker som syftar till att centralisera Sverige. Det finns en tydlig frihetsaspekt på detta. Den som med lock och pock och tvång tvingas flytta därifrån man vill bo är inte fri.

Fredrik Olovsson talade om drakoniska förstörelsevapen. Man kan använda det uttrycket när det gäller Socialdemokraternas politik på området. Hur ska landsbygden klara sig när ni vill införa en kilometerskatt, en straffskatt på avstånd? Hur klarar sig utvecklingskraften i de små kommunerna när ni höjer arbetsgivaravgifter? Hur ska landsbygdens basnäringar, jorden och skogen, klara sig när ni går till val på att försöka införa ytterligare beskattningar och ytterligare regleringar som gör livet surt för de gröna näringarna?

Centerpartiet vill i stället underlätta investeringar i hela Sverige. Vi driver på för infrastruktur, väg, järnväg och it, och vi initierar satsningar för landsbygdens basnäringar, Matlandet när det gäller jordbruket och Skogsriket när det gäller skogsnäringen. Hur ska landsbygden klara sig efter ett eventuellt maktskifte 2014?

(Applåder)

Anf. 12 FREDRIK OLOVSSON (S) replik:

Fru talman! Då får jag också hälsa Emil Källström välkommen. Jag har trots allt hållit på några minuter längre.

Hur klarar sig landsbygden? Det är en bra fråga. Jag möter väldigt många människor hemma i min kommun och i mitt län som är funder-samma över vad som pågår. De tycker inte att de ser några väginveste-ringar att tala om. De är missnöjda med att väldigt mycket av det ut-vecklingsarbete man säger sig bedriva inte riktigt märks i verkligheten.

Emil Källström tog upp flera saker som är mycket viktiga och som vi socialdemokrater jobbar med. Vi vill se större investeringar i vår infra-struktur. Det märks naturligtvis allra mest när man kommer utanför våra mest folktäta områden att det finns stora behov. Vi ser att det finns ett stort behov av riskkapital, inte minst på landsbygden där många av före-tagen har svårt att få en finansiering. Därför föreslog vi redan i höstas ett riskkapitalavdrag för att underlätta att man ska kunna få fram kapital, men det har Centerpartiet röstat nej till här och fällt det förslaget.

Frågan kan ställas tillbaka: Vad är det som är så fantastiskt? Vad har ni gjort som är så bra? Varför har ni röstat nej till en sådan viktig åtgärd som ett riskkapitalavdrag som kan se till att företagen på landsbygden också kan hitta riskvilligt kapital och utveckla sin verksamhet och kanske anställa någon mer?

Det är oerhört viktigt att säga att vi socialdemokrater ser till att kom-munsektorn får större resurser än vad regeringen gör. En sak är mycket viktig för de små kommunerna, och det handlar om utjämningsystemet. Jag tycker att Emil Källström ska ta med sig den frågan till finansmi-

nistern, som har en färdig utredning liggande på sitt bord, och fråga varför alla de åtgärder som många små kommuner längtar efter inte genomförs.

(Applåder)

Anf. 13 EMIL KÄLLSTRÖM (C) replik:

Fru talman! Jag kan glädja Fredrik Olovsson med att Centerpartiet ämnar fortsätta att driva på de här viktiga frågorna. Det gäller allt från infrastruktur till just kommunal skatteutjämning.

Det är lite svårt att recensera Socialdemokraternas politik eftersom bristen på besked är så påtaglig. Däremot kan man se vad Socialdemokraterna inte velat göra de senaste åren. Ni har varit emot ganska mycket. När det gäller hur vi jobbar mot ungdomsarbetslösheten har det varit nej till sänkta arbetsgivaravgifter, nej till sänkt restaurangmoms, nej till RUT, nej till jobbskatteavdrag och nej till allt ni har kommit över.

Centerpartiet säger i stället ja, ja och ja. Vi säger ja till åtgärder för fler och växande företag, ja till en jobbpeng när man har blivit arbetslös och vill välja sin specialiserade arbetsförmedlare och ja till förbättringar av till exempel nyföretagarklimatet.

Vad vill egentligen Socialdemokraterna på området?

Anf. 14 FREDRIK OLOVSSON (S) replik:

Fru talman! Jag redogjorde för flera viktiga punkter i mitt anförande. Det handlar om forskning och innovation, så att fler jobb kan växa fram. Det handlar om ordentliga insatser för de ungdomar som verkligen har svårt att få ett jobb, och det är de som inte har klarat en gymnasieexamen. De har oerhört svårt att få ett arbete i dag, och det är där vi vill sätta in mer resurser. Vi vill naturligtvis också ha en gymnasieskola som vi inte behöver spara på, för att på så vis undvika att ännu fler inte klarar gymnasieskolan i framtiden.

Emil Källström lyfter fram nedsättningen av socialavgifterna som någonting fantastiskt bra. Det är en åtgärd som ifrågasätts av i princip alla som tittar på den. Anders Borgs eget finanspolitiska råd, Konjunkturinstitutet, ja till och med en riksrevisor har sagt att man kan tycka att det är ett märkligt sätt att hantera statliga pengar på därför att det är så ineffektivt.

Det här har ni inte lagt 1 miljard på, inte heller 7 eller 12 miljarder, utan 16 miljarder varje år. Ni är uppe i 50 miljarder vid det här laget på en ineffektiv åtgärd som inte skapar jobb. Tänk om vi hade kunnat satsa de resurserna på det som jag nyss tog upp, nämligen innovation, forskning och utbildning och på att se till att alla ungdomar kan få gymnasieutbildning!

(Applåder)

Anf. 15 ERIK ALMQVIST (SD) replik:

Fru talman! Det är som sagt många nya här i dag, och även jag får hälsa Fredrik Olovsson välkommen! Jag håller med Fredrik Olovsson om att det är problematiskt att vi har en hög och växande arbetslöshet i Sverige. Dock har Fredrik Olovsson fel när han säger att gruppen där vi har den högsta arbetslösheten är den med bara förgymnasial utbildning. Faktum är att den grupp som har den allra högsta arbetslösheten är de uto-

meuropeiskt födda, vilket också framkommer i regeringens budget på s. 106.

Detta är kanske inte så konstigt. Under 2000-talet har vi haft en invandring på uppemot en miljon människor samtidigt som vår arbetsmarknad inte har vuxit ens i närheten i samma utsträckning.

Socialdemokraterna har såvitt jag kan se, och såvitt jag hittills har hört, inga som helst förslag för att förändra detta förhållande. Man vill fortsätta med samma invandringspolitik som regeringen, men man vill också spendera pengar för att motverka den ökande arbetslösheten. Det är så klart bra att spendera mer pengar på forskning, innovation och utbildning, vi är absolut med på den idén. Vi finansierar den genom en mer ansvarsfull invandring som lösgör finansiella resurser samtidigt som vi inte späder på arbetslösheten ytterligare.

Frågan är hur Socialdemokraterna har tänkt sig att finansiera sin expansiva politik. Är det kanske genom en traditionellt socialdemokratisk politik där man väljer att göra det dyrare att arbeta för att bygga ännu högre barriärer in till arbetsmarknaden, vilket då i sin tur ska finansiera att man kan fortsätta den här kostsamma invandringspolitiken?

Anf. 16 FREDRIK OLOVSSON (S) replik:

Fru talman! Sverigedemokraterna och regeringen verkar ha samma ambition att lyfta fram invandringen som ett problem och menar att väldigt många som kommer från andra håll skulle sakna jobb. Arbetslösheten kommer alltid att vara högre bland dem som precis har lämnat gymnasieskolan eller precis har kommit till ett land. Det är fullkomligt naturligt att det är på det viset.

Däremot ställer vi inte upp på beskrivningen att det är invandringen i sig som skulle vara skälet till detta. Tvärtom finns det i alla grupper en väldigt tydlig koppling mellan vilken utbildningsbakgrund man har och hur man drabbas av arbetslöshet. Det är den tydliga kopplingen. Det handlar inte om varifrån i landet eller varifrån i världen man råkar komma, utan det handlar om vilken utbildningsbakgrund man har.

Vi vet alla att vi står inför stora demografiska förändringar i det här landet. Vi kommer att behöva många människor som kan arbeta här. Därför är det oerhört viktigt att vi har en politik som ger fler arbetstillfällen. Jag har lyft fram vad vi socialdemokrater vill göra. Vi vill satsa på forskning och innovation, och vi tror att väldigt många av dem som inte har utbildning, oavsett varifrån de kommer, från Vingåker eller från Irak, behöver få utbildning. Då blir de också skattebetalare som inte bara försörjer sig själva utan som också bidrar till samhället i övrigt.

Vi ser öppenhet och att vi kan flytta och resa i världen som väldiga tillgångar. Vi vet att Sverige har en stor konkurrensfördel i att vi har människor som har kommit hit som kan exportmarknader runt om i världen och som har språkkunskaper och annat. Det är viktigt att vi kan koppla ihop det här och se den fantastiska tillgång som det innebär att vi har människor med olika bakgrund och olika kompetenser som kan komplettera varandra och som kan stärka Sverige långsiktigt.

(Applåder)

Prot. 2011/12:97
16 april

*Bordlägningsdebatt
med anledning av
vårpropositionen*

Anf. 17 ERIK ALMQVIST (SD) replik:

Fru talman! Först och främst stämmer inte det som Fredrik Olovsson säger. Vi kan se att det finns en lägre sysselsättning bland i princip alla grupper invandrare från alla tider. Om det sedan handlar om att, som Fredrik Olovsson säger, i första hand ha en adekvat utbildning, kanske Fredrik Olovsson och Socialdemokraterna håller med Sverigedemokraterna när vi säger att vi ska ha en mer ansvarsfull invandring i dag.

Tittar man på vilka det är som har kommit till Sverige de senaste åren ser man att det generellt sett är folk som har en betydligt lägre utbildningsnivå än hur samhället ser ut i Sverige över lag. Då är en följdfråga om Socialdemokraterna är beredda att stötta oss när vi säger att vi måste prioritera invandrare som har en förmåga att kunna bli en del av den svenska arbetsmarknaden genom att till exempel ha en adekvat utbildningsgrund.

Sedan undrar jag: Om nu Socialdemokraterna anser sig ha medicinen för att klara den här typen av invandring, varför har man då inte lyckats under alla de år då man själva har varit i regeringsställning? Det var ju samma bild då – en invandring som leder till utanförskap och människor som inte får chansen och möjligheten att komma in på arbetsmarknaden och så vidare.

Anf. 18 FREDRIK OLOVSSON (S) replik:

Fru talman! Det är alldeles nödvändigt att vi förstärker vår politik för integration för att fler ska kunna få ett jobb. Alldeles självklart är det viktigt att alla de människor som är arbetslösa oavsett varifrån de kommer får den hjälp och det stöd som gör att de kan komma in och ta ett arbete. Men det är också viktigt att antalet arbetstillfällen växer till och att vi har en näringspolitik som gör att jobben blir fler.

Vi har berättat vad vi vill när det gäller forskning och innovation, riskkapital och annat för att antalet arbetstillfällen ska växa till så att det finns jobb som alla kan ta oavsett varifrån de kommer. Vi tror på öppenhet. Vi tror på alla människors lika värde. Om vi skiljer oss åt från er när det gäller det är det beklagligt, men vi socialdemokrater kan nog leva med det.

(Applåder)

Anf. 19 ANDERS SELLSTRÖM (KD) replik:

Fru talman! Sist i raden får jag väl också hälsa dig välkommen, Fredrik, till debatten och till finansutskottet!

Jag växte upp i en stad som heter Lycksele i Norrlands inland. Där fanns det ett epitet som var ”köksbordspolitiker”. Med det menade man dem som med tubseende och med precision kunde fokusera på: Vad är det som är fel? De kunde syna in problemen ganska tydligt, men de hade väldigt svårt att komma med lösningar. Det var fullständigt omöjligt för dessa personer att sätta in felaktigheterna och problemen i en annan kontext.

När jag lyssnar till Fredrik Olovsson tycker jag mig höra sådana tendenser. I vårpropositionen som lades fram 2009 bedömde man att arbetslösheten i dag skulle vara uppe i 11,3 procent. Den kommer att landa på ungefär 7,8 procent. Det är en betydlig förbättring, trots att vi passerat krisåren med finanskrisen och andra kriser som fortfarande pågår. Vi har

klättrat från plats 13 till plats 8 i dag när det gäller den lägsta arbetslösheten i Europa. Under ditt partis regeringstid befann vi oss på plats 13.

Trots att vi har tagit oss igenom en finanskris och befinner oss i en skuldkris i ekonomin har vi förbättrat siffrorna för arbetslösheten gentemot vår omvärld.

Min fråga till dig, Fredrik Olovsson, är: Hur kan du stängsla in dig och fokusera enbart på de svenska förhållandena i ett försök att måla en bild av att vi inte är beroende av vår omvärld?

(Applåder)

Anf. 20 FREDRIK OLOVSSON (S) replik:

Fru talman! Jag var noga med att också ta upp ett internationellt perspektiv och inte minst Europa i mitt anförande.

Jag har flera gånger hört att det skulle vara så mycket bättre i Sverige än i många andra länder, och jag blir förvånad över att argumentet används, för jag tycker att det är självklart. För mig ska Sverige vara bättre än nästan alla andra länder, och helst ska det vara bättre än precis alla andra länder. Det är min ambition i politiken.

Att jämföra oss med Grekland, Portugal, Irland, Spanien eller Italien tycker jag inte är okej. Jag tycker att vi ska ha högre ambitioner än så för Sverige. Det är länder som är fullständigt sönderkörda och som går en mycket olycklig framtid till mötes de närmaste åren. Att jämföra oss med dem har jag väldigt svårt att se poängen med.

Sedan är det inte så att Sverige i dag är det land som har den åttonde lägsta arbetslösheten. Enligt Eurostats statistik från februari har Tyskland, Belgien, Luxemburg, Nederländerna, Finland, Rumänien, Malta, Tjeckien och Österrike lägre arbetslöshet än Sverige, som alltså skulle vara på tionde plats.

Det behöver vi inte bråka om, men det är i alla fall så det ser ut.

(Applåder)

Anf. 21 ANDERS SELLSTRÖM (KD) replik:

Fru talman! Jag tackar för svaret. Det visar att vi klarar oss väldigt bra. Med den låga skuldsättning vi har i vårt land har vi möjlighet att manövrera och agera.

Åren 2002–2006 lade ni, Fredrik Olovsson, en del pengar på underhåll av vägar och järnvägar och gjorde en del investeringar. Vi kan jämföra med det, om du så gärna vill. Åren 2007–2011 har alliansregeringen lagt mer pengar än ni lade under den perioden på både underhåll av och investeringar i vägar och järnvägar. Låt oss därför ta den jämförelsen. Det går alldeles utmärkt.

Det andra ni diskuterar är arbetsgivaravgifterna för unga, som ni vill fördubbla. Låt oss ta ett konkret exempel. Det skulle innebära en fördyring för Umeå kommun, som jag kommer från, med 30 miljoner per år. I ert budgetförslag i höstas fanns ingen kompensation för de fördyringar av arbetsgivaravgifterna som ni lade på kommunsektorn.

Det skulle, om ni fullföljde det förslaget, innebära att ni drog undan 30 miljoner per år från kommunsektorn och Umeå kommun. Totalt sett handlar det om ungefär 3 miljarder kronor om man slår ut det över landet. Hur har du tänkt hantera det, Fredrik Olovsson?

Anf. 22 FREDRIK OLOVSSON (S) replik:

Fru talman! Det är ett klassiskt knep att rycka ut en sak och inte titta på helheten. Den budget som vi lade fram i höstas är ju inte den som vunnit riksdagens gillande, utan det är en annan politik som är ansvarig för resultatet. I den budget som vi lade fram hade vi större insatser till kommunsektorn totalt sett än vad regeringen har. Vi tycker att det är viktigt.

Vi tycker att skolan, vården och omsorgen är oerhört betydelsefulla. Vi tycker inte att det är rimligt att spara på gymnasieskolan, som ju kommunerna har ansvar för, såsom ni gör och kommer att fortsätta att göra. Det finns alltså en tydlig skiljelinje mellan våra respektive partier. (Applåder)

Anf. 23 PER BOLUND (MP):

Fru talman! I Sverige finns en vanlig vardag 127 000 unga som varken går till skolan eller till jobbet. Det är en siffra som inte kan bortförklaras. I sex år har regeringen funderat på hur man ska lösa krisen med vår höga ungdomsarbetslöshet – i sex år! Under tiden har antalet unga som står utan arbete eller skolplats ökat med 42 000 personer, en ökning med hela 50 procent.

I stället för en finansminister verkar vi ha fått en statistikminister som tycks vara mer intresserad av att förklara bort arbetslösheten än att göra något åt den. Nu talar även ministrar i Anders Borgs egen regering öppet om regeringens misslyckande med ungdomsarbetslösheten. Det är inte längre bara unga med ofullständiga gymnasiebetyg som är utan jobb. Nu går också välutbildade akademiker med examen från högskola och universitet utan arbete.

Flera av regeringens partier tycker att det är ungdomarna själva som ska ta smällen för ungdomsarbetslösheten genom sänkta ungdomslöner. Folkpartiet och Centerpartiet vill att lönerna ska bli 75 procent av lägsta ingångslön. Det ger en lön på 12 000 kronor i månaden. Till detta säger Miljöpartiet blankt nej. Lösningen på arbetslösheten är inte lönedumping utan satsningar på ökad konkurrenskraft och offentliga investeringar. I Sverige ska vi inte godta en lön på 12 000 kronor. Vi ska ha en lön som man kan leva på, en lön som inte tvingar en att bo kvar hemma hos mamma och pappa år efter år efter år.

Fru talman! Mot regeringspartiernas låglönepolitik ställer vi i Miljöpartiet en näringslivsförankrad och kraftfull politik mot ungdomsarbetslösheten. Ett stort problem som vi och många andra har sett är att många unga utanför arbetsmarknaden saknar praktik och arbetslivserfarenhet. De behöver en möjlighet att visa vad de går för och behöver få kontakter med arbetsgivare. Det är avgörande för att de ska kunna få jobb.

Därför satsar vi i Miljöpartiets vårbudget på minst 15 000 traineepplatser i näringslivet och i välfärden. Ett traineeprogram innebär att en arbetsgivare till en låg kostnad kan få in nya krafter i företaget. Samtidigt får den unga in en första fot på arbetsmarknaden. Vårt förslag är att staten ska stå för upp till hälften av arbetsgivarens kostnad när en arbetslös under 26 år får en traineplats. Dessutom föreslår vi att arbetsgivaravgiften slopas i ett år när man anställer en ung som är arbetslös. Sammantaget blir det mycket förmånligt för arbetsgivare att anställa arbetslösa

ungdomar. Det är en politik som på allvar kan minska ungdomsarbetslösheten.

Fru talman! Jobbpolitiken och välfärden förutsätter ordning och reda i statens finanser. Det finanspolitiska ramverket och de budgetpolitiska målen om utgiftstak och överskottsmål tjänar Sverige väl, och Miljöpartiet stöder dem fullt ut. Inte minst i samband med skuldkrisen i Europa har vikten av att inte leva över sina tillgångar blivit extra tydlig.

Ekonomiskt ansvarstagande är emellertid också att inte slösa bort skattebetalarnas pengar. Den generella nedsättningen av arbetsgivaravgiften för unga, som varit flaggskeppet i regeringens politik, kan inte beskrivas som annat än ett stort magplask som stått skattebetalarna dyrt. Tunga instanser, som Riksrevisionen och regeringens Finanspolitiska rådet, har alla påpekat hur dåligt den reformen träffar. Den kostar över 16 miljarder kronor per år samtidigt som få utvärderingar kunnat visa att den ger några jobb. Till och med statsministern erkände häromveckan att reformen inte är särskilt effektiv.

Finansminister Anders Borg, är det inte dags att även du släpper presten och erkänner att pengarna gör betydligt större nytta om de riktas mot de ungdomar som faktiskt är arbetslösa?

Vi från Miljöpartiet vill i stället använda de pengarna till en satsning på traineeplatser för att ge unga arbetslivserfarenhet, till utbildningsinsatser för att de ska gå klart skolan och till att förbättra småföretagens ekonomi och möjligheter att anställa.

Fru talman! För de 120 000 unga som saknar avslutad gymnasieutbildning är framtiden särskilt osäker. För oss i Miljöpartiet är det oacceptabelt att nästan var fjärde elev i Folkpartiets skola går ut gymnasiet utan fullständiga betyg. Skolan måste förstärkas så att de eleverna kan fångas upp och kan avsluta sina studier med betyg som för dem vidare till arbete eller till fortsatt utbildning.

Miljöpartiet har föreslagit en stor satsning, över 6 miljarder kronor mer än regeringen, för att på allvar förstärka skolan. Vi vill investera stort i Sveriges lärare och elever, i nya platser på folkhögskolor och komvux för att ge våra unga en andra chans, i ökad status och kompetens för läraryrket och i fler lärarledda timmar på högskolor och universitet. Sveriges framtid stavas utbildning.

Fru talman! I vårt land behöver företagen bättre förutsättningar för att anställa. Tyvärr har Sveriges företagare en regering som inte verkar vilja lyssna. När den borgerliga majoriteten tog över för sex år sedan hade nog många företagare stora förhoppningar. I dag kan vi konstatera att endast brutna löften återstår. Det är talande att en av regeringens första åtgärder när den tillträdde var att ta bort nedsättningen av arbetsgivaravgifterna, som var riktad mot just mindre företag. Allt tal om världens bästa företagsklimat har visat sig vara ingenting annat än tomma ord.

När man frågar företagarna själva vad de behöver pekar de år efter år ut arbetsgivaravgiften och sjuklöneansvaret som två stora problem. Men regeringen lyssnar inte. Vad beror det på? Tycker regeringen att företagens verklighetsbild är skev? Tycker man att Regeringskansliet vet bättre?

Miljöpartiet tror tvärtom att det är på dem som finns ute i verksamheterna som vi måste lyssna. Därför föreslår vi en sänkning av kostnaden för att anställa permanent, riktad mot småföretagen. Vi föreslår också att

man helt avskaffar sjuklöneansvaret för små företag. Det skulle ge bättre ekonomi, öka möjligheten att nyanställa, stimulera nyföretagande och dessutom minska regelbördan för de minsta företagen, de små företagen som kan bli framtidens storindustrier.

De senaste decennierna har nio av tio nytillkomna jobb skapats i små och medelstora företag. Allt pekar på att det kommer att vara så även i framtiden. För oss i Miljöpartiet är det självklart att ryggraden i Sveriges ekonomi är småföretagen, och det är de som står i centrum för vår ekonomiska politik. Den regering som inte förmår skapa goda villkor för Sveriges företag har inte heller någon fungerande jobbpolitik.

Fru talman! En central del av Miljöpartiets politik för nya jobb är att investera i ett modernare och grönare Sverige. Vi satsar stort på moderna snabba transporter genom ökat underhåll, upprustningar, investeringar i nya järnvägsspår och höghastighetsspårväg.

Vi satsar också på att få till en rejäl energieffektivisering i Sveriges bostäder med hjälp av ett klimatinriktat ROT-avdrag. Genom att vi riktar det också till flerbostadshus ger det oss utrymme att äntligen rusta upp Sveriges miljonprogram, som både har nedsatt boendestandard och är väldigt energislösande.

Vår klimatpolitik måste ändras kraftigt och snart; om det råder det ingen tvekan. Trots denna kunskap står regeringen handfallen även i klimatpolitiken. Inte nog med att klimatarbetet står stilla – det går till och med bakåt. År 2010 ökade Sveriges utsläpp. De minskade inte, utan de ökade med 11 procent. Inga bortförklaringar om kalla vintrar eller ökande ekonomi kan dölja faktum: Det är ett misslyckande.

Mot regeringens handlingsförlamning ställer Miljöpartiet en bred och kraftfull klimatpolitik. Det är en politik som inte bara ger Sverige stoltheten tillbaka – stoltheten över att ta sitt ansvar – utan som också skapar tiotusentals nya jobb. När ska vi få en regering som börjar inse att grön klimatpolitik inte hotar jobben utan skapar dem? Den tyska regeringens planer på investeringar i förnybar energi beräknas ge 700 000 nya jobb i Tyskland. I Sverige har vi en regering som inte ens kan bestämma sig för om framtiden ligger i kärnkraft eller i förnybart.

Fru talman! I Sverige i dag är det en av tolv personer som vill och kan arbeta men som inte har något jobb att gå till. Bara i denna sal skulle det motsvara 30 personer. Bland våra unga är det en av fyra som är i arbete men som inte kan arbeta så mycket som han eller hon skulle vilja.

Sverige förtjänar en regering som varken står handfallen eller som försöker försköna verkligheten. Sverige behöver investeringar i en grön modernisering för klimatet och jobbet, traineeplatser och jobbutbildning för arbetslösa ungdomar, sänkta kostnader för att anställa, slopad sjuklön för småföretagen och en rejäl satsning på en bättre skola för Sveriges lärare och elever.

Det är en politik för fler jobb, för stärkt konkurrenskraft för Sveriges företag och för en ljusare framtid för Sveriges unga.

(Applåder)

Anf. 24 Finansminister ANDERS BORG (M) replik:

Fru talman! Vi har ett mycket osäkert internationellt läge. Det är skakigt i världsekonomin. Företag som ska investera undrar hur det kommer att se ut åren framför oss.

Det är klart att jag blir bekymrad när jag då tar del av Miljöpartiets recept i detta läge. Det som föreslås och som inte nämns så omfattande i Per Bolunds anförande är stora skattehöjningar som kommer att drabba företag och hushåll i Sverige. Det handlar om en kraftig höjning av bensinskatten. Det handlar om en skattebelastning på lastbilarna. Det handlar om en skattebelastning på flyget. Det handlar om en skattebelastning på elproduktionen. Det handlar om en avveckling av kärnkraften som ska gå i rask takt, om jag har förstått Miljöpartiet rätt. Jag förstår, givet hur elpriserna kommer att utvecklas, att det blir en hel del energieffektiviseringar i svenska hushåll om vi får en kall vinter. Det lär bli kostsamt för företag och hushåll.

Till detta kommer de skattehöjningar som Miljöpartiet är överens om med de övriga rödgröna. Jag tänker framför allt på arbetsgivaravgiften men också på en del andra punkter. Hur ska detta slå på konkurrenskraften? Jag tänker framför allt på det som Fredrik Olovsson debatterade här nyligen: Hur blir det för landsbygden? Och hur blir det för våra basindustrier med denna väldiga skattebelastning på transporter och på energi som Miljöpartiet tänker sig?

Jag måste också till Miljöpartiet ställa frågan om redovisningen. Nu pågår tydligen samtal både på partiledarnivå och på talesmannanivå, om vi har förstått medieuppgifterna riktigt. Om jag har förstått Miljöpartiets hållning rätt tror man på öppenhet och redovisning. Nu tänker ni tydligen i grund och botten samarbeta om ett regeringsalternativ om ni skulle vinna valet. Kan Miljöpartiet lova att ni öppet tänker redovisa vilken politik ni ska regera på tillsammans? Kan ni lova att det kommer en redovisning av vilka skatter som ska höjas och vilka utgifter ni vill prioritera så att väljarna i öppenhetens namn kan ta ställning till de alternativ som valet kommer att handla om?

Anf. 25 PER BOLUND (MP) replik:

Fru talman! Det är talande när finansminister Anders Borg ställer frågan på det sättet. Vi hade en regering som när klimatdebatten var på sin topp sade att klimatfrågan står högst på vår dagordning. Det är den absolut viktigaste frågan.

Nu har vi en regering som tydligen har prioriterat om, och strålkastarljuset har lite grann förts över till andra områden. När klimatet inte är i fokus för medierna är det uppenbarligen absolut inte heller i fokus för denna regering. Då är det läge att i stället för att ställa sig och kritisera föra en klimatpolitik som fungerar och som kan få effekter i form av minskade utsläpp i den takt som vetenskapen kräver.

Av detta kan man också uttolka att Anders Borgs klimatengagemang, som försökte framhävas tidigare, kanske inte var så djupt rotat som man kunde ha hoppats. Det är djupt bekymmersamt, för det förklarar också varför regeringen gör de prioriteringar som den gör. Nu föreslås skattesänkningar för fossilanvändning i Sverige som gör att utsläppen kommer att öka ganska rejält.

Detta visar också vilka skillnader det finns i ambitioner i regeringens politik jämfört med Miljöpartiets politik. Vi föreslår politiska åtgärder som faktiskt kan få effekter i form av att vi minskar våra utsläpp och att vi tar vårt ansvar internationellt så att Sverige går före. Det är en politik

som också har visat sig kunna ge många arbetstillfällen, men som regeringen väljer att inte ta chansen att använda sig av. Det är tråkigt att se.

Anders Borg försöker bekymra sig om många olika områden – landsbygden, företagarna och många andra. Det han gör är att ensidigt fokusera bara på vissa delar av politiken, precis som när det gäller arbetslösheten. Han tittar på de skattehöjningar vi gör, men de stimulanser som vi sedan använder dessa pengar till är inte intressanta för finansministern över huvud taget. Självfallet använder vi de skatteintäkter vi får genom miljöskatterna för att just stimulera en omställning av Sverige som ger massor av arbetstillfällen både på landsbygden och i städerna, som stimulerar nytt företagande och som ger nya företagsmöjligheter. Men denna del är Anders Borg inte lika intresserad av att diskutera.

Det är bekymmersamt, för det är den väg som många länder runt om i världen nu väljer att gå. Man stimulerar det nya – den framtida industrin som bygger på klimatförändrande processer – i stället för att köra på det gamla vanliga som denna regering tyvärr gör.

Anf. 26 Finansminister ANDERS BORG (M) replik:

Fru talman! Per Bolund gör en stor poäng av att vi ska lyssna på företagen. Vilken av de skattehöjningar som han listar är det som har efterfrågats? Är det skattehöjningen på lastbilarna? Har till exempel Svenskt Näringsliv eller Företagarna efterfrågat det? Är det den kraftiga höjningen av koldioxidskatten och bensinskatten? Är det försämringen av förutsättningar för flygtrafiken? Eller är det möjligtvis avvecklingen av kärnkraften som näringslivet har krävt när de har träffat Per Bolund? Är det just en snabbavveckling av kärnkraften och en kraftig höjning av elpriserna som basindustrin har bett om när vi ska skapa jobb för unga?

Låt oss titta på detta! Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet har en grundläggande politik för ungdomsarbetslösheten, och det är att höja trösklarna. Man ska skattebelägga med fördubblade arbetsgivaravgifter. Man ska återföra en regelbörda som gör att det blir svårare att anställa, och man ska lägga tillbaka bidragssystemen. Det blir mer av trösklar och färre ungdomar.

Men nyckelfrågan är: Kan vi få besked om huruvida det blir en redovisning? Jag förstår att ni vill dra ned rullgardinen och sitta och ha ett hemlighetsmakeri för er. Men när kommer redovisningen? Ska väljarna före valet få veta vilka regeringsalternativ de har att rösta på? Eller ska Miljöpartiet bli ett mörkläggningsparti?

(Applåder)

Anf. 27 PER BOLUND (MP) replik:

Fru talman! Miljöpartiet har varit tydligt, och det har även de andra oppositionspartierna varit: Vi utvecklar vår politik för fullt under hela denna mandatperiod. Vi tycker att det är en bra idé att först ta ställning till vilka man ska bilda regering med och först senare diskutera vilken politik denna regering ska föra, när det sedan börjar närma sig valrörelse.

Anders Borg springer händelserna i förväg när han börjar utkräva ett svar om vilken regeringspolitik vi ska driva efter nästa val när det är två och ett halvt år kvar till valet. Det kanske vore en bra idé om Anders Borg fokuserade mer på sin egen politik här och nu, för det är den som skulle kunna göra stor skillnad för utvecklingen i Sverige.

Anders Borg undrar om vi lyssnar på företagen. Det gör vi! Vi lyssnar på företagen och på de stora bekymmer de har när järnvägen blir alltmer nedgången, när regeringen inte gör de investeringar som är nödvändiga för att godset ska kunna komma fram och för att man ska kunna exportera tungt gods på järnväg. I dag fastnar det genom att underhållet är alldeles för dåligt, och det gör att transportererna inte kommer fram.

Dessa investeringar kan vi göra. Vi lyssnar på de industrier som säger att framtiden ligger i förnybar energi. Där kommer många arbetstillfällen att kunna komma. Dessa investeringar vill vi göra. Det vill tyvärr inte regeringen, och det beklagar vi.

Anf. 28 CARL B HAMILTON (FP) replik:

Fru talman! Vi är båda engagerade i klimatfrågan och i energifrågorna, Per Bolund. Jag satt i Klimatberedningen för några år sedan. Som alla kanske vet, men jag nämner det ändå, är problemet att det är för mycket koldioxid i atmosfären och att denna halt dess värre ökar nästan enbart genom förbränning av fossila bränslen av olika slag. I stället skulle vi vilja minska utsläppen av koldioxid från bränslen, eller hur?

Mot den här bakgrunden, fru talman, förstår jag inte ärligt talat varför Miljöpartiet vill höja skatten på två av våra viktigaste koldioxidfria energislag, nämligen vattenkraft och kärnkraft. Det innebär ungefär 4 miljarder kronor för år 2012. Den skattehöjningen skulle driva på lönsamheten, utvinningen, förbränningen och utsläppen av koldioxid från stenkolk, rysk fossilgas, polsk skiffergas och så vidare.

Min fråga till Per Bolund är: Varför vill Miljöpartiet straffa inhemsk koldioxidfri energiproduktion med höjd skatt?

Anf. 29 PER BOLUND (MP) replik:

Fru talman! Tack för den frågan, Carl B Hamilton! Den var verkligen intressant.

Vi ser att de svenska energibolagen på grund av till exempel de regelverk som finns inom EU:s handelssystem gör väldigt stora vinster på den koldioxidfria el som man producerar i Sverige. Då tycker vi att det är rimligt att en del av de stora intäkter som man gör faktiskt tas tillbaka till statskassan, till skattebetalarnas fromma, och kan användas för att göra viktiga reformer, till exempel göra investeringar i järnvägen, stimulera utbyggnaden av förnybar energi och användas till åtgärder för energieffektivisering i vårt bostadsbestånd som vi till exempel har med i vårt budgetförslag men där tyvärr regeringen står helt svarslös.

Det är också helt felaktigt som Carl B Hamilton säger att den höjda skatten skulle leda till ökad användning av kol och att vi skulle börja importera naturgas i stället. Det stämmer helt enkelt inte.

Vad Carl B Hamilton i så fall förespeglar är att man skulle få en storskalig utbyggnad av vattenkraften i Sverige eller att man genom skattehöjningen inte skulle ta ut lika mycket vattenkraftsel som man gör i dag. Det är fullständigt taget ur luften. Det stämmer inte.

Jag kan vända på frågan och fråga Carl B Hamilton: Anser du att man ska öka vattenkraftsproduktionen väldigt mycket i Sverige? Ska vi bygga ut nationalälvarna, och ska vi få mer av vår el från storskalig vattenkraft? Det trodde jag nämligen inte var Folkpartiets politik. Det är i så fall en stor omsvängning som skulle oroa mig mycket.

Jag kan göra den enkla analysen att Carl B Hamiltons fråga egentligen gäller kärnkraften, för det är ju den som Folkpartiet framför allt månar om hela tiden. Där kan vi se att Folkpartiet väldigt mycket har hamnat i historiens kammare, när land efter land nu tar steg för att avveckla sitt kärnkraftsberoende. Man ser att kärnkraften inte är den energikälla som kan svara upp mot de löften som den hade när den kom till utan tvärtom är en mycket dyr energikälla. De nya kraftverken kostar extremt mycket. Det är också stora säkerhetsproblem runt om i världen, även i de svenska kärnkraftverken.

Det är mer och mer uppenbart för alla – utom möjligtvis för Folkpartiet – att kärnkraften inte är lösningen för framtiden, utan att det är satsningar på förnybar energi som kan ge oss det oberoende av till exempel rysk gas och stenkol som Carl B Hamilton säger sig värna.

Anf. 30 CARL B HAMILTON (FP) replik:

Fru talman! Låt mig bara inledningsvis notera att Storbritannien satsar på en kraftig utbyggnad av kärnkraften.

Men låt oss inte här och nu diskutera Folkpartiets politik – det kan finnas andra tillfällen att göra det – utan nu gäller det Miljöpartiets åtgärd att höja skatten kraftigt på den koldioxidfria produktionen av energi i Sverige. Den kommer att ha som konsekvens – vilket Per Bolund också noterar – att lönsamheten i denna produktion i Sverige går ned. Då kommer naturligtvis lönsamheten mot de utländska producenter som vill sälja el, gas eller kol till Sverige att öka – det blir mer lönsamt att sälja till Sverige.

Hur man än vrider och vänder på detta är den internationella konsekvensen av Miljöpartiets politik att koldioxidutsläppen kommer att öka. Det sker kanske inte i Sverige – fast sannolikt där – utan framför allt i de länder som ska förse Sverige med den energi som de inhemska koldioxidfria företagen annars står för.

Anf. 31 PER BOLUND (MP) replik:

Fru talman! Nej, den analysen delar jag verkligen inte, Carl B Hamilton. Bara därför att vi väljer att ta ut en liten skatt på kärnkraft och vattenkraft kommer inte naturgasen att bli billigare här i Sverige. Naturgasen kräver, om man skulle vilja använda sig av den i betydligt större utsträckning, att man har infrastruktur för den. Man måste till exempel bygga gasledningar. En av anledningarna till att vi var väldigt oroliga över Nord Stream-ledningen, som Carl B Hamiltons egen regering tyvärr godkände planerna på, var att man då skulle få in mer av rysk naturgas den vägen.

Det stämmer självklart inte att det kommer att bli mer förmånligt. Carl B Hamilton vilseleder åhörarna när han hävdar att det med Miljöpartiets politik skulle bli ökade utsläpp. Jag tror inte att särskilt många av åhörarna är så pass naiva att de går på en sådan fint.

Självklart har Miljöpartiet en politik som medför kraftigt sänkta utsläpp av koldioxid från Sverige genom att ersätta kolbaserad el- och värmeproduktion med förnybart och genom att energieffektivisera.

Anf. 32 EMIL KÄLLSTRÖM (C) replik:

Fru talman! Jag tycker att Per Bolund hamnar i fällan att han försöker upprepa en lögn så många gånger att det blir en sanning. Det gäller detta med ingångslönerna.

Varken Centerpartiet eller någon annan som jag har hört vill sänka någons lön. Varken Centerpartiet eller någon annan som jag har hört vill gå in och styra och detaljreglera i en avtalsrörelse. Däremot säger vi att ungdomsarbetslösheten och arbetslösheten i stort är en så pass viktig utmaning för Sverige att vi måste vända på varje sten för hur vi får in folk i jobb.

Vi kan konstatera – jag tycker att det är väldigt positivt – att vi för några dagar sedan fick nyheten om att Handels har slutit ett avtal som innebär att ungdomar kan komma in och varva jobb och praktik till en lite lägre lön. Det är till förvillelse likt det Centerpartiet har föreslagit i början av 2006 och sedan med jämna mellanrum. Det kallas ungdomsavtal. Det tycker jag är bra.

Jag gav lite kritik. Men jag ska också ge lite kredd, för jag tycker att det är jättebra att du i den här frågan nämner gymnasieskolan, att den är så pass viktig för att hitta lösningen på problemet. Det är precis därför vi lägger om gymnasieskolan så att den blir mer individanpassad, med en högre grad av valfrihet, så att fler fullgör sina studier.

Jag återkommer till det avtal som Handels slöt för några dagar sedan. Är Miljöpartiet negativt även till det? Eller är det beroende på vem budbäraren är hur man tar emot förslag om ungdomsavtal, där man varvar praktik och arbete till en inledningsvis lite lägre lön?

Anf. 33 PER BOLUND (MP) replik:

Fru talman! Det är, Emil Källström, ganska grovt att ställa sig i talarstolen och anklaga någon för lögn. Jag ifrågasätter verkligen om du har fog för det. Jag tycker att det är ganska anmärkningsvärt.

Om det finns några lögnare i den här debatten skulle väl snarare lögnen vara att Centerpartiet vill göra något åt ungdomsarbetslösheten. Det du säger är ju att det ni har pratat om i medierna, att ni vill ha sänkta ungdomslöner, egentligen inte bygger på någon politik över huvud taget. Det gör att Centerpartiet i praktiken är helt utan förslag när det gäller ungdomsarbetslöshet.

Det ni har lyft upp i medierna som den viktiga frågan är att ungdomslönerna inte ska höjas och att de ska vara lägre än i dag. Om det inte är en politik som ni driver, om ni inte vill göra allvar av detta, vad är det då för politik ni har när det gäller ungdomsarbetslösheten? Jag tror att fler än jag – det är nog stora delar av svenska folket – som gärna vill ha svar på den frågan.

Det är många som har förvånats över att till exempel din partiledare mitt under avtalsförhandlingarna går ut och propagerar starkt för sänkta ungdomslöner. Jag tror att många från fackligt håll inte är särskilt nöjda med att ha en regering som agerar på det viset. Självklart har det bidragit till att försvåra överenskommelsen mellan parterna på arbetsmarknaden.

Jag tycker precis som de flesta här i Sverige att arbetsmarknadens parter själva ska få avgöra vilka löner som sätts. Det är där man bäst avgör hur arbetsmarknaden fungerar.

Det har gjort mig bekymrad att bland annat Centerpartiet går in i frågan och klampar omkring som en elefant i en porslinsbutik och inte har någon förståelse eller respekt för hur arbetsmarknadsfrågor avgörs här i Sverige.

Det tycker jag är anmärkningsvärt, och jag tycker också att det är anmärkningsvärt att Centerpartiet fortsätter att driva den linjen och inte utvecklar en arbetsmarknadspolitik som verkligen kan göra skillnad för de unga arbetslösa.

(Applåder)

Anf. 34 EMIL KÄLLSTRÖM (C) replik:

Fru talman! Jag tycker att ditt svar ger mer frågor än faktiska svar. Det är klart att Centerpartiet har en hel palett av lösningar för hur vi löser ungdomsarbetslösheten. Det var precis som jag höll med om. Det är viktigt att börja tidigt. Det gäller skola, gymnasieskola, men sedan måste vi fortsätta med hela den högre utbildningskedjan, nyföretagande och så vidare.

Jag förstår inte riktigt din upprördhet. Det jag gör nu är ju att ifrågasätta det du sade, för du sade ju – om jag hörde rätt – att vi vill sänka människors löner. Men det vill vi inte. Ingen har sagt det.

Jag ställde en enda fråga till dig som jag gärna vill att du svarar på: Vad tycker Miljöpartiet om det avtal som slöts för några dagar sedan och som innebär att unga i handelssektorn kommer att kunna varva praktik med arbete till en inledningsvis lite lägre lön. Är det bra?

Anf. 35 PER BOLUND (MP) replik:

Fru talman! Som jag sade nyss tycker vi att det är arbetsmarknadens parter som ska avgöra lönesättningen. Nu kom Handels och arbetsgivarna överens om ett avtal. Jag har ingen anledning att ifrågasätta det. Jag tycker att det är bra att man hittade en överenskommelse, så att man slapp gå ut i strejkåtgärder och skapa problem för många svenskar.

Det vore också bra om det blev billigare för arbetsgivare att anställa unga människor, men jag tycker att det förslag som kommer från Centerpartiet – att det är de unga som ska ta smällen för ungdomsarbetslösheten – är helt fel väg att gå. I stället har vi föreslagit en mycket bättre väg, där vi från statens sida går in och tar en del av kostnaden för att anställa en ung arbetslös. Arbetsgivaren får en lägre kostnad, och den unge får möjlighet att komma in på arbetsmarknaden och få lite arbetslivserfarenhet som kan föra honom vidare till nya anställningar. Det är det konstruktiva sättet att lösa ungdomsarbetslösheten.

Anf. 36 ANDERS SELLSTRÖM (KD) replik:

Fru talman! Det är alltid lika trevligt att lyssna till dig och att debattera med dig, Per Bolund. En del saker som du nämner tycker jag är bra saker, och hör och häpna, mycket av det du talade om finns ju redan. Den verktygslådan finns redan i dag. Det kanske inte är välkänt för alla, särskilt inte för Per Bolund och Miljöpartiet. Det finns lärlingsplatser, och det finns ett enormt utbud av medel för att få yngre att klara gymnasieskolans olika delar och att satsa på yrkesutbildning för dem som kanske inte vill gå in på de teoretiska ämnena på en gång.

Det finns också starka ekonomiska incitament för att anställa. För att anställa en långtidsarbetslös ung person, som kan få en lön på 20 000 kronor i månaden, är kostnaden för arbetsgivaren nere på 3 800 kronor i månaden. Det finns mycket starka incitament, men det kan vara så att många arbetsgivare inte är medvetna om de förmåner som finns för att de ska kunna plocka in dem som står längst ifrån arbetsmarknaden. Det är alltså en hel del som Miljöpartiet och Per Bolund i talarstolen efterfrågar som faktiskt finns i reell, praktisk politik redan i dag.

Vad jag dock vill fokusera på är detta med kilometerskatten. Jag kommer själv från Norrlands inland. Jag vet hur er kilometerskatt slår. En lastbil rullar ca 20 000 mil per år, och 14 kronor milen extra skulle innebära en kostnadsökning på ungefär 280 000 kronor per år per lastbil.

Jag tycker att ni i Miljöpartiet i stället för att ta hissen – om man bor i lägenhet i Stockholm kan man ibland ta hissen rakt ned till tunnelbanan – försökte sätta er in i hur det är att jobba och bo i glesbygd och vilka viktiga livsnerver dessa transporter på lastbil är. Många gånger handlar det om lastbilstrafik som matar järnväg. Den största andelen av lastbilstransporterna går faktiskt kortare väg än 30 mil.

Detta är jätte viktigt för Norrlands inland. Vad säger Per Bolund till de åkeriägare som med ert förslag om ökad kilometerskatt drabbas av kostnadsökningar på 280 000 kronor per lastbil och år?

Anf. 37 PER BOLUND (MP) replik:

Fru talman! Jag börjar med politiken för att minska ungdomsarbetslösheten, som Anders Sellström började med. Det stämmer tyvärr inte att det finns åtgärder redan i dag. Om det hade funnits åtgärder redan i dag hade arbetslösheten varit mindre, och då hade vi över huvud taget inte stått och debatterat den här frågan.

Tyvärr har vi – och jag hoppas att Anders Sellström kan hålla med om det – ett stort problem med en alltför stor ungdomsarbetslöshet. Jag skulle vilja karakterisera regeringens politik på det här området som mañanapolitik: Man gör inget i dag, utan man väntar och ser. Så är det även när det gäller ungdomsarbetslösheten. Man väntar tills de unga har fastnat i arbetslöshet på allvar. Man gör inget från början, utan man väntar ett par månader, tills de har blivit långtidsarbetslösa. Då vidtar man åtgärder som sedan visar sig inte fungera, för även långtidsarbetslösheten bland unga ökar ju.

Vi säger att det är bättre att kunna gå in med åtgärder redan från början och att kunna sänka kostnaden för en arbetsgivare att anställa en ung redan från början, så att man inte behöver fastna i långtidsarbetslöshet och komma allt längre från arbetsmarknaden. Men den politiken driver tyvärr inte regeringen.

När det gäller långtidsarbetslösa föreslår vi en kraftig ökning av stimulanserna för arbetsgivare att anställa, så att de verkligen kan få effekt. Det är uppenbart att regeringens politik på det här området inte har några effekter. Vi har en mycket större ungdomsarbetslöshet än i många andra länder, och det är ett problem som regeringen på allvar borde ta tag i.

Detta med lastbilsskatten är en politik som exempelvis Carl B Hamilton ställde sig bakom i Klimatberedningen. Där var det enighet mellan alla partier om att införa en lastbilsskatt. Det är etablerat att denna politik behövs för att få en positiv utveckling på klimatområdet.

Samma retorik som man nu hör från Anders Sellström hörde man även i Tyskland, Österrike och Schweiz när man införde skatterna där. Då sade man att det skulle vara ett dråpslag. Men så visade det sig att det inte alls blev så. Tvärtom har det blivit en stimulans för att öka effektiviteten i lastbilstransporterna. Man har börjat använda pengarna för att satsa på investeringar i infrastrukturen, precis som Miljöpartiet föreslår.

Genom att satsa på investeringar i infrastruktur får vi i framtiden bättre transporter i Sverige. Det är den politik som vi för.

Anf. 38 ANDERS SELLSTRÖM (KD) replik:

Fru talman! Jag noterar att de ekonomiska incitamenten för arbetsgivarna att anställa fortfarande är starkare med den förda politiken i dag än med den som du föreslår. Jag har räknat på detta och tittat på er budgetmotion och de förslag som ni har om traineeplatser etcetera. Det är starkare ekonomiska incitament för dagens arbetsgivare att anställa unga som har varit långtidsarbetslösa. När vi talar om långtidsarbetslöshet måste vi också komma ihåg att unga inte är arbetslösa väldigt länge. Det är många som omsätts i jobb ganska snabbt. Det vet också du, Per Bolund, som ju har synat de siffrorna.

Du vurmar för småföretagen. Det gör jag också. Det är ju många småföretagare som är lastbilsägare och åkeriägare. Det är de som får de fördyrade kostnaderna. Det är de som ska klara av att hantera dem. Det går inte att komma undan detta. 280 000 kronor per år och lastbil ska du och Miljöpartiet undandra dessa människor. Det handlar om möjligheten att leva på sitt jobb.

Samtidigt vill du sänka arbetsgivaravgifterna något, men det går inte att tillnärmelsevis komma i närheten av de summor ni talar om.

Anf. 39 PER BOLUND (MP) replik:

Fru talman! Det bekymrar mig att Anders Sellström försöker förminska arbetslöshetsproblemet i stället för att göra något åt det. Nu säger Anders Sellström att det egentligen inte finns några långtidsarbetslösa ungdomar. Det är ett konstigt besked till alla dem som står där ute och inte har något jobb att gå till och som inget hellre vill än att få en chans att visa vad man går för på arbetsmarknaden. Anders Sellströms besked är att det är väldigt förmånligt redan, så det finns ingen anledning att göra något.

Se hur verkligheten ser ut, Anders Sellström! Se att vi har ett problem med en ungdomsarbetslöshet som inte viker och att Sverige där ligger långt över andra länder! Det är denna inställning som gör att vi har en regering som inte lyckas med att vidta åtgärder för att minska ungdomsarbetslösheten, utan den sitter fast i ett stort problem som man inte lyckas ta sig ur.

Miljöpartiets förslag är att vi ska ta ut en skatt på lastbilstransporter just för att vi behöver en omställning av transportsystemet med ökade järnvägstransporter och ökad sjöfart. Vi föreslår också att den skatten ska vara miljödifferenterad, så att de åkare som verkligen tar ett miljöansvar och satsar på att utveckla den bästa tekniken också får en skattelättnad som innebär att de minskar sina kostnader ganska rejält. Vi tror att det är en viktig morot för att miljöanpassa och effektivisera transportsystemet.

Anf. 40 CARL B HAMILTON (FP):

Fru talman! Jag ska använda mina blygsamma fem minuter till att tala om en enda fråga: bostadsmarknaden.

Bostadsbristen i storstadsregionerna och på universitetsorterna blir allt värre. För många unga går det i dag inte att hitta en bostad där jobben och studieplatserna finns. När konjunkturen vänder kommer detta problem att förvärras. Bristen drabbar särskilt dem som *inte* har besparingar att köpa bostadsrätt, studenter som behöver flytta till studieorten, nyseparerade, invandrare och andra outsiders på bostadsmarknaden.

Nuvarande hyresrättsregler gynnar dess värre systematiskt dem som redan har etablerat sig och har ett långtidsbundet hyreskontrakt – alltså insiders.

Som komplement till dagens hyresrätt med dess fokus på besittningsrätt och långsiktigt boende behövs därför nya regler som kan släppa fram en ny korttidsmarknad för outsiders att hyra lägenhet på. Sådana nya regler, som delvis finns beskrivna i budgeten, löser naturligtvis inte hela problemet med bostadsbristen, men det skulle mildra akuta bostadsproblem för många människor, särskilt unga. Till skillnad mot ökat bostadsbyggande kan de genomföras snabbt.

I de flesta större städer i Europa finns det också ett utbud av lägenheter som man mer eller mindre tillfälligt kan hyra. I Sverige har dock en sådan här uthyrning av bostadsrätter försvårats av restriktiva regler som egentligen är utformade i huvudsak för traditionella hyresrätter.

Det har bland annat medfört ett strypt utbud av lägenheter och en omfattande svart uthyrning med osäkra villkor både för hyresgäst och för uthyrare.

Dagens regler innebär att den hyra som en bostadsrättsinnehavare kan ta ut ofta ligger så lågt att den inte ens täcker lånekostnaderna. Då förblir naturligtvis lägenheten outhyrd och tom på människor, eller så hyrs den ut svart. Ägaren kan i efterhand bli återbetalningsskyldig för delar av hyran. En bostadsrättsförening kan också helt blockera all uthyrning.

Tillsammans medför alltså dagens regler värre bostadsbrist och att i övrigt laglydiga medborgare ser sig tvingade att bli lagbrytare på en svart och rättsosäker hyresmarknad.

För att ändra på det här tillsatte regeringen Hyresbostadsutredningen, och utredaren lade nyligen fram flera bra förslag om hur man kan skapa en fungerande marknad för bostäder att hyra temporärt.

Med fortsatta hyror som ligger under den nivå som ett antal bostadsökande är villiga att betala kommer drivkraften att hyra ut lägenheter att förbli svag, och det kommer att fortsätta att finnas drivkrafter för svart uthyrning. Ett större utbud ger lägre pris, som bekant.

Eftersom det totala utbudet av lägenheter för korttidsuthyrning blir större med regeringens föreslagna reformer kommer också de genomsnittliga hyresnivåerna att kunna sjunka. I dag leder det mycket begränsade utbudet till att den genomsnittliga nivån, det vill säga när både vita och svarta lägenheter är sammanlagda, ligger högre.

Det är alltså viktigt att diskutera vad som händer i nästa steg när förändringarna, som regeringen föreslår, genomförs och påverkar det totala utbudet och balansen mellan svarta och vita lägenheter.

En ägare av en bostadsrätt ska ha en lagstadgad rätt att hyra ut sin bostad. Det ska dock finnas begränsningsregler som skyddar bostadsrätts-

föreningar. Det handlar till exempel om att det finns tillräckligt många aktiva medlemmar som kan ta ansvar för föreningen och fastigheten. Och den här utredningen föreslår att en förening ska kunna begränsa andelen lägenheter som kan hyras ut. Föreningen kan få rätt att ta ut en avgift från ägarna till de uthyrda lägenheterna. Därmed blir det, så att säga, en morot för dem som bor i fastigheten, att få sina avgifter sänkta på detta sätt.

Det här är alltså utredningen. Utredningen föreslår också att hyran ska kunna prövas i domstol. Och – det är i praktiken betydligt viktigare – man ska kunna säga upp sitt kontrakt med väldigt kort varsel, en eller två månader.

Jag tror att det här är viktiga reformer, åtminstone för storstadsregionerna, Stockholm, Göteborg och Malmö, och för universitetsorter.

Det är viktigt att notera att regeringen dessutom vill att det ska bli mer lönsamt. Fribeloppet för beskattning ska höjas från 21 000 kronor per år till 40 000 kronor per år.

Därtill vidtas ett antal åtgärder för nyproduktion. Perioden för presumtionshyror, det vill säga marknadshyror, förlängs från 10 till 15 år. Av samma skäl förlängs perioden för helt undantag från fastighetsavgiften till 15 år. Likaså sänks fastighetsavgiften av samma stimulansskäl. Det minskar skattebelastningen med ungefär 630 miljoner kronor redan 2013.

Anf. 41 FREDRIK OLOVSSON (S) replik:

Fru talman! Det var intressant att lyssna på Carl B Hamilton. Det är onekligen en väldigt viktig fråga. Vi har ju i det här landet en alldeles för besvärlig situation på bostadsmarknaden på ganska många håll, inte bara i de allra största städerna, utan på ganska många håll därutöver.

Vi har sagt att vi är beredda att pröva de här förslagen väldigt positivt, för vi ser att det finns ett stort problem. Vi har dessutom ett tillväxthinder i bostadssituationen, inte minst i de allra största städerna.

Däremot förefaller det som att regeringen räknar med att de här insatserna inte kommer att leda till att det byggs fler bostäder mer än några hundratal extra. Även om det kan vara en nödvändig insats att göra kortsiktigt undrar jag om det inte vore på sin plats att ha mer långsiktiga insatser för att stärka bostadsbyggandet, helt enkelt. Det kommer inte att räcka med bara den här typen av andrahandsuthyrning.

Anf. 42 CARL B HAMILTON (FP) replik:

Fru talman! Det är riktigt. Jag fokuserade på det som är lösningen på den akuta situationen, nämligen att få ett bättre utnyttjande av det bostadsbestånd som vi redan har och göra det mer lönsamt att hyra ut en bostadsrätt än det är i dag.

Sedan är det frågorna om nyproduktion. Jag hann inte riktigt gå in på det. Där vidtar regeringen ett antal åtgärder, som jag nämnde. Man kan säga att man har marknadshyror för nyproducerade lägenheter. Man förlänger då tiden med presumtionshyror, som det heter, från 10 till 15 år. Man sänker också fastighetsavgiften. Det kan kanske låta blygsamt med någon tiondel. Men det blir omedelbart rätt mycket pengar. Det handlar, som sagt, om 630 miljoner för 2013.

Dessutom har regeringen i den här propositionen, budgeten, aviserat en lång rad utredningar och undersökningar som går ut på att man ska

avskaffa hinder för nyproduktion och sätta en press på kommunerna. Det handlar om att identifiera de hinder som finns för kommunerna och för fastighetsbolagen, som förefaller dyka upp gång på gång. Man tar bort ett hinder, och så visar det sig att det finns ytterligare ett och så vidare.

Man får skala av de här olika hindren på ett systematiskt sätt genom utredningsarbete och avskaffa dem eller minska dem, så att man faktiskt får i gång en ökad nyproduktion. På den punkten håller jag med Fredrik Olovsson. Långsiktigt är det naturligtvis fler bostäder som behövs i de här bristområdena, inte bara ett fokus på ett ökat utnyttjande av det bostadsbestånd som vi redan har.

Anf. 43 PER BOLUND (MP) replik:

Fru talman! Det var intressant att Carl B Hamilton ägnade sig åt bostadsfrågan i sitt anförande. Vi noterade också de förslag som regeringspartierna kom med när det gäller bostadsmarknaden.

Vi tolkar det som att detta riskerar att leda till att hyresnivåerna stiger ganska rejält, i och med att man nu har rätt att ta ut hyra även för räntekostnader. Det gör att man i princip inte har något tak för hur mycket hyra man kan ta ut om man hyr ut privat.

Samtidigt var det här lösningen från regeringspartiernas sida på problemet med att många unga i våra storstäder inte har någonstans att bo. Det här väcker en intressant fråga hos mig som jag hoppas att Carl B Hamilton kan hjälpa mig med.

Det är uppenbart att arbetslösheten i Sverige hänger sig kvar. Nu räknar man från regeringens sida, här i vårpropositionen, med att den ska bli 7,8 procent. Sedan är ungdomsarbetslösheten ett speciellt stort problem. Där har Folkpartiet haft som sin lösning att man ska ha låga ungdomslöner. Det ska vara sättet för unga att komma in på arbetsmarknaden. Det är ganska kraftigt minskade löner jämfört med vad man har i dag. 75 procent av ingångslönerna, har det pratats om. Det motsvarar 12 000 kronor i månaden, 10 000 kronor efter skatt.

Hur ska man kunna kombinera låga ungdomslöner med det förslag om bostadsmarknaden som Carl B Hamilton nu redovisade, som innebär höjda hyror? Det vill jag väldigt gärna höra från Carl B Hamilton.

Hur ska alla de unga som efter en ganska lång utbildning kommer ut i arbetslivet och får en lön som ligger på 10 000 kronor efter skatt kunna flytta till någon av de bostäder som Carl B Hamilton nu föreslår ska bli tillgängliga genom att man tar ut höga hyror på, gissar jag, ungefär 10 000 kronor i månaden?

Kan du förklara detta för mig och för alla de unga där ute som väldigt gärna vill ha en bostad? Hur går den här kalkylen ihop?

Anf. 44 CARL B HAMILTON (FP) replik:

Fru talman! Jag ska gärna förklara det. Om man i dag inte får ta ut räntekostnaderna när man vill hyra ut sin bostadsrätt kommer man inte att hyra ut den. Då låter man den stå tom. Det totala utbudet blir då mindre.

Om man i stället låter den som ska hyra ut även ta ut kostnaden för räntorna, så att det inte blir en ren förlust att hyra ut, kommer naturligtvis det totala utbudet av lägenheter att öka. Det finns ju då folk som vill hyra ut. Om man då lägger ihop de svarta uthyrningarna och de vita uthyr-

ningarna blir det totala utbudet större. Därmed blir också den genomsnittliga hyresnivån lägre.

Självklart kommer hyrorna att gå upp för lägenheter som ligger väldigt attraktivt. Men det är ju inte alla som behöver bo vid Karlaplan. Vad jag talar om är den genomsnittliga hyresnivån. Den kommer att bli lägre av det enkla skälet att det är ett större utbud totalt.

Det är svaret på Per Bolunds fråga. Jag är glad att jag fick den, för det är inte helt självklart. Men tricket, om man säger så, är att de vanliga analyserna bara tittar på den vita bostadsmarknaden. På en marknad där en stor andel är svart uthyrning måste man även inkludera den och notera att där är hyrorna höga.

Anf. 45 PER BOLUND (MP) replik:

Fru talman! Jag tror att det är fler än jag som vill ha ett bättre svar på frågan om hur en höjning av hyrorna kan ge lägre boendekostnader, vilket Carl B Hamilton står här och försöker tala om för svenska folket. Jag tror att det är många som har svårt att förstå den bilden. Jag tror inte att det är särskilt lätt att övertyga svenska folket om att möjligheten att ha högre hyror kommer att sänka hyreskostnaderna på marknaden. Det tror jag verkligen inte på, och det är nog många med mig som känner en väldig tveksamhet kring den ekonomiska teorin.

Min kärnfråga kvarstår, och den handlar om alla de unga som nu ska komma ut på arbetsmarknaden och med Folkpartiets förslag få en lön på 10 000 kronor i månaden efter skatt. Vilka lägenheter ska de flytta till? Är det de lägenheter för vilka ni nu kommer med förslag om att man ska få ta ut vilka hyreskostnader som helst? Eller är det andra lägenheter? Hur ska en ung person med 10 000 kronor i månaden efter skatt kunna få råd att flytta till en lägenhet, Carl B Hamilton?

Anf. 46 CARL B HAMILTON (FP) replik:

Fru talman! Om vi tar det här med ungdomslönerna är det så, vilket har noterats tidigare här i dag, att Handels nyligen har ingått ett avtal där man har en lägre ingångslön, eller en inskolningslön kanske man skulle kalla det. Det är nämligen en kombination av att man börjar ett jobb, är ny på arbetsplatsen och att man skolas in – en inskolningslön.

För någon tid sedan slöt Volvo ett sådant här avtal och lovade, om jag minns rätt, 1 200 eller 1 600 ungdomar möjlighet att arbeta på Volvo, med lite lägre lön och ett utbildningsmoment. Det var Metall, under Stefan Löfven, som från början utformade standarden för hur ett sådant avtal skulle kunna se ut.

Jag tycker att det här är bra. Jag tycker att det är bättre, Per Bolund, att en person har ett arbete och en något lägre lön än att personen inte har något arbete och går på försörjningsstöd eller belastar sina föräldrar. Jag tycker att det här är bättre.

Anf. 47 ULLA ANDERSSON (V) replik:

Fru talman! Runt om i Europa pressas människor allt hårdare. Lönerna skärs ned, arbetslöshetsförsäkringen försämras och arbetslösheten stiger kraftigt. Både diagnos och medicin kan i och för sig ifrågasättas. Till exempel sade en japansk ekonom nyligen att det är som att bota en anorektiker med bantning. De här länderna har egentligen hög privat

skuldsättning, krisande banker och en illa fungerande valutaunion som orsak till den situation de befinner sig i.

Men också här hemma för regeringen samma politiska linje. Ministernarna tävlar i budgivning om hur mycket lönerna borde kunna sänkas. Sjuka och arbetslösa har haft en negativ realinkomstutveckling under den borgerliga regeringen. A-kassan och sjukförsäkringen har sakta och systematiskt slaktats av regeringen.

Arbetslöshetsförsäkringen är en i förväg betald semester för snyltare, sade en gång Ronald Reagan. Vi var få som trodde att Folkpartiet skulle anamma den linjen. Konsekvensen är utslagning. Cirka tre av tio inskrivna på Arbetsförmedlingen har ersättning från a-kassan. Det är en halvering sedan 2006. Antalet personer som har varit arbetslösa i två år eller mer har fördubblats på drygt två år.

Den sortens inlåsning är en direkt följd av att arbetsmarknadsutbildningar och andra insatser hålls nere på en så låg nivå som möjligt. Ca 11 procent av de inskrivna i de olika programmen har en aktiv insats. Utbetalningarna från a-kassan har halverats sedan 2006, trots att fler personer är arbetslösa. Fyra av tio får ut sin tidigare lön. Samtidigt vet vi alla att ersättningen från a-kassan utgör golv för lönebildningen.

Resultatet av fem år med Folkpartiet i regeringen är att vi ligger fyra bakifrån bland dem som har den sämsta arbetslöshetsförsäkringen. Samtidigt har utbetalningarna från försörjningsstödet ökat med 37 procent.

Vad är syftet med den politiken, Carl B Hamilton?

Anf. 48 CARL B HAMILTON (FP) replik:

Fru talman! Det var länge sedan man hörde en sådan eländesbeskrivning, närmare bestämt inte sedan Ulla Andersson talade här i kammaren förra gången. Det är alltid samma tona.

Man kan väl ändå notera, Ulla Andersson, att Sverige ju har klarat den här första krisen 2008–2009 ganska väl vad beträffar arbetslösheten. Glöm inte att vi satt här med prognoser om att arbetslösheten skulle kunna gå upp till närmare 12 procent! Den gick inte alls upp så mycket. Även nu ligger vi bra till jämfört med de andra europeiska länderna när det gäller arbetslösheten.

Det är också så att vi i Sverige faktiskt har den lägsta inkomstspridningen i OECD om man tittar på fördelningsfrågorna, alltså inkomstspridningen, och i detta mått inkluderar en värdering av de välfärdstjänster man får som svensk medborgare. Det står om detta i den utmärkta bil. 3 om fördelningspolitik som finns med i årets budget. Jag rekommenderar alla som är intresserade av fördelningsfrågor att läsa denna bilaga.

Om man mäter ekonomisk utsatthet och social utestängning har Sverige den lägsta andelen personer av alla länder. Man försöker få ett mått som passar ett modernt industriland som Sverige och verkligen fånga upp dem som annars hamnar vid sidan av. Ekonomisk utsatthet och social utestängning är måttet, och där har Sverige den lägsta andelen av alla.

Jag tycker att det är något att vara stolt över. Jag tycker att det är bra, och jag tycker att dessa siffror och resultat står i väldigt stark kontrast till den eländesbeskrivning som Ulla Andersson levererar här.

Anf. 49 ULLA ANDERSSON (V) replik:

Fru talman! Jag märker att Carl B Hamilton egentligen inte vill svara på min fråga, för svaret skulle väl vara att syftet är att pressa lönerna nedåt, eller hur? Något annat skulle han inte kunna säga. Det säger all ekonomisk teoribildning.

Carl B Hamilton säger att det är en eländesbeskrivning. Tala då om det för de 200 000 långtidsarbetslösa! Tala om det för var fjärde ung person som går arbetslös! Tala om det för de 8 procent av arbetskraften som faktiskt går arbetslös och som ni straffar ekonomiskt!

Varför har andelen som i dag är inskrivna på Arbetsförmedlingen och som får a-kassa halverats sedan 2006? Vad är det de har gjort som har åstadkommit att ni för den här politiken? Är det inte egentligen så, Carl B Hamilton, att ni i dag delar Ronald Reagans syn: att a-kassa är en i förväg betald semester för snyltare.

Det är det som är Folkpartiets politiska linje i dag. Jag beklagar det djupt, men än mer djupt beklagar jag alla de arbetslösa som tvingas leva under dessa ekonomiska förhållanden.

Anf. 50 CARL B HAMILTON (FP) replik:

Fru talman! Jag vet inte riktigt om jag ska ta det här med Ronald Reagan på allvar. Varför vill Ulla Andersson lägga Ronalds Reagans uttalanden i Folkpartiets mun? Det är för mig en fullständigt bisarr typ av debatt som vi för här, och jag vet inte vem som är imponerad av Ulla Anderssons debatteknik. Jag tror inte att det är de 8 procent som är arbetslösa i alla fall.

Jag säger som finansministern sade: Vi gnetar på med olika långtidsprojekt, åtgärder och finanspolitik för att minska arbetslösheten. Vi är inte nöjda med den situation vi har i dag, självklart inte. Vi hoppas att vi kommer igenom den här krisen. Det är bara en halv procents tillväxt 2012, och vi tror alltså att vi successivt ska kunna vända den svenska ekonomiska utvecklingen när den internationella krisen bedarrar.

Det är de åtgärder som vi vidtar som ska understödja detta. Men som sagt, håll inte på med Ronald Reagan. Jag blir bara så irriterad – förlåt, fru talman!

Anf. 51 EMIL KÄLLSTRÖM (C):

Fru talman! Sverige står starkt rustat i en tid då det är svårt att sia om den framtida ekonomiska utvecklingen. Vi får trots detta inte hamna i fällan att tycka att Sverige är bra nog som det är med stabila statsfinanser, hyfsade räntor och lite mer i plånboken. Vi kan inte heller som vissa, inte minst här i dag, tro att det var bättre förr när staten styrde mer, när valfriheten var mindre och när Sveriges position som världens högskatte-land var ohotad.

Utgångspunkten för centerpolitiken är att fortsätta att utveckla Sverige till ett friare och grönnare land där fler får chans att förverkliga sina drömmar och där ingen ramlar igenom skyddsnetet. Politiker kan inte skapa fler jobb, men politiker kan och ska skapa förutsättningar för de företagsamma människor som skapar jobben. Det är självklart att det behöver göras mer i ett läge då både världskonjunkturen och svensk arbetsmarknad står och väger och där många riskerar eller är fast i långtidsarbetslöshet.

Vi är stolta över att Alliansen har minskat antalet personer i utanförskap, men så många har så länge varit utanför arbetsmarknaden att vi fortfarande har en stor del av jobbet kvar. Givet det ekonomiska läget skulle jag vilja passa på att peka på några åtgärder för att göra Sverige till ett bättre, grönare och friare land som inte kostar något annat än politiskt mod.

Centerpartiet vill införa en jobbpeng där alla arbetssökande själva kan välja arbetsförmedlare. I Australien, där detta har prövats, bidrog det till att halvera arbetslösheten. Vi behöver en sänkt tröskel på arbetsmarknaden för dem som kommer in efter långtidsarbetslöshet, efter att nyss ha kommit till vårt land eller efter att nyss ha kommit ut på arbetsmarknaden. Vi behöver kombinera utbildning, lärlingskap och andra insatser. Som jag har nämnt i tidigare replikskiften välkomnar Centerpartiet det avtal om ungdomsavtal som LO-förbundet Handels nyligen var med och fattade beslut om.

Vi behöver också förbättringar i lagen om anställningsskydd och det arbetsmarknadspolitiska ramverket så att tudelningen mellan fast och tillfälligt jobb – de som är på insidan och de som är på utsidan – minskar, samtidigt som det självklart ska finnas plats för vidareutbildning för den som vill byta jobb. Då blir rörligheten på arbetsmarknaden bättre. Oron för att byta jobb minskar, och arbetsmarknaden öppnas upp för dem som står utanför.

Fru talman! Finans- och skuldkrisen får inte innebära att vi skjuter viktiga miljöbeslut på framtiden. Centerpartiet känner ett starkt engagemang i frågan om utveckling mot en grön ekonomi och en grön tillväxt i Sverige och i världen. Det finns miljöreformer som kan sänka utsläpp, som är självfinansierande till sin konstruktion och som sammantaget inte ökar skatteuttaget eftersom de sänker skatten på det som är bra för miljön och höjer den på det som är dåligt. På köpet får vi då att skattesystemet i högre grad vrider rätt i stället för fel, vilket till exempel skatten på arbete faktiskt gör.

Ett sätt att minska utsläppen från transporterna, som vi i Sverige har haft svårt att pressa ned, är att vid inköpet belöna den som köper en utsläppssnål bil. Det har vi gjort med miljöbilspremie och supermiljöbilspremie, men Centerpartiet vill utveckla detta och införa ett premie- och avgiftssystem. Det har prövats i bland annat Frankrike, där man betalar en avgift om man köper en miljödålig bil och får en premie om man köper en som är bra för miljön. Detta borde vi kunna införa snarast. Liknande självfinansierade premie- och avgiftssystem kan prövas på andra områden, som tyngre transporter och fastigheter.

Fru talman! Förr ansågs det i vissa kretsar vara likgiltigt vem som stod för ägandet i ett företag. Forskning visar nu dock att det kan ha stor betydelse vem som äger företaget och att ägandet i sig är ett kunnande som det är viktigt att ha nära verksamheten i den utsträckning det går. Den långsiktighet som ofta följer med den ägare som arbetar i företaget skapar läroprocesser som kommer företagen till gagn.

Under den senaste tiden har vi haft en debatt om motsatsen – stora, anonyma och ansiktslösa företag och företagare. Jag menar att vi måste fortsätta att utveckla arbetet för att underlätta för företagare som också jobbar i verkligheten. Vi måste slå oss fria från de gamla socialdemokra-

tiska dogmerna om en kapitalism utan kapitalister. Centerpartiet tycker bra om både och – i hela landet.
(Applåder)

Anf. 52 FREDRIK OLOVSSON (S) replik:

Fru talman! Emil Källström har vid flera tillfällen lyft upp just Handels avtal som någonting Centern tycker är väldigt bra.

Jag vet inte om vi egentligen behöver ha så mycket synpunkter på vilka avtal de fackliga parterna tecknar med sina motparter, men det är ändå lite märkligt att Centerpartiet – som ju har sagt att ingångslönerna bör sänkas med en så där 20–25 procent, från ungefär 16 000 till 12 000 kronor – är nöjda med ett avtal där ingångslönerna höjs med ungefär 500 kronor i månaden. Det är lite märkligt. Det känns snarast som en flykt från det din partiordförande näringsministern har sagt, nämligen att lönerna måste ned.

Man undrar vad det är för analys som ligger bakom idén att sänkta löner skulle vara vägen framåt för Sverige. Har ni någon forskning om eller erfarenhet av att det är en framgång i olika länder att gå den vägen?

Anf. 53 EMIL KÄLLSTRÖM (C) replik:

Fru talman! Det är väl belagt i forskning och även i sunt förnuft att om priset på någonting ökar minskar efterfrågan. Att exemplet Handels, exemplet Volvo och andra exempel där man minskar kostnaden för att anställa unga genom ett upplägg där man varvar teori och praktik är bra för svensk arbetsmarknad och för Sverige måste ju stå utom allt tvivel.

Jag kan ställa samma fråga jag ställde till Per Bolund. Du representerar ju samma arbetarrörelse som har varit med och slutit detta avtal, Fredrik Olovsson. Är det inte bra för Sverige? Är det inte så att det är ett bra avtal? Det är bra när det kommer från Handels. Kan det inte vara så att förslaget även var bra när det kom från Centerpartiet?

Anf. 54 FREDRIK OLOVSSON (S) replik:

Fru talman! Detta avtal höjer lönerna med 500 kronor för dem som har minst betalt, medan ni vill sänka lönerna med 20–25 procent. Det är en helt väsensskild utveckling. Det är två helt skilda förslag. Jag förstår inte hur Centerpartiet kan säga att detta är ungefär vad ni föreslog. Detta höjer lönerna. Ni vill sänka. Det är för mig obegripligt.

OECD visar i sin forskningsöversikt över effekten av att sänka lönerna att det är väldigt motstridiga och oklara effekter, så man kan inte rekommendera det som metod för att få till stånd fler jobb. Tittar man på olika länder och olika branscher och grupper kan man inte se att det finns ett så tydligt samband att det går att göra det. Tvärtom finns det stora risker med att sänka lönerna – att det driver hela ekonomin nedåt och att det finns spridningseffekter som gör att lönenivån i hela samhället sjunker på ett sätt som inte är bra.

Detta är dock ett exempel på ett område där politiker egentligen inte ska lägga sig i, så man kan undra: Varför lägga så mycket energi på den frågan och inte på förslag vi kan rösta om här i riksdagen?

Anf. 55 EMIL KÄLLSTRÖM (C) replik:

Fru talman! Ungdomsarbetslösheten är en av de absolut viktigaste frågorna för svensk politik och därmed för Centerpartiet. Som jag har belyst i mitt anförande och i tidigare replikskiften med Fredrik Olovsson och Per Bolund har vi en hel palett av förslag, från början till slut – det handlar om skola, det handlar om gymnasieskola, det handlar om högre utbildning och det handlar om företagande. Det handlar även om arbetsmarknadens funktion.

Där ser vi att även Centerpartiet har varit väldigt tydligt. Vi skulle aldrig drömma om att lägga oss i en lönebildning när det gäller vare sig lagstiftning eller någonting annat. Detta är något för arbetsmarknadens parter. Däremot är vi en folkrörelse, ett parti och en tankesmedja, och vi har belyst lösningar vi nu ser att många andra plockar upp – däribland Handels.

Fredrik Olovsson borde lägga mer tid på att fundera på vad vi har gjort fel under tolv år med socialdemokratiska regeringar. Tyvärr har vi under Alliansen inte lyckats göra allt vi måste göra för att sänka ungdomsarbetslösheten och gå vidare.

Anf. 56 PER BOLUND (MP) replik:

Fru talman! Centerpartiet är ett parti som har pratat väldigt mycket om många frågor. Det jag tänkte lyfta upp här är småföretagens situation, där Centerpartiet har pratat mycket och ofta.

Det är lite intressant nu efter sex år med borgerliga regeringar, där Centerpartiet har ingått, och sex år då vi har haft centerpartister som har hållit i näringspolitiken. Vad har egentligen effekterna blivit för näringsklimatet? Hur ser det ut för småföretagen runt om i vårt land?

Det låter ibland, till exempel på Emil Källström, som att det har blivit en gyllene ålder för företagande i Sverige med den sittande regeringen. Det är en bild som jag känner väldigt lite igen mig i när jag är ute och pratar med företagare både här i Stockholm och i resten av landet. De har sett, precis som jag, att kostnaderna för att anställa för de små företagen har höjts av den här regeringen. Det första man gjorde när man tillträdde var ju att ta bort den nedsättning av arbetsgivaravgiften som Miljöpartiet hade varit med och genomfört, som gjorde att det blev ganska kraftigt ökade kostnader för att anställa människor. Det har man inte återfört, utan det står fortfarande kvar på samma nivå.

Miljöpartiet har också föreslagit att man ska göra en ytterligare underlättning för småföretagen genom att ta bort sjuklöneansvaret. Det är ett system som skapar osäkerhet hos företagare när de anställer. Man vet inte om en anställd kommer att bli sjuk, och då får man inte bara ett produktionsbortfall, utan man får dessutom med sjuklöneansvaret en kostnad för den anställda som är sjuk. Vi i Miljöpartiet har finansierat att ta bort det. Centerpartiet och regeringen har valt att ha kvar det fortfarande, att ha kvar det negativa lotteri som det innebär för småföretagen.

Regelförenklingen är också ett område där vi gjorde en överenskommelse med de borgerliga partierna redan för två mandatperioder sedan om att vi skulle få ned regelbördan för svenska företag med 25 procent. Men också där har regeringen misslyckats med att nå det mål som vi var överens om.

Det är djupt bekymmersamt att man på område efter område pratar väldigt mycket men åstadkommer väldigt lite.

Jag vill fråga Emil Källström: Är du nöjd med hur det ser ut för Sveriges småföretagare? Tycker du att regeringen har lyckats åstadkomma ett bättre företagsklimat i Sverige?

Anf. 57 EMIL KÄLLSTRÖM (C) replik:

Fru talman! Den på Socialdemokraternas partihögkvarter som kom på sloganen "Stolt men inte nöjd" är ett geni. Det är en slogan som förtjänar att återvändas om och om igen och inte minst på det här området.

Jag är stolt över att på olika sätt ha varit med och bidragit till två valvinster för Alliansen och två mandatperioder, som det kommer att bli, med centerpartistiska näringsministrar, för det har inneburit att vi för första gången i modern tid har haft regeringar som har åstadkommit regelförenklingar och kostnadssänkningar för företag. Alla andra regeringar i jämförbara situationer har åstadkommit det andra, inklusive de regeringar som Miljöpartiet var med och stödde.

Jag träffar också småföretagare, väldigt många, och de är, precis som Per Bolund säger, sunt kritiska till att det inte händer mer. Ofta sitter jag och nickar instämmande. Jag driver också på för att det ska hända mer på det här området, så jag är absolut inte nöjd. Vi ska fortsätta att göra Sverige mer företagsamt, men vi kommer inte ifrån det faktum att den här regeringen är den första som har börjat ta steg åt rätt håll. Alla andra, oftast socialdemokratiska, ibland med Miljöpartiets stöd, har gjort det dyrare och krångligare att vara företagare. Det bröt vi, och det är något som vi kommer att fortsätta med.

Vi kommer absolut inte att gå fram med förslag om kilometerskatt – en skatt på avstånd – och antiintellektuella åtgärder som slår mot företagande i hela landet. Det löftet kan jag ge å hela Alliansens vägnar. En sådan politik kommer vi inte att genomföra, för det vore skadligt för svenskt företagsklimat.

Anf. 58 PER BOLUND (MP) replik:

Fru talman! Antiintellektuell var ett roligt ord att använda i den andemeningen. Jag tycker att det var ganska mycket i Emil Källströms anförande som i den meningen också var ganska antiintellektuellt. Det var ju en lång lista på saker som Centerpartiet skulle vilja få igenom men som man inte får igenom i regeringen därför att man gång på gång viker ned sig, lägger sig och tvingas ge upp alla ambitioner. Den listan börjar bli väldigt lång nu. Men nu var det några frågor, till exempel ett avgiftssystem för biltrafiken. Vi får se hur det går för Centerpartiet att få igenom den politiken i regeringen. Men jag tror att väljarna är ganska ointresserade av partier i regeringsställning som bara pratar men inte lyckas få igenom den politik de pratar om. Då blir man ganska ointressant, Emil Källström. Det är i så fall ett ganska ointellektuellt sätt att arbeta.

Jag är bekymrad över att Emil Källström säger att han är stolt. Det är svårt att se hur han kan vara stolt över att så gott som inga företag har upplevt att de har fått någon minskad regelbörda. När man frågar företagen är det nästan ingen som säger det.

Det är svårt att förstå hur man kan vara stolt när man, som första åtgärd, har gått in för att höja kostnaderna för att anställa för småföretagen.

I stället har man genomfört sänkningar av arbetsgivaravgiften för unga som framför allt har gått till stora företag. Vad är det för småföretagarpolitik, Emil Källström?

Prot. 2011/12:97
16 april

*Bordläggningsdebatt
med anledning av
vårpropositionen*

Anf. 59 EMIL KÄLLSTRÖM (C) replik:

Fru talman! Jag tycker inte alls att det är svårt att vara stolt över att på olika sätt få vara del av den regering som för första gången har gjort det enklare och billigare att starta och driva företag. Alla andra regeringar, oftast socialdemokratiska och ibland med Miljöpartiet som stödparti, har gjort det svårare, krångligare och dyrare.

Det här tycker jag inte alls är konstigt att vara stolt över. Jag tycker inte heller att det är konstigt att inte vara nöjd med det utan att man vill fortsätta. Jag köper heller inte att det skulle vara antiintellektuellt att driva förslag som vi ännu inte har fått igenom.

I Centerpartiet har vi en lång lista med saker som vi kan pricka av, sådant som vi har initierat och sådant som har blivit verklighet. Det handlar om restaurangmoms, det handlar om RUT-avdrag, det handlar om miljöbilspremie – jag skulle kunna stå här hela eftermiddagen, men den gula skylten säger att det får jag inte.

Det jag kan lova dig är att vi fortsätter att driva på för ett bättre småföretagarklimat i Sverige. Och vi är de första som har lyckats, inte så mycket som vi skulle vilja, men vi fortsätter med detta.

Anf. 60 ERIK ALMQVIST (SD) replik:

Fru talman! Jag vill tacka Emil Källström för en intressant föredragning av lite centeridéer och olika förslag. Däremot förstod jag inte alltid riktigt kopplingen till regeringens vårproposition. Var det här frågor som Centern försökte få in i vårpropositionen men misslyckades med, eller vad var poängen?

Centerpartiet har ju varit det kanske mest drivande partiet bakom restaurangmoms-sänkningen. Vi har sedan den 1 januari i år kunnat se en prisökning på restaurangernas nettopriser, som helt saknar motstycke i svensk historia, på grund av moms-sänkningen som har gjort det möjligt att öka nettopriserna med någonstans runt 10 procent, som vi har sett någon mätning visa på, till exempel i DN. Med andra ord: Om man hade en förhoppning om att slutpriset skulle sänkas i betydande omfattning tror jag inte att vi har sett några sådana tendenser hittills.

Det fanns ett annat motiv. Det var att man skulle öka marginalerna hos krögarna så att de skulle ha mer marginaler, inte till vinst i första hand utan för att anställa. Hur har det gått med det? Ja, det kanske är svårt att säga i dag. Men vi kan konstatera att Hotell- och restaurangfacket nyligen släppte en rapport där man menar att arbetslösheten inom den här branschen har ökat kraftigt de senaste månaderna.

Min fråga till Emil Källström är om du är nöjd med reformen så här långt. Har den varit värd 5,4 miljarder? Och hur mycket fel ska det egentligen behöva gå för att Centern ska backa från ett förslag?

Anf. 61 EMIL KÄLLSTRÖM (C) replik:

Fru talman! Precis som Erik Almqvist själv sade är det fortfarande ganska tidigt inne i reformen, så det är nog för tidigt att göra några större utvärderingar.

När Erik Almqvist säger att reformen har inneburit prisökningar och inte prissänkningar tyder det väl på att han äter mer i riksdagens egen servering där ju priserna har höjts och mindre på Max där de tvärtom har sänkts.

Jag skulle vilja säga att dina frågor är lite för tidigt ställda.

Anf. 62 ERIK ALMQVIST (SD) replik:

Fru talman! Jag levde inte riktigt i föreställningen att restaurangmomsen enbart berör riksdagsrestaurangen.

Faktum är att om nettopriserna hade legat kvar efter den 1 januari på restauranger runt om i Sverige hade priserna gått ned lika mycket som momsens har sänkts. I stället har vi sett en prissänkning som uppskattas till ungefär 1 procent på slutpriset. Då har ju de övriga 11 procenten legat kvar genom höjda nettopriser, det vill säga kraftigt ökade marginaler för krögarna.

Då undrar jag vart de pengarna tog vägen? Ledde de till ökade anställningar? Ja, det kanske är svårt att säga, men de enda indikatorer som vi har hittills pekar på en ökande arbetslöshet inom branschen. Därför tycker jag att det är relevant att redan nu fundera lite över den här reformen.

Anf. 63 EMIL KÄLLSTRÖM (C) replik:

Fru talman! Ja, det är alltid relevant att fundera över och utvärdera alla reformer som man genomför. Men som sagt är det lite tidigt inne i den här reformen, så det får vi nog återkomma till.

Anf. 64 ULLA ANDERSSON (V) replik:

Fru talman! Man behövde tydligen inte vara mer rädd än så om 5 miljarder.

För en tid sedan kom en forskningsrapport som visar att de låga lönerna i USA var en bidragande orsak till finanskrisen. IMF har konstaterat att de kraftigt ökade inkomstskillnaderna var en grundläggande orsak till krisen. Människor med låga inkomster tvingas skuldsätta sig för att kunna bo och leva, medan rika som bara blir rikare söker nya sätt att få avkastning på sitt kapital, vilket i sin tur påverkar finansmarknaden. Vi vet dessutom att ett lands arbetsmarknad och lönenivå starkt påverkar landets sociala och ekonomiska utveckling.

Centerpartiet toppar nu budgivningen med hur låga lönerna kan bli och lägger fram ett förslag som gör att ingångslönerna på arbetsmarknaden ska kunna sjunka med upp till 35 procent, och det samtidigt som de vet att ingångslönerna är helt avgörande för andra löntagares löneutveckling.

Centerpartiet är i och för sig i gott sällskap. Först ut var finansministern som menade att anställda inom Kommunal hade för höga lägsta-löner; 17 000 var för mycket för en undersköterska. Därefter tog Björklund stafettpinnen och föreslog att ingångslönerna i kommuner och landsting borde sänkas med 25 procent. Men Centerpartiet toppar som sagt ligan och föreslår att en undersköterska ska få en lön på ungefär 8 500 kronor i månaden.

Med Centerpartiets förslag skulle en undersköterska behöva jobba mer än ett helt år för att få samma inkomst som Centerpartiets ordförande

Annie Lööf har i månaden i dag. Det är centerpartistisk rättvisa. Det är tydligen Centerpartiets nya välfärdsland.

Min fråga till Emil Källström blir därför: Hur låga ska lönerna bli för att ni ska anse att de är tillräckligt låga? Och varför är Annie Lööfs arbete värt så mycket mer än en undersköterskas?

Anf. 65 EMIL KÄLLSTRÖM (C) replik:

Fru talman! Jag levde i tron att Ulla Andersson hade varit här i dag och deltagit i debatten och lyssnat. Många av hennes frågor är redan besvarade. Varken Centerpartiet eller någon annan har flörtat med tanken att vi ska ge oss in politiskt i lönebildningen. Jag vet inte om Vänsterpartiet tycker det, men varken Centerpartiet, regeringen eller någon annan jag har hört driver den politiken. Därför är det givetvis omöjligt för mig att säga hur låga eller höga olika löner ska vara.

Vänsterpartiet vill och får ibland vara med i den sammanslutning som kallas arbetarrörelsen. Utifrån det vore det intressant att höra vad Ulla Andersson tycker om de olika initiativ som har tagits för att minska ungdomsarbetslösheten. I debatten har vi hört om Volvo och om det senaste handelsavtalet, och det finns andra exempel. Vad tycker Vänsterpartiet och Ulla Andersson om dessa initiativ från parterna för att möta ungdomsarbetslösheten?

Anf. 66 ULLA ANDERSSON (V) replik:

Fru talman! Det är tydligt att Emil Källström inte har tagit del av den debatt som pågått under lång tid där partiledare efter partiledare och finansministern deltar i lönerörelsen. Det är en helt ny situation i svensk lönerörelse.

Borg var först ut. För drygt ett år sedan stod han på SKL:s konferens och sade att ingångslönerna i kommunerna är för höga. Björklund tog sedan stafettpinnen och föreslog att ingångslönerna i kommunerna skulle sänkas med 25 procent. Sedan kom Centerpartiet och tyckte att 20–35 procent var mer rimligt och över hela arbetsmarknaden. Det skulle innebära att en undersköterska skulle kunna få så låg lön som 8 500 kronor i månaden. Hon skulle alltså behöva jobba mer än ett helt år för att få samma lön som din partiordförande Annie Lööf har i månaden.

Det är detta som den ekonomiska debatten har handlat om under lång tid, och det är inte så konstigt eftersom hela regeringens politik går ut på att sätta press på lönerna nedåt. Jobbskatteavdrag, försämrade sjukförsäkring och a-kassa och att slå sönder den fackliga organiseringen är ett tydligt mönster i er politik.

Varför ska en undersköterska jobba mer än ett helt år för att få samma lön som Annie Lööf får i månaden?

Anf. 67 EMIL KÄLLSTRÖM (C) replik:

Fru talman! Jag fick inget svar på min enda fråga om det inte är bra med de initiativ som parterna tar för att sänka och gärna även knäcka ungdomsarbetslösheten.

Ulla Andersson hävdar att ministrar med flera deltar i lönerörelsen bara genom att uttrycka en åsikt eller en tanke. Utifrån det är vi alla lika goda kälsupare, inte minst Vänsterpartiet som verkar ha väldigt mycket åsikter om vad löner ska ligga på och så vidare.

De tankar som har framförts av Centerpartiet och Folkpartiet om att man ska hitta nya instrument för att kombinera arbete och utbildning till en inledningsvis lite lägre lön tas också upp av parterna. Det tas upp av fack och arbetsgivare, och det finns ett sug efter det bland ungdomar. Är det inte bra? Jag tycker det, men frågan är vad Vänsterpartiet tycker. Det får vi inget svar på.

Anf. 68 ERIK ALMQVIST (SD):

Fru talman! Jag har getts tio minuter för att kommentera regeringens budget, men jag måste i ärlighetens namn medge att det hade räckt med en halv minut. Antalet satsningar på sysselsättning i regeringens budget är nämligen noll. Det är märkligt att satsningar på jobb lyser med sin frånvaro med tanke på att vi har en hög och dessutom stigande arbetslöshet i dag.

År 2006 när Alliansen tog över regeringsmakten hade vi enligt nuvarande regering massarbetslöshet. Då var arbetslösheten betydligt lägre än nu. Låt mig ställa en fråga till Anders Borg, om finansministern vågar spekulera en bit in i framtiden: När tror Anders Borg att vi kan vara tillbaka på samma nivåer som vi hade 2006? Med andra ord, när tror Anders Borg att Sverige kan ha en arbetslöshet som närmar sig massarbetslöshet i stället för dagens högre nivåer?

Arbetslöshet beror delvis på konjunkturläget, men till största delen är den strukturell. Regeringen pekar i dag i DN Debatt ut två grupper som är särskilt drabbade, ungdomar och invandrare.

Vad gäller ungdomsarbetslösheten har det förekommit en hel del sifferexercis under den senaste tiden. Det har förekommit siffror från 7 procent upp till 25 procent. 25 procent är en vanligt förekommande siffra, men många menar att den inkluderar studerande som ju i många fall faktiskt vill studera. Handelsminister Ewa Björling sade i kammaren för några dagar sedan att den egentliga ungdomsarbetslösheten är 7 procent och menade att den alltså skulle vara lägre än arbetslösheten i stort. Jag tror att verkligheten ligger någonstans däremellan. Vi kan dock konstatera att ungdomsarbetslösheten är oroande hög.

Bryter vi ned ungdomsarbetslösheten ytterligare finner vi delförklaringar. Den mindre delförklaringen är att det har funnits en oförmåga att skapa sysselsättning i glesbygd och på mindre orter. Huvudförklaringen är dock även här invandringen. När vi bryter ned siffrorna ser vi att en hög andel ungdomar har invandrarbakgrund, och det är i denna grupp vi hittar den högsta arbetslösheten.

Sammanfattningsvis kan man säga att i de två grupper som regeringen pekar ut ligger förklaringen till arbetslösheten i den svenska invandringsspolitiken och till en mindre del i oförmåga att skapa jobb i glesbygd och på småorter.

Vad gäller den senare gruppen lyser satsningarna helt med sin frånvaro, men vad gäller invandringen läggs stort fokus på att få upp sysselsättningen. Sverige har haft massinvandring under lång tid. Jag menar att det är ett rimligt begrepp. Om Moderaterna och Socialdemokraterna använder begreppet massarbetslöshet som ett sätt att beskriva situationen i dag när vi har 400 000 arbetslösa menar jag att man kan beskriva det som massinvandring när vi under bara 2000-talet har haft en invandring

på uppemot miljonen, vilket utgör mer än 10 procent av Sveriges befolkning.

Till detta rullar många miljarder årligen. När vi sverigedemokrater var nya i riksdagen hade vi en liten förhoppning om att Alliansen skulle prioritera om och införa en mer ansvarsfull invandring och på så sätt lösgöra ett visst reformutrymme. Därför föreslog vi för Alliansen så sent som för ett år sedan att vi skulle diskutera ett femte jobbskatteavdrag för att minska barriären in på arbetsmarknaden. Genom en ansvarsfull invandringspolitik kunde vi skapa ett reformutrymme som skulle möjliggöra ett nytt jobbskatteavdrag, men regeringen tackade – hör och häpna – nej. Man avvisade alltså sänkt skatt på arbete finansierat med en ansvarsfull invandring för att i stället finansiera en ansvarslös invandring genom höga skatter på arbete.

Är detta den borgerliga arbetslinjen? Jag skulle gärna höra hur Anders Borg förklarar denna prioritering för Alliansens väljare.

I kölvattnet av massinvandringen, fru talman, har det kommit en massarbetslöshet. Det behövs åtgärder. Regeringens huvudsakliga åtgärd är diskriminering. För några år sedan införde man instegsjobben. Det är en lönesubvention där vi skattebetalare bekostar 80 procent av anställningen när man anställer invandrare. I princip göre sig svenskar alltså icke besvär.

Nu aviserar man planer på nystartszoner som går ut på att man sänker skatterna kraftigt i vissa delar av landet, företrädesvis i de delar där det är liten andel svenskar.

Vi sverigedemokrater tror inte att diskriminering är en hållbar väg för en stabil samhällsutveckling och ber regeringen att tänka om.

År 2008 instiftade man nya regelverk för arbetskraftsinvandringen. Fram till 2008 hade vi en behovsprövad arbetskraftsinvandring där vi sade att om vi saknar kompetens och arbetskraft inom en viss sektor ska vi vara öppna för att människor från andra delar av världen ska kunna komma hit och ta de jobben och på så sätt bidra till samhället och samtidigt själva få en inkomst. Efter 2008 har man avskaffat behovsprövningen. Effekten har blivit att framför allt den lågutbildade arbetskraften ökar. Det är framför allt restaurangbiträden och städare som det har blivit fler av och som har kommit till Sverige under de här åren.

Med det kommer självklart en undanträngningseffekt. Vi har hög arbetslöshet i Sverige. När man ska konkurrera om jobben med hela världen blir det så klart en viss undanträngning av den svenska potentiella arbetskraften.

Arbetsmarknaden fungerar inte så bra. Matchningen är för dålig mellan arbetslösa och jobb, och matchningen är för dålig mellan utbildning och efterfrågan på arbetsmarknaden. Det bör vara en målsättning att se till att fler studerar sådant som leder till jobb.

På grund av avsaknad av jobbpolitik i vårbudgeten tar jag mig friheten att backa några månader och kommentera regeringens senaste jobbsatsning, det vill säga sänkningen av restaurangmomsen. Det skulle ge jobb på krogen. Det tycks vara i linje med regeringens jobbpolitik nu för tiden att man prioriterar servicejobb som medför att man omfördelar resurser inom ekonomin snarare än att man försöker få ekonomin att växa för att på så sätt skapa tillväxt.

Prot. 2011/12:97
16 april

*Bordlägningsdebatt
med anledning av
vårpropositionen*

Det är högst oklart vad man egentligen ville uppnå. Först pratade man om att man skulle skapa 20 000 jobb. De blev drastiskt färre och skulle kosta en miljon kronor per år och jobb. Nu verkar man inte ha lyckats med det heller. Man pratade om att maten skulle bli billigare. Anders Borgs räkmacka på riksdagskaféet är fortfarande lika dyr. Inte har restaurangbranschen vuxit. Momssänkningen tycks i stället ha haft som effekt att fler restaurangägare får mer pengar rakt ned i fickan – på riksdagskaféet liksom på andra restauranger i landet.

Vi efterfrågar större satsningar på välfärden. Vi ser ett ökande behov inte minst inom vården. Växande framtida vårdbehov och nya vårdmöjligheter kommer att kräva mer resurser. För att kunna matcha det behövs framåtsyftande satsningar redan nu.

Vi efterfrågar investeringar i infrastruktur och elproduktion, inte minst i kärnkraft som är viktig för att vår exportindustri ska fungera väl och ha tillgång till billig och pålitlig el. Jag vill vara tydlig och säga att Sverigedemokraterna vill att man ersätter de gamla reaktorerna med nya. Vi är också öppna för att man bygger ut kärnkraften. På så sätt är vi sverigedemokrater en garant för en långsiktighet i energipolitiken. Vi kommer att ge stöd – oavsett block – för en bred överenskommelse om en hållbar energipolitik där kärnkraften står i centrum för en fortsatt stabil och tillförlitlig elproduktion.

De senaste årens turbulens på finansmarknaderna har lett till risker inom finanssektorn. I vårpropositionen slår man fast att man kommer att ställa högre krav på bankerna att hålla kapital. Det påminner om den krisåtgärd som vidtogs för några år sedan då man inrättade en stabilitetsfond, det vill säga en fond som skulle fungera som en buffert om bankerna gick alldeles för dåligt. Bufferten skulle finansieras av bankerna själva.

Vi kan redan nu konstatera att över 20 miljarder har skjutits in i fonden från staten, samtidigt som bankerna har haft bonusfest och gjort rekordvinster. År 2011 gjorde de fyra storbankerna i Sverige 80 miljarder kronor i vinst. Om man slår ut det på hela befolkningen motsvarar det 33 600 kronor för en vanlig svensk familj. Det är pengar som alltså har gått till ren vinst hos de fyra storbankerna. Miljardrullningen till bankerna talar om en dåligt fungerande sektor.

Jag vet att finansministern har kommenterat detta många gånger. Någon har räknat fram att Anders Borg har kritiserat bankerna 20 gånger de senaste åren. Det vore intressant att veta om regeringen kommer att göra något mer än bara prata om problemet.

Fru talman! Trots att vi ser behoven här och nu missar regeringen sin chans att göra fler aktiva insatser de närmaste åren. Genom att göra en ansvarslös och internationellt sett extrem invandringspolitik ännu mer ansvarslös och ännu mer extrem har regeringen effektivt sett till att binda upp allt ekonomiskt reformutrymme. Följaktligen ser vi inga satsningar på jobb och tillväxt i årets budget. Finanspolitiken står stilla och de strukturinriktade förslagen är knappt nämnvärda.

(Applåder)

Anf. 69 ULLA ANDERSSON (V) replik:

Fru talman! I dag går ca 8 miljarder av våra skattepengar till privata vinster i privata bolag inom vård, skola och omsorg. Det motsvarar ca

20 000 anställda. Pengarna går framför allt till riskkapitalbolag. Inom handikappomsorgen är det en total dominans av riskkapitalbolag; det är inga små gulliga bolag som tar emot skattepengarna.

Såväl sjukvård som äldreomsorg och utbildning har större avkastning på eget insatt kapital än näringslivet i övrigt. Omsorgen har hela 37 procents avkastning. Det kan jämföras med elbolagen som har 12 procent, eller finanssektorn som har ca 18 procent.

Därför frågar jag Erik Almqvist: Varför vill Sverigedemokraterna ha riskkapitalbolag i välfärden? Varför vill Sverigedemokraterna tvinga kommunerna att privatisera inom äldreomsorgen? Vore det inte bättre att våra skattepengar går till det de är avsedda för och inte ned i riskkapitalisternas plånböcker, det vill säga att de går till omsorgen om de äldre så att de äldre får det som de har rätt till, till utbildning för våra elever och till att sjuka får vård?

Anf. 70 ERIK ALMQVIST (SD) replik:

Fru talman! Det viktigaste för en skattebetalare är nog att få valuta för skattemedlen. Om ägandeformen är privat eller offentlig är inte det avgörande. Vi sverigedemokrater ser hur man under lång tid har tillåtit alltför stora vinster och alltför stora marginaler inom flera verksamheter. Det gäller många verksamheter där privata företag utför välfärdstjänster. Det är något som vi måste strama upp genom bättre regelverk och bättre tillsyn. Tillsynen är i dag katastrofal när det till exempel handlar om vård av unga. Det måste stramas åt. Det gäller också äldrehem.

Vi har ingen ideologisk dogmatisk hållning i den här frågan. Vi sverigedemokrater har aldrig sagt att vi ser ett egenvärde i privat ägande, eller för den delen offentligt. Vi har varit uppmärksamma på att det tycks ha funnits en del fördelar med att driva primärvård i privat regi. Däremot är vi väldigt negativa till att lägga ut specialistvård och avancerad sjukhusvård på privata aktörer. Ägandeformen fyller olika funktioner i olika fall. Den pragmatiska hållningen tycker jag att det är viktigt att vi värnar. Där skiljer vi oss från Ulla Anderssons parti som alltid vill driva allting offentligt. Helst ska man konfiskera även det privata kapitalet. Vi skiljer oss också från alliansregeringen som tycks se ett egenvärde i att privatisera för sakens skull. Som Ulla Andersson vet har Sverigedemokraterna fällt regeringen vid ett par tillfällen när man har försökt sälja ut statliga verksamheter då vi inte har tyckt att det har varit fördelaktigt för svenska skattebetalare.

Anf. 71 ULLA ANDERSSON (V) replik:

Fru talman! Studieförbundet Näringsliv och Samhälle kom för en tid sedan med en rapport. Deras slutsatser om privatiseringarna inom välfärden är att de är ideologiskt betingade. Det finns ingenting som visar att det blir bättre kvalitet eller bättre effektivitet, snarare tvärtom. Det visar sig att de multisjuka äldre har fått betala ett väldigt högt pris. Det visar sig att det är färre anställda, sämre anställningstrygghet, sämre arbetsvillkor och färre heltider. Så blir det när man ska ta ut vinster ur en redan hårt pressad verksamhet. Det borde vara lätt att förstå en sådan enkel matematik.

Jag tror inte att det är så många svenska skattebetalare som tycker att det är rimligt att 8 miljarder kronor, som de har kämpat ihop och som de

vill ska gå till omsorg om de äldre, till vård av sjuka eller utbildning av unga, i stället går ned i riskkapitalbolagens plånböcker. Jag tror att det är väldigt få som tycker det. Därför menar jag att vi har ett starkt stöd när vi kräver ett stopp för privatiseringen av välfärden. Sverigedemokraterna vill till och med genom lagstiftning tvinga kommunerna att privatisera inom äldreomsorgen.

Anf. 72 ERIK ALMQVIST (SD) replik:

Fru talman! Jag håller med Ulla Andersson om att det i stor utsträckning är ideologiskt betingat när man har valt att sälja ut välfärden eller lägga ut den på entreprenad. Det håller jag med om. Det är också vad jag sade i min förra replik. Vi ser inget egenvärde i att en verksamhet drivs privat, men vi ser heller ingen självklarhet i att en verksamhet fungerar bättre i offentlig regi.

Vi tycker att det finns exempel på när privat driftsform har varit bättre inom bland annat primärvården.

Men det är inte heller en så svartvit bild inom äldre vården som Ulla Andersson vill få det till. När man har mätt kvalitet inom äldre vården har man sett att många av de aktörer som har rankats högst har varit privata, medan man i bottenskiktet framför allt och primärt har funnit de offentliga aktörerna. Det finns alltså inget självklart i detta.

Jag tror att det viktigaste för oss som skattebetalare är att vi får kvalitet för våra skattemedel. Då krävs det bra regelverk, som ser till att den verksamhet som vi köper in är den som vi vill ha, och bra uppföljning. Där har det uppenbarligen brustit.

Anf. 73 ULLA ANDERSSON (V):

Fru talman! Vårpropositionen ekar tomt och ihåligt när man bläddrar bland bladen. Den är tom på politiska förslag och en uppvisning i bristande politisk vilja. Den säger att inte ens med oerhört starka offentliga finanser har vi råd att skapa jobb. Jag som trodde att det var arbetslöshet som vi inte hade råd med.

Tillväxten sjunker, och arbetslösheten fortsätter stiga. Var fjärde ung människa går utan jobb, och andelen långtidsarbetslösa har fördubblats på drygt två år.

I går kunde vi höra i radioprogrammet *Kaliber* att antalet som tvingas söka hjälp hos välgörenhetsorganisationer har ökat kraftigt de senaste två tre åren. 1,1 miljon människor lever i relativ fattigdom. Då kommer regeringen fram till den geniala slutsatsen att den inte ska göra något. Den regering som ena stunden skryter vitt och brett om att Sverige är ett av de länder i världen som har de starkaste statsfinanserna vill i nästa stund inte använda dem ens för att skapa jobb och sysselsättning och pressa ned arbetslösheten. Om vi inte ska använda pengarna till att skapa jobb, vad ska vi då ha dem till? Ja, just det, det var ju sänkt skatt till riskkapitalister som vi skulle satsa på.

Ointresset för faktiska jobbåtgärder syns tydligt i denna budget. Regeringen väljer att återigen driva en direkt åtstramande finanspolitik mitt i en konjunkturavmattning. De offentliga investeringarna planeras att minska, likaså den offentliga konsumtionen, liksom utgifterna för utbildning och för arbetsmarknad.

Regeringen anser dessutom att antalet anställda inom äldreomsorg och skola är för stort. Därför ska 18 000 jobb bort. Denna märkliga syn på finanspolitiken innebär högre arbetslöshet och lägre bnp än vad som annars hade varit möjligt, detta trots att vi har starka offentliga finanser och att det finns ett betydande outnyttjat reformutrymme i förhållande till överskottsmålet.

Regeringen planerar i stället stora avbetalningar på statsskulden. Detta trots skriande behov av investeringar för starkare konkurrenskraft, fler jobb och högre sysselsättning. Borg säger sig inte ha råd med jobb när vi har en nettoförmögenhet på 635 miljarder. Jag som trodde att syftet med starka offentliga finanser var att värna om starka människor, investera för framtiden och framför allt att skapa jobb. Men ack vad fel jag hade. Hellre att människor kommer i kläm och folk går arbetslösa än att pengarna används.

Fru talman! Det är lätt att konstatera att Anders Borg och jag har olika mål för den ekonomiska politiken. Regeringen är i full färd med att bygga ett samhälle där de rikaste kan köpa andra människors arbetskraft som om det vore vilken förbrukningsvara som helst. De ser oss som äpplen som ska köpas billigt, ätas och sedan slängas bort.

Anders Borg har de senaste sex åren talat om fler jobb och agerat för lägre löner. Resultatet är därefter. Vi är nu uppe i 200 000 långtidsarbetslösa. Ministrarna tävlar just nu med varandra, mitt i lönerörelsen, om hur mycket lönerna borde sänkas. Borg var först ut i budgivningen. 16 000 kronor i ingångslön i kommunerna var för mycket. Björklund hängde på och föreslog sänkt lön med 25 procent för alla nyanställda i kommuner och landsting. Sedan toppade Löf det hela med att säga att alla ingångslöner på hela arbetsmarknaden borde kapas rejält. En undersköterska är inte mer värd än 8 500 kronor i Centerns välfärdsland.

Vi i Vänsterpartiet har andra mål för den ekonomiska politiken. Vi vill bygga ett samhälle av och för människor. Vårt mål är inte att Sverige ska vara en tummelplats för riskkapitalister utan ett land med full sysselsättning, jämlikhet och ett värdigt arbetsliv.

Sveriges framgångar har byggt på att människor har fått utrymme att växa, inte på att vi har varit så billiga som möjligt. Vi vill se arbetsplatser där människor står stadigt nog för att kunna säga ifrån de gånger som det behövs. Var och en av oss ska ha rätt att gå till trygga jobb och rätt till en egen försörjning.

Vi menar att det övergripande problemet är att svensk politik har vant sig vid massarbetslöshet. I en modern ekonomi är människors arbete den mest värdefulla resurs som vi har.

De ekonomiska ramverk som Sverige slog fast under 1990-talet har avgörande problem i dag. De orsakar arbetslöshet och osynliggör värdet av investeringar. Investeringar behandlas konsekvent som om de enbart vore en utgift och därför är onödiga, samtidigt som arbetslösheten inte synliggörs i ramverket.

Nya bostäder måste byggas och gamla byggas om för att bli energi-effektiva. Järnvägarna måste rustas upp, och nya sträckor behöver dras fram, inte minst för att vi ska få ett fungerande näringsliv. Vindkraft och andra förnybara energikällor behöver utvecklas och byggas ut, och vi vill se en aktiv och hållbar industripolitik med en riskkapitalfond för hållbar industriell utveckling. Vi vill dessutom avsätta särskilda medel för att

stödja innovationer och forskning och utveckling inom små och medelstora företag.

Men det behövs också fler lärare i skolorna, fler utbildade anställda i äldreomsorgen och ett tillgängligare samhälle. Återigen: Människors arbete är den mest värdefulla resursen i samhället.

Det enskilt tyngsta skälet till att regeringens politik har ökat arbetslösheten är att den inte budgeterar för långsiktiga investeringar. Det blir färre anställda i äldreomsorgen och skolan. Men McDonalds får några hundratals miljoner. Resultatet av denna linje ser vi i dag. Sverige är ett land där närmare 8 procent är arbetslösa, där var fjärde ung människa går utan jobb och där sysselsättningen sjunker. Men botten är fortfarande inte nådd. Regeringen pressar folk allt hårdare att söka jobb som inte finns.

Den fackliga organiseringen har satts under stark press. Utbetalningarna från a-kassan har halverats sedan 2006, trots att arbetslösheten är högre. Cirka sju av tio av dem som är inskrivna på Arbetsförmedlingen får ingen ersättning från a-kassan. De får lita till släkt, vänner eller socialen. Det är regeringens variant av den svenska modellen.

Det samhälle som vi vill ha syns i den offentliga budgeten. Därför har de 10 procent som är rikast fått mer av regeringen än de 60 procent som har lägst inkomster. Kvinnor har i dag 62 000 kronor mindre i inkomst per år än män. Det är en ökning med 40 procent sedan 2006. Andelen ensamstående med barn som lever i långvarig fattigdom har nästan fördubblats sedan 2006.

Trycket från det obetalda omsorgsarbetet minskade inte direkt av att 40 000 välfärdsjobb försvann på tre år och att ytterligare 18 000 planeras att försvinna eller av att barnomsorgen fortfarande inte har öppet när föräldrarna arbetar. Regeringen har dessutom beskurit möjligheten att deltidsstämpla, och den så kallade rehabiliteringskedjan har snarare kedjat fast kvinnor i fattigdom än gett dem förutsättningar att bli friska. Ni har systematiskt försämrat för oss kvinnor. Det syns vilket samhälle som ni vill ha.

Vänsterpartiets förslag handlar i stället om att förbättra kvinnors livsvillkor med rätt till heltid, fler anställda i välfärdssektorn, framför allt i äldreomsorgen, höjt underhållsstöd och rätt till barnomsorg på obekvämt arbetstid.

Fru talman! Enligt OECD har Sverige intagit en tätposition i snabbväxande inkomstklyftor. Den fattigaste tiondelen har fått mindre pengar i plånboken, medan den rikaste tiondelen har belönats rikligt – med drygt 50 000 kronor per år. Det räcker inte. Nu vill Borg sänka skatten för riskkapitalisterna. Ju mer de tjänar, desto mindre skatt ska de betala. Det är borgerlig fördelningspolitik värd namnet. Men för folk i allmänhet är riskkapitalisterna ungefär lika populära som djurplågare.

I högerns Sverige har 1,1 miljon människor petats under den relativa fattigdomsgränsen. Framför allt handlar det om kvinnor och barn. Det antal människor som lever i långvarig relativ fattigdom har fördubblats. Högern har bara ett svar på det, nämligen att bolla med ord. Borg menar att de 10 procent fattigaste inte riktigt kan räknas. Den moderata socialnämnsordföranden Marianne Ohrlander säger att fattigdom per definition inte kan finnas i ett välfärdsland. Men frågar du en av alla dem som tvingas leva på drygt 10 000 kronor i månaden hur de klarar hyra, mat, kläder, kalas, glasögon eller semester för sina barn får du svaret att det

inte går. Pratar du med ett av de 250 000 barn som lever under fattiga förhållanden i välfärdslandet kommer du inte att få svaret att fattigdom per definition inte är ett problem.

Samma kristdemokrater som talar om vikten av familjer har år efter år tryckt på knappen för att samhället tydligt ska visa att en del barn inte är lika mycket värda som andra. Också föräldrar kan förlora jobbet. Också föräldrar kan insjukna.

Vi kan bygga ett bättre samhälle – ett samhälle där vi har råd med ett folk i arbete. Investeringar i nya jobb skulle ge ett starkare och rikare Sverige. Full sysselsättning är möjlig, men inte så länge vi har en regering som är helt fixerad vid att till varje pris sänka lönerna och som vägrar att investera trots en stor förmögenhet.

Vi måste göra upp med den kortsiktiga tanken att våra liv är som äpplen som ska ätas och sedan kastas bort. Vi behöver i stället bygga ett samhälle som utgår från att det är människors arbete som är den långsiktigt avgörande resursen. Ett samhälle där vi inte har råd med arbetslöshet – det är vad Vänsterpartiets förslag handlar om.

(Applåder)

I detta anförande instämde Siv Holma och Jonas Sjöstedt (båda V).

Anf. 74 Finansminister ANDERS BORG (M) replik:

Fru talman! Ulla Andersson nämnde begreppet orättvisa några gånger i sitt anförande. Låt oss fokusera lite på det. Låt oss konstatera att Gini-koefficienten – vårt kanske bästa mått på inkomstskillnader – under senare år har ökat i Sverige. 80 procent av ökningen låg under den socialdemokratiska och vänsterpartistiska perioden. Inkomsten för de 10 procent rikaste har ökat kraftigt. 80 procent av ökningen låg under den period då Socialdemokraterna och Vänsterpartiet hade makten.

Ulla Andersson nämner att inkomstskillnaderna har ökat snabbare i Sverige än i andra OECD-länder. Det är sant. Det är tyvärr sant för den period då Ulla Andersson, Vänsterpartiet och Socialdemokraterna styrde. Under den period vi har styrt har de ökat långsammare än i andra jämförbara EU-länder.

Detta väcker en fråga. Ju mer inflytande Vänsterpartiet har, desto mer orättvisor får vi. Vad beror det på? Låt mig lansera fyra rätt uppenbara hypoteser. Den första har med utanförskapet att göra. Om man inte har en tydlig arbetslinje fastnar människor i utanförskap och i bidragsberoende. Långvarigt bidragsberoende urholkar inkomsterna.

Men det var inte bara detta som gjorde att klyftorna ökade under den tid då Ulla Andersson röstade för de socialdemokratiska propositionerna. Det var också aktiva åtgärder. Man avskaffade arvs- och gåvoskatten. Det är en bra och klok åtgärd – en riktig åtgärd! Det var såvitt jag förstod på Göran Perssons redovisning den dåvarande partiledaren Lars Ohly som fick välja vilken skatt som skulle sänkas. Han valde då att sänka arvs- och gåvoskatten, så där har Vänsterpartiet ett starkt ansvar.

När det gäller utbildning har vi inte haft tillräckligt med krav på uppföljning och tydlighet i betygen. Det drabbar den sociala rörligheten.

Men den grundläggande förklaringen måste ändå vara att med vänsterpolitik blir det färre jobb, mindre konkurrenskraft och sämre utbildning. Varför, Ulla Andersson, ökar alltid skillnaderna när Vänsterpartiet får vara med och bestämma?
(Applåder)

Anf. 75 ULLA ANDERSSON (V) replik:

Fru talman! Vi har en finansminister som verkar påtagligt självgod. Han har sänkt skatter för ungefär 100 miljarder. År 2014 räknar han med att vara nere i samma massarbetslöshetsnivå som när han tillträdde.

Vad har er ekonomiska politik fått för effekter, Anders Borg? De 10 procent rikaste har fått lika mycket som de 60 procent som har lägst inkomster har fått. Inkomstskillnaden mellan kvinnor och män har ökat med 40 procent. Den relativa fattigdomen har ökat med 36 procent. 1,1 miljon människor lever på drygt 10 000 kronor i månaden eller mindre. 250 000 barn lever i fattigdom. Detta är resultatet av den politik som du har fört, Anders Borg, och det är den vi debatterar och diskuterar här i dag. Är du nöjd med resultatet?

Samtidigt har vi 8 procents arbetslöshet. Vi har drygt 200 000 långtidsarbetslösa. Var fjärde ung är utan jobb. Sysselsättningen sjunker. Samtidigt har vi ett näringsliv som ropar efter investeringar i bland annat järnväg. Och så blåddrar man i vårpropositionen, och vad hittar man väl där? Det är tomt – inte ett förslag! Där finns ingenting för att åtgärda den stora bristen på jobb och det faktum att sysselsättningen kraftigt sjunker. Där finns inga investeringar och inga förslag för att utjämna inkomstskillnader. Och där finns absolut ingenting för att förbättra kvinnors livsvillkor.

Det är den politik som du har fört i det här landet, Anders Borg, och som du verkar vilja fortsätta att föra. 100 miljarder i skattesänkningar och en arbetslöshet som är högre än när du tillträdde – är du nöjd? Du kanske är både stolt och nöjd.

(Applåder)

Anf. 76 Finansminister ANDERS BORG (M) replik:

Fru talman! Jag skulle vilja uppmuntra Ulla Andersson till att fortsätta blåddra i vårpropositionen, för då kommer hon fram till fördelningsbilagan. I den finns en gedigen statistik över alla de olika mått vi har på fördelning. Den kommer att väcka denna starka fråga hos Ulla Andersson: Ska man verkligen rösta på Vänsterpartiet om man vill ha mindre orättvisor när resultatet av inflytande från Vänsterpartiet alltid är ökade orättvisor?

Ta det här med OECD-länderna, som Ulla Andersson själv tar upp och nämner! Det är modigt. Det är modigt att göra det när det är så tydligt att Gini-koefficienten drog i väg under de socialdemokratiska och vänsterpartistiska åren medan den nu har stått still och ökat mindre i Sverige än i praktiskt taget alla andra jämförbara länder. Under krisen har inkomstskillnaderna i övriga Europa ökat. I Sverige har de varit relativt oförändrade.

Denna gedigna genomarbetade fördelningsbilaga kommer att visa att samma sak gäller förmögenhetskoncentration, löneskillnader mellan män och kvinnor och lönespridningen i ekonomin. Varför, Ulla Andersson,

blir det alltid mer orättvist när Vänsterpartiet får vara med och bestämma?
(Applåder)

Anf. 77 ULLA ANDERSSON (V) replik:

Fru talman! Det är intressant, Anders Borg. Men jag kan konstatera att mellan 2006 och 2010 ökade Gini-koefficienten med 2,8. När ni tillträdde ökade den med 11. I genomsnitt har den ökat med 4,8 under era regeringsår.

Samtidigt kan vi säga att den långvariga relativa fattigdomen har ökat i alla hushållstyper. Den har fördubblats. Det handlar alltså om dem som lever i fattigdom i fyra år eller mer. Det är de, och de som är arbetslösa, som betalar priset för er ekonomiska politik. Vi skulle behöva stärka vårt land och skapa jobb och sysselsättning, men du har mage att lägga fram en vårproposition helt tom på innehåll samtidigt som du skryter med att Sverige har världens starkaste statsfinanser.

Vad ska vi med statsfinanserna till? Är de inte till för att skapa jobb och sysselsättning? Jag trodde att det var arbetslöshet vi inte hade råd med, men tydligen är det jobb vi inte har råd med i det här landet längre.
(Applåder)

Anf. 78 CARL B HAMILTON (FP) replik:

Fru talman! Jag vill bara städa i diskussionen. De påståenden om Gini-koefficienten som Ulla Andersson gör stämmer inte; det kan man läsa i diagram 2.1 i inkomstfördelningsbilagan.

Jag citerar ur den, för jag tycker att det är lite irriterande när Ulla Andersson beskriver situationen på ett helt oriktigt sätt: ”Med det utvidgade inkomst måttet har Sverige den lägsta inkomstspridningen i OECD-området.” Det står på s. 9. Där står också att Sverige är ”det land där lägst andel av befolkningen lever och riskerar att leva i ekonomisk utsatthet och social utestängning”.

Sverige är inget paradys. Men det är lite bättre i Sverige på dessa områden vad beträffar fördelningspolitiken än vad det är i jämförbara länder. Det är det som detta visar. Därför är Ulla Andersson eländesbeskrivning inte bara orättvis utan också inkorrekt.

Jag vill emellertid ägna den sista minuten åt att ställa en fråga till Ulla Andersson. Finns det för hennes parti en konflikt mellan höjda inhemska skattenivåer, som ju partiet förespråkar, och internationell skattekonkurrens? Ni vill ju höja bolagsskatten, återinföra förmögenhetskatten och höja skatten för medel- och höginkomsttagare och, naturligtvis, alla kapital skatter. I alla dessa fall ligger Sverige högt i ett internationellt perspektiv. Den långsiktiga internationella trenden är att skattenivån går ned snarare än upp, åtminstone på kapital skatterna. Sverige är en liten, öppen ekonomi. Skattebaserna kan flytta utomlands.

Min fråga till Ulla Andersson är ungefär en sådan som Tomas Ramberg i *Lördagsintervjun* brukar ställa: Är den internationella skattekonkurrensen ett problem för genomförandet av Vänsterpartiets skattepolitik?

Prot. 2011/12:97
16 april

*Bordläggningsdebatt
med anledning av
vårpropositionen*

Anf. 79 ULLA ANDERSSON (V) replik:

Fru talman! Carl B Hamilton verkar blunda för att det finns 1,1 miljon människor som lever på ungefär 10 000 kronor i månaden i det här landet. Hur tror du att de har det? Hur tror du att de klarar hyra, mat och el? Hur tror du att de har råd att låta barnen gå på kalas eller delta i fotbollsläger? Tror du att de har råd med glasögon till sina barn eller ens semester? Frågar du dem säger de: Nej, det har vi inte.

Det är en verklighet som du har orsakat, Carl B Hamilton. Den relativa fattigdomen har ökat med 36 procent under de år som du har regerat. Det är väl inte att undra på. Du har raserat arbetslöshetsförsäkringen. Sju av tio får inte ens ersättning därifrån fast de är arbetslösa. 65 000 är utkickade från sjukförsäkringen. Det får effekter. Realinkomsterna för arbetslösa och sjuka har sjunkit under era regeringsår.

All forskning visar att den nordiska välfärdsmodellen, det vill säga den modell som vi har valt – med relativt höga skatter, en stark offentlig sektor och två starka parter på arbetsmarknaden – har mycket bättre framgång än den anglosaxiska modellen, det vill säga den med låglöne-sektor till exempel.

Vi står bakom den politiken, och vi vill att den ska gälla även i framtiden. Vi menar att det är viktigt i ett samhälle att inkomstskillnaderna är små. Det visar all forskning.

Men nu ökar de kraftigt. IMF har till exempel kommit fram till att de kraftigt ökade inkomstskillnaderna är en orsak till finanskrisen. Sänker man skatterna mycket för dem som tjänar mest ökar inkomstskillnaderna.

Vi vill i stället höja skatterna för dem som tjänar mest och sänka dem för dem som är sjuka och arbetslösa. Det får en mycket bättre fördelningspolitisk effekt, och det leder också till större efterfrågan i samhället, för de höjda skatterna kan du använda till att skapa jobb och sysselsättning och ställa om landet, och de människor som med vår politik får en stärkt inkomst – det är väldigt många – kan i stället höja sin konsumtion och på så vis bidra till ökad sysselsättning.

(Applåder)

Anf. 80 CARL B HAMILTON (FP) replik:

Fru talman! Ulla Anderssons parti vill höja de offentliga utgifterna – det har vi hört många exempel på under Ulla Anderssons anförande, Det ska finansieras med höjda skatter.

Min poäng är att er politik är ogenomförbar, eftersom skattebaserna i en liten, öppen ekonomi som den svenska flyttar utomlands. Om ni skulle höja skatterna på kapital, arbetskraft och så vidare så mycket som ni påstår, då kommer företag och människor att flytta utomlands, eftersom de inte vill betala de skatterna.

Det finns en rörlighet i skattebaserna. Därför kan man inte ha den lättsinniga inställning som ni har, att det går bra att höja skatterna hur mycket som helst eftersom folk kommer att stanna kvar här och betala de skatterna. Det tror jag inte på. Jag är helt övertygad om att det inte är så, och vi ser redan i dag att Sverige är utsatt för skattekonkurrens och måste anpassa sina skatter, den ena efter den andra.

Er skattepolitik – och därmed er politik för ökade offentliga utgifter – är ogenomförbar.

Anf. 81 ULLA ANDERSSON (V) replik:

Fru talman! Jag konstaterar att Carl B Hamilton fortsätter på den politiska linje som har varit Folkpartiets under lång tid, det vill säga att skatter enbart är av ondo: Skatter är inget för att ställa om samhället i mer miljövänlig riktning, skatter är inget för att fördela om inkomster, och skatter är tydligen inget vi använder för att anställa människor i vård, skola och omsorg. Men skatter finansierar faktiskt de utgifter vi har, och den offentliga budgeten säger vilket samhälle vi vill ha.

Vi vill ha ett starkt välfärdssamhälle. Vi vill satsa på att ge folk jobb och en ekonomisk trygghet. Vi vill ställa om samhället i mer miljövänlig riktning. Därför har vi en annorlunda ekonomisk politik än den här regeringen. Vi tror på människans vilja och förmåga att arbeta, och därför lägger vi konkreta förslag i den riktningen.

Med vår politik får den som tjänar 28 000 kronor en hundralapp mindre i månaden. Jag tror faktiskt att de har råd med det. Jag tror också att de gladeligen betalar det, om de vet att det går till en bättre demensvård, till fler spår på järnvägen och till ökat bostadsbyggande. Jag tror att det är helt rimligt. Däremot får du och jag, Carl B Hamilton, kraftigt höjda skatter, och det tycker jag att vi ska ha.

(Applåder)

Anf. 82 ERIK ALMQVIST (SD) replik:

Fru talman! Ulla Andersson konstaterar liksom många andra här i dag att vi har en stigande arbetslöshet, en arbetslöshet som med råge har passerat vad regeringen definierar som massarbetslöshet.

Som jag själv redogjorde för i mitt anförande är huvudförklaringen att vi har haft en väldigt stor invandring under 2000-talet – vi pratar om uppåt en miljon personer – och inte förmått skapa sysselsättning i samma utsträckning.

Det är alltså inget fel på de människor som har kommit hit – det är inte det jag vill säga. Jag bara säger att det svenska samhället inte har klarat av att skapa sysselsättning i samma utsträckning som vi samtidigt har öppnat våra dörrar. Det har skapat ett massivt utanförskap. Det jag säger är mätbart, och det finns statistik, svart på vitt, på det, så det är inga konstigheter.

Den första åtgärd man bör vidta, vad är det? Jo, vi måste ha invandring som framöver blir mer förmåge- och behovsprövad, så att vi ser att de som kommer hit också kan bli en del av samhället och få jobb.

Men vi har också ett redan befintligt stort utanförskap i Sverige. Då är det viktigt att vi ser till att tröskeln in på arbetsmarknaden är så låg som möjligt, så att den som redan är i utanförskap har en möjlighet att komma in på arbetsmarknaden.

Det är här som mitt parti och Ulla Anderssons parti skiljer sig diametralt på båda de punkterna – vi är varandras motpoler. Ulla Anderssons parti vill göra precis tvärtom. Man vill öka invandringen ännu mer, så att vi får ett ännu större utanförskap, samtidigt som man vill bygga barriärerna in till arbetsmarknaden ännu högre genom att göra det än dyrare att arbeta.

Man kan bara spekulera i vad målsättningen är. Är målsättningen att Vänsterpartiet vill göra det så pass olönsamt och svårt att bedriva verksamhet i Sverige att alla de privata företagen försvinner och det bara blir offentliga aktörer som har råd att verka? Då har man på något sätt fått kapitalismen att misslyckas bakvägen, och därmed kan det offentliga kliva in på arenan.

Jag skulle vilja veta hur Ulla Andersson ser på det.

Anf. 83 ULLA ANDERSSON (V) replik:

Fru talman! Det är kanske förståeligt att Erik Almqvist inte alltid vet vad som händer i den offentliga debatten. Men för några år sedan visade det sig att Vänsterpartiet faktiskt hade de näst bästa förslagen vad gäller företagande här i Sverige. Vi har en rad förslag som förbättrar för företagen: slopat sjuklöneansvar för små och medelstora företag, kraftigt förbättrad infrastruktur i form av både järnvägar och ökat vägunderhåll och satsning på bredband, en hållbar industriutvecklingsfond, satsning på forskning och innovation samt forskningsavdrag för små och medelstora företag.

Vi menar också att man måste satsa på att bygga bostäder. Bostaden är oerhört central för en välfungerande arbetsmarknad men också för att bygga bort en bostadsbrist som finns i många delar av Sverige.

Det är åtgärder som skapar både ett bättre samhälle och fler jobb. Förutom det tycker vi att vi behöver anställa fler inom äldreomsorgen och inom vård och skola.

Vi satsar alltså på att skapa fler jobb, vilket skapar möjligheter för människor att ta ett arbete. Vi slår inte på de arbetslösa. Vi tycker inte att det är de arbetslösa fel att det är arbetslöshet, utan vi menar att det är ett strukturellt problem.

Förutom det kan man konstatera att det finns en strukturell rasism i samhället. Jag kan väl säga att Erik Almqvist knappast bidrar till att förbättra den debatten. Tänk om ni lade lika mycket kraft på att synliggöra den strukturella rasism som ni själva är en del av som att bekämpa invandrare!

Jag är stolt över att vara en del av ett parti som faktiskt står upp för en human flyktingpolitik. Jag tycker att vi behöver större hjärtan i den här världen. Jag tycker att vi har ett ansvar för varandra och faktiskt har behov av varandra. Vi är både starka och sköra på en gång, vi människor. Och alla har vi rätt till ett värdigt liv.

Så jag säger: Välkommen hit! Vi kommer att göra vad vi kan för att skapa jobb och sysselsättning i det här landet. Jag hoppas att fler står för den politiken.

(Applåder)

Anf. 84 ERIK ALMQVIST (SD) replik:

Fru talman! När någon som företräder ett svenskfientligt parti säger att man är en del av en rasistisk rörelse är det ibland nästan så att man får ta det som en komplimang, för i praktiken innebär det i till exempel Ulla Anderssons fall att hon står för en diskriminering av svenskar på arbetsmarknaden, liksom övriga i sjuklövern här i kammaren.

Ni står allihop för ett regelverk där den som har en viss bakgrund får subventionerad utbildning och så vidare – förmåner som den som är svensk inte får. Det är vad jag kallar rasism. Om ni sedan väljer att kalla något annat rasism är det upp till er.

Kontentan av Ulla Anderssons alla reformförslag är att de kostar pengar. Det är en expansiv politik. Jag säger inte att alla förslag är dåliga, men de måste finansieras. Det är här de höga skatterna kommer in. Men vad händer när man ständigt ökar kostnaden för att arbeta, ökar skatten på energi så att det blir allt dyrare för vår exportnäring att få verksamheten att gå runt?

Vad händer när man kombinerar allt detta med ökande invandring? Jo, det leder så klart till att ännu fler hamnar i utanförskap och behöver komma in men som inte kommer in därför att muren höjs.

Anf. 85 ULLA ANDERSSON (V) replik:

Fru talman! Jag kan passa på att tala om att den senaste budgeten vi lade fram innebar 125 000 fler jobb och utbildningsplatser. Det är en kraftig stimulans av ekonomin och skulle ha gett många enskilda människor möjligheter som de inte har i dag.

Vår budget skulle dessutom leda till högre tillväxt. Genom politiska förslag kan man faktiskt förändra verkligheten.

Vi driver en politik där löntagare inte ska ställas mot löntagare. Arbetare ska inte ställas mot arbetare. De som jobbar i Sverige ska ha samma villkor på arbetsmarknaden. Om man jobbar i Polen ska man ha samma villkor som gäller där. Det är den politik vi för.

Jag konstaterar att det finns en strukturell rasism på arbetsmarknaden, där människor med invandrarbakgrund utestängs just för att de är invandrare. Ni underlättar inte för dem att etablera sig på arbetsmarknaden. Man kan ju lägga fram politiska förslag som förbättrar situationen. Det försöker vi göra, medan ni i stället försöker skuldbelägga människor för att de flyr och tar sig hit och försöker skapa ett nytt liv. Jag tycker att de ska få göra det.

(Applåder)

Anf. 86 ANDERS SELLSTRÖM (KD):

Fru talman! Det är två saker i den här debatten som jag reflekterar kring. Det ena är de reformer som har genomförts av regeringen och som ska komma. Bläcket hinner knappt torka på papperet när det är beslutat förrän man från oppositionen vill se resultat. Man låter inte reformerna få tid att verka.

Det är ganska stor skillnad mot kommunpolitiken, där man kan besluta om ett cykelställe och se ett snabbt resultat. Här har vi reformer som tar tid innan de ger effekt. Skolområdet är ett tydligt exempel på detta. Där kommer det att ta tid innan vi ser effekten. Men det finns inget tålamod hos oppositionen. Självklart kanske jag själv skulle ha betett mig likadant om jag hade varit i deras kläder och angripit regeringen, men så fungerar det. Det tar tid innan saker och ting får verkan. Vi är på rätt väg i många delar, men det tar lite tid.

Det andra är detta med skatters påverkan. Å ena sidan säger man från oppositionens sida att om vi sätter in vissa skatteåtgärder och skattetryck på vissa områden – miljöskatter och annat – så får man effekt. Vår skattelinje å andra sidan, med jobbskatteavdrag, halverade arbetsgivaravgifter för unga, momssänkning på restaurang och andra åtgärder anklagar man däremot för att inte ha någon effekt.

De styrande skatter som man vill lägga på – kilometerskatt, miljöskatter och än det ena, än det andra – skulle alltså inte ha någon betydelse för ekonomin. Det är ett mycket märkligt resonemang från oppositionens sida.

Jag vill lyfta fram några saker som jag tycker är bra och som har kommit fram här, och det ska bli väldigt intressant när vi får börja genomföra dem i praktiken. Det är bostäder och byggande, som bland andra Carl B Hamilton varit inne på. Det känns bra att vi tar fram åtgärder för att få loss runt 20 000 lägenheter redan i befintligt bestånd. Det gör man genom att höja möjligheten till avdrag ganska rejält och att man också ser till att inte sätta käppar i hjulet för den som vill hyra ut sin bostadsrätt på olika sätt.

Nybyggnation behövs på olika ställen, men på andra ställen i vårt land sitter kommunpolitikerna och funderar på vilket hus man ska riva härnäst. Det finns en obalans här.

Bostadsbolagens möjlighet att bygga nytt är något jag har funderat mycket på. Här är det mycket ansvar som åvilar den kommun som äger bostadsbolagen. Jag har fört den diskussionen hemma i vår kommun. Varför kan man inte sälja av en del bestånd? Ofta har man ju ganska stora hyresbestånd. Sälj av en del, och använd de pengar vi får in till att bygga nytt! Här finns det dock mycket låsningar. Man vill äga och bygga mer och vill inte släppa till. Här kan kommunerna göra en hel del själva genom att få fart på nybyggnationen. Jag är glad över att regeringen nu kommer med förslag och att vi kanske får lite mer fart på detta.

När det gäller hälso- och sjukvård är jag också stolt över att vi har förkortat kötiderna genom kömiljarden. Det arbetet fortgår i samarbete med Sveriges Kommuner och Landsting, där för övrigt i stort sett alla riksdagspartier är med och tycker att detta är bra. Vi lyckas förkorta kötiderna i vården.

Vi skapar fler vårdcentraler. Vi har fler apotek i vårt land än tidigare, och du kan i stort sett överallt köpa receptfria läkemedel. Det är en förändring som har inneburit mycket.

Inför värdighetsgarantier i kommunerna! Det finns stimulansmedel från staten att få för att göra det. Det handlar om att öka möjligheten att skapa mer värdighet i vår äldreomsorg. Jag vill verkligen slå ett slag för att man från kommunernas sida nyttjar denna möjlighet att få bättre och tydligare fokus på värdighet i den kommunala omsorgen.

En punkt som vi kristdemokrater självklart ser fram emot – jag hoppas att den kommer 2013, men den är lovad senast 2014 – är en ytterligare skattesänkning för våra pensionärer. Den nämns i vårpropositionen, och vi får se om den dyker upp i budgetpropositionen här i höst eller om vi får vänta ett år till. Jag ser fram emot detta.

Vi vill se till att människor inte fastnar i försörjningsstöd. Kan vi skapa ett incitament och hyvla ned trösklarna så att man ska kunna ta sig ur försörjningsstödet genom att kunna ta en timmes jobb här och där eller ett deltidsjobb så vore det oerhört värdefullt.

Till sist: Man ska ha koll på läget och koll på ekonomin. Det skapar handlingsutrymme och möjligheter att agera handlingskraftigt när så behövs.

(Applåder)

I detta anförande instämde finansminister Anders Borg (M).

Anf. 87 FREDRIK OLOVSSON (S) replik:

Fru talman! Det kan inte ha undgått någon att många människor har råkat väldigt illa ut av den förändring av sjukförsäkringen som ju Kristdemokraterna står bakom. Det är ungefär 65 000 människor som har utförsäkrats så här långt.

Jag undrar över en skrivning som finns i vårpropositionen och som jag antar att ni står bakom. Det står att de här förändringarna, bland annat, väntas leda till en stark inkomstillväxt, särskilt för dem med låga inkomster. Jag undrar hur man kan komma till en sådan slutsats när vi vet att till exempel fackförbundet Kommunal, som har tittat på hur detta har slagit mot deras utförsäkrade medlemmar, säger att man förlorar stora summor. För en tredjedel handlar det om ungefär 5 000 kronor i månaden eller mer.

Hur har ni kommit fram till att man skulle tjäna på att bli utförsäkrad om man har låga inkomster?

Anf. 88 ANDERS SELLSTRÖM (KD) replik:

Fru talman! Nu vet jag inte vilka siffror Kommunal har kommit fram till.

Med de förändringar av sjukförsäkringen som har skett har vi ju sett att vi får tillbaka människor i arbete på ett helt annat sätt än tidigare. Syftet är att alla som kan arbeta ska ha den möjligheten, och vi ska hjälpa till med olika åtgärder för att komma dithän.

Med den politik som fördes förut vet vi att man för evigt stängdes ute från arbetsmarknaden. Här har vi haft ett mödosamt arbete för att vända på den skutan, så att människor ska få en reell möjlighet att komma tillbaka. Vi ska hjälpa dem till det.

Det har varit en del luckor i systemet. Dem har vi täppt till och försökt förändra. Nu ser vi att ändringarna är på väg åt rätt håll. Det är också delar som har med inkomst att göra liksom med det möjliga glappet mellan att man hamnar i utförsäkring och att man kommer in i Arbetsförmedlingens åtgärder. Detta försöker vi nu komma till rätta med. Jag tror att effekten på sikt kommer att visa att vi går i rätt riktning.

Från socialdemokratiskt håll finns det inte så mycket annat än semantik. Man försöker låta påskina att man genom att ändra ett ord i en paragraf ska kunna komma till rätta med problemen. Man kan fundera på detta. Socialdemokraterna använder semantik, men från regeringens sida arbetar vi aktivt och hårt för att få människor tillbaka i arbete om de kan.

Anf. 89 FREDRIK OLOVSSON (S) replik:

Fru talman! Vi socialdemokrater vill ha en sjukförsäkring som ger snabb rehabilitering och en ekonomisk trygghet under den tid som det tar. Man kan inte sätta administrativa gränser för hur länge man ska få vara sjuk i det här landet.

Sjukskrivningarna ökar, och utförsäkringarna ökar också. Det som jag frågade om fick jag inget svar på: Hur kan man komma till slutsatsen att det innebär en särskilt stark inkomstillväxt för dem med låga inkomster när man ändrar sjukförsäkringen på det här sättet? Kommunal kan ju visa att de som blir utförsäkrade får det sämre. Nästan alla får det sämre, mer än hälften får en inkomstminskning på minst 2 500 kronor och en tredjedel får en minskning med 5 000 kronor eller mer. Det här står på s. 56 i vårpropositionen.

Jag undrar hur man kan komma fram till den slutsatsen.

Anf. 90 ANDERS SELLSTRÖM (KD) replik:

Fru talman! Administrativa gränser är just till för att sätta press på arbetsgivare, på landsting, på rehabilitering och på arbetsförmedling när det gäller att komma till rätta med det här och hjälpa till. Det är det som är poängen med administrativa gränser.

Du vill inte ha sådana gränser, och det förstår jag. Du vill inte sätta press på arbetsgivaren. Du vill inte sätta press på landstingen, när det gäller rehabiliteringsåtgärder och på Arbetsförmedlingen. Jag förstår att du inte vill göra det.

Sedan var det detta med gränser. Det är det vi tar bort. De som är för sjuka för att arbeta ska komma tillbaka till sjukförsäkringen. Du pratar om de nollklassade, kan jag anta, i det här fallet. Vi ser nu till att de ska komma tillbaka i det läget eller att de ska komma in i andra åtgärder. Det är det som är poängen med de förändringarna.

Men jag noterar att Socialdemokraterna inte vill fokusera på att arbetsgivarna har ett rehabiliteringsansvar och att de statliga myndigheterna har ett rehabiliteringsansvar när det gäller att hjälpa den enskilde. De gränserna vill ni ta bort. Är det att hjälpa dem som är i behov av stöd och hjälp?

Anf. 91 PER BOLUND (MP) replik:

Fru talman! Anders Sellström tycker i sitt anförande att vi är otåliga. Tacka tusan för det, om man nu får säga så i riksdagen, när vi ser hur mycket som behöver åtgärdas här i Sverige och när vi ser hur arbetslösheten biter sig fast på väldigt höga nivåer. Hur skulle vi kunna vara annat än otåliga?

Anders Sellström föreslår att vi bara ska sitta med armarna i kors och hoppas på att regeringens reformer får effekt någon gång i framtiden. Jag tycker inte att det är en politik som vi borde föra. Det är inte heller en politik som regeringspartierna borde föra.

Sedan frågar Anders Sellström varför vi tror att de skattereformer vi föreslår skulle fungera när vi kritiserar regeringens för att inte fungera. Skillnaden, Anders Sellström, är väl att vi tittar på verkligheten.

Tittar man på verkligheten kan man ju se att arbetslösheten i Sverige stiger, trots de reformer som regeringen har infört. Det gäller särskilt

unga i arbetslöshet. Det är 25 procent av de unga som inte har något arbete.

Hur länge tycker Anders Sellström att vi ska vänta innan vi vidtar ytterligare åtgärder, innan vi kommer med förslag på reformer som verkligen biter? Är det 10 år eller 20 år? Hur länge ska vi vänta på att regeringens reformer får den här efterlängtnade effekten, som vi tyvärr inte kan se?

Vi kan titta på miljöområdet, som Anders Sellström också var inne på. När Miljöpartiet styrde miljöpolitiken hade vi styrmedel som sänkte utsläppen kraftigt, med 10–15 procentenheter, samtidigt som vi hade en ekonomisk utveckling under samma tid på över 40 procent i bnp-ökning.

Här ser vi tvärtom att regeringen väljer att inte använda styrmedel som biter. Man tittar inte på verkligheten, utan man har en politik som under ett enda år ökar utsläppen med 11 procent. Ska vi vänta på att regeringens reform någon gång i framtiden får effekt? Eller ska vi kanske genomföra nya reformer som faktiskt ser till att utsläppen minskar?

Jag vill också passa på att fråga Anders Sellström om fördelningseffekterna av regeringens budget. Tittar man i redovisningen av fördelningseffekter på s. 12 ser man att den inkomstgrupp som tjänar allra minst i Sverige har fått en reell försämring med regeringens politik. De har minskat sin reella utveckling med 1,4 procent varje år under regeringens tid. Hur länge tycker du att de ska vänta på att få en bättre situation, Anders Sellström?

Anf. 92 ANDERS SELLSTRÖM (KD) replik:

Fru talman! Per Bolund! Ditt språkrör brukar vara ute och prata om gymnasieskolan och om skolan och om att den inte fungerar. Det är knappt att reformen har tagit fart än. Det går inte att se hur den kommer att slå.

Vi tror stenhårt på gymnasireformen. Vi tror på de förändringar som har skett i grundskolan. Men det tar tid innan effekten kommer.

Egentligen är Miljöpartiet, dess språkrör och du, Per Bolund, ute och talar om den skola som du stod bakom och om den reform som du var med och stod bakom. Det är den ni skäller ut, och det är det jag menar. Akta er för att ge er på reformpolitiken, som tar tid! Det tar några år innan det börjar ge effekt. Skolans område är ett jättebra exempel.

Sedan gäller det verkligheten. Ni vill sänka lite arbetsgivaravgifter för småföretagen. Låt oss säga att ni sänker dem för ett företag inom lastbilsnäringen uppe i mina områden som kanske har tio anställda och tio lastbilar. Ja, kostnaderna sjunker kanske med 100 000–200 000 i arbetsgivaravgifter per år. Men ni ökar kostnaden med 2,8 miljoner om företaget har tio lastbilar att köra omkring med. Vad är nettot? Företagarna tittar ju på nettot. Vad är nettot med Miljöpartiets politik? Det är ökade skattekostnader för företag i lastbilsbranschen med tio anställda och tio bilar – 2,6 miljoner kronor.

Det är inte en politik som gynnar små företag. Det är inte en politik som gynnar företag i inlandet som är beroende av att vi har bra lastbils transporter, Per Bolund.

Ta det lite lugnt med att gå på reformer, av bland annat den här anledningen! Och ta det lite lugnt med den politik där du slår dig för bröstet för att du är småföretagsvänlig! Den slår undan benen på de småföretag

som är tvingade att leva under vissa omständigheter och som inte har en hiss ned till en tunnelbana som de kan använda sig av.

Anf. 93 PER BOLUND (MP) replik:

Fru talman! Jag noterar att jag inte fick något svar på min fråga. Till skillnad från Anders Sellström ska jag vara så pass ärlig att jag säger: Ja, med Miljöpartiets politik är det en del företag som kommer att få det kärvare – det stämmer. De företag som har en stor miljöpåverkan kommer inte att få det lättare med Miljöpartiets politik. Det är ingenting som vi hymlar med heller.

Däremot är det många företag, många fler än dem som skulle påverkas negativt, som skulle få en positiv utveckling. Så är det just för att vi vågar göra satsningar. Vi vågar stimulera den nya ekonomin, den som står för en miljövänligare inriktning och den som bygger på förnybar energi och energieffektivitet.

Men Anders Sellström har inte samma hyfs när det gäller att svara på min fråga och att vara ärlig med sin politik. Jag frågade om fördelnings-effekter och den tiondel av befolkningen som tjänar minst och som har fått det reellt mycket sämre under den här regeringens tid vid makten. Den tiondelen har fått sina intäkter minskade med 1,4 procent varje år med regeringens politik.

Ligger det i linje med Anders Sellströms partis ideologi? Stämmer det med er övertygelse? Är det den effekt som ni tycker att regeringens politik ska ha?

Anf. 94 ANDERS SELLSTRÖM (KD) replik:

Fru talman! Jag hade det på min lista här, men talartiden tog slut.

Det här visar på en sak: Jobb, jobb, jobb – det är det som lyfter människor från bidragsberoende och kan få in dem på arbetsmarknaden, så att de kan bidra till sin egen försörjning. Det är oerhört viktigt.

Vi skulle kunna vara i en helt annan situation, Per Bolund. Du gör precis som köksbordspolitikerna jag talade om, som satt vid sina köksbord i Lycksele och fokuserade på ett problem. Vi måste jämföra oss med vår omvärld. Hur har det sett ut i vår omvärld? Hur använder vi vår ekonomi? Hur håller vi uppe sysselsättningen och fart på hjulen?

Det har vi lyckats med i Sverige. Vi har inte drastiska nedskärningar i välfärdssystemen. Vi har inte drastiska fall i arbetslöshetssiffrorna. Vi håller uppe farten, trots att det krackelerar runt om i Europa.

Sverige är enormt exportberoende. Det här måste vi satsa vidare på. Och vi måste jobba vidare för att kunna hantera detta, och det gör vi bäst genom att ha en ekonomi som är stabil och långsiktig.

Anf. 95 ERIK ALMQVIST (SD) replik:

Fru talman! Anders Sellström kritiserar oppositionen för att motsätta sig jobbskatteavdrag. Jag kan bara tala för min del av oppositionen. Vi är absolut inte negativa till jobbskatteavdragen. Tvärtom var det faktiskt vi som så sent som för ett år sedan erbjöd en uppgörelse och en överenskommelse för att finansiera ett femte jobbskatteavdrag.

Det var ni som sade nej till det. Det var ni som föredrog en ansvarslös invandringspolitik och också, visade det sig sedan, en ökning av vinster-na i restaurangbranschen. Den här senare reformen är egentligen ingen-

ting nytt. Den rabatt som är på arbetsgivaravgiften för ungdomar i dag var egentligen ett snabbt hopkok när det tidigare reformförslaget inte höll. Det tidigare förslaget gick ut på att ni ville införa skattelättnader i servicebranschen över lag.

Det här får mig att fundera lite över vad er jobblinje egentligen består av.

Det tycks som att ni i första hand de senaste åren har velat prioritera att det skapas jobb i sektorer som bara omfördelar resurser inom ekonomin, inte jobb som får ekonomin att öka och på så sätt skapar tillväxt. Det är inte så att vi skapar tillväxt av att du och jag lagar mat till varandra. Det är inte därifrån tillväxten kommer.

Det här får mig att undra lite över regeringens jobbpolitik. Hur vill ni få ekonomin att växa, mer än bara genom att vi ska hjälpa varandra med fler servicetjänster fram och tillbaka?

Anf. 96 ANDERS SELLSTRÖM (KD) replik:

Fru talman! Ja, Erik, tjänstesektorn växer. Den gör det i vårt land. Det är den bit som vi måste hitta sätt att stimulera mer för att få ännu mer fart.

Insatsvarorna i industrin beskattas ju inte alls på samma sätt som de insatsvaror som vi kan kalla människor i tjänstesektorn. Vi sänker kostnaderna. Det är många unga inom tjänstesektorn. En halverad arbetsgivaravgift för dem ligger kvar.

Vi har sänkt momsen just i restaurangsektorn för att komma till rätta med det här. Miljöpartiet är med på den sänkningen. De gillar det också. De tycker att det är ett bra förslag och har ingenting emot det. Så vi har en bred majoritet för den delen i riksdagen när det gäller de här frågorna.

Hur kan det då skapa ökat välmående, välstånd och tillväxt? Jo, därför att man anställer fler. Jag har sett exempel på det hos oss i Umeå. Där har företagen inom restaurangbranschen dels sänkt priserna så att det blir billigare att äta, dels anställt fler personer. Det ser lite olika ut i landet, men hos oss får man tyvärr inte tag i arbetskraft. Man hittar inte bartenderar, man hittar inte folk på samma sätt, men man söker och man vill utveckla branschen.

Det skapar sysselsättning. Det skapar tillväxt, och särskilt för våra ungdomar är det väldigt bra att komma in på arbetsmarknaden på det här sättet. Då gör de här incitamenten, det vill säga halverade arbetsgivaravgifter och en sänkning av momsen, att omsättningen inom restaurangbranschen ökar. Vi ser att det kommer att ge effekt, men som även tidigare talare har sagt är det lite tidigt att utvärdera reformen. Vi får tyvärr ge det ett litet tag till, men jag tror att det kommer att se väldigt positivt ut i framtiden.

Ge dig därför till tåls, Erik Almqvist!

Anf. 97 ERIK ALMQVIST (SD) replik:

Fru talman! Jag tvivlar inte en sekund på att skattelättnader inom servicesektorn kommer att ge effekter, och det var heller inte det jag sade. Jag tror absolut att man kommer att skapa jobb inom servicesektorn genom att göra det billigare och lönsammare.

Men som politiker tror jag att man också måste lyfta blicken lite. Det är klart att ungdomar i det enskilda fallet blir glada över att få jobba på

en restaurang, men om vi ska ta oss an något slags nationalekonomisk utblick är det ändå så att ekonomin som helhet inte växer av att vi stimulerar att utföra servicetjänster åt varandra. Det finns andra branscher där det finns brist på arbetskraft och som faktiskt skulle skapa riktig tillväxt i grunden, till exempel inom skogsnäring och gruvnäring, och vi har brist på tekniker och ingenjörer i Sverige.

Det är inom de kategorierna och branscherna vi kan skapa riktig tillväxt, inte genom att hålla på och omfördela så att jag och Anders Sellström står och lagar omeletter till varandra. Det skapar inte tillväxt.

Anf. 98 ANDERS SELLSTRÖM (KD) replik:

Fru talman! Om man lägger man ihop allt som produceras i vårt land är det ändå det som skapar vår tillväxt. Om Erik Almqvist går och bryter benet ökar tillväxten för att han nyttjar sjukvården lite till, eller hur?

Vi måste också se att tjänstesektorn är en stödsektor till det Erik Almqvist var inne på, det vill säga skogsnäring, gruvnäring, etcetera. Det investeras och man vill investera enorma pengar uppe i norr just i de här sektorerna, men dessa människor måste också äta någonting. Det måste finnas stöd och service för att klara de bitarna, och det genererar en massa tjänster runt om den typ av sektorer Erik Almqvist talar om.

Varifrån han får att inte det i sin tur skulle skapa tillväxt i vårt land vet jag inte. Det måste vara rent nonsens.

Anf. 99 ULLA ANDERSSON (V) replik:

Fru talman! Jobb, jobb, jobb säger Anders Sellström men lägger inte fram ett enda konkret förslag för att just skapa jobb, trots att vi har massarbetslöshet. Det, men framför allt att vi har drygt 200 000 långtidsarbetslösa, en ökning med 123 procent sedan Kristdemokraterna tillträdde i den här regeringen, är självklart en kraftigt bidragande orsak till att allt fler människor tvingas söka sig till välfärdsorganisationer för sitt uppehälle. Men det är också det faktum att sju av tio arbetslösa som är inskrivna på Arbetsförmedlingen inte får ersättning från arbetslöshetsförsäkringen och att 65 000 sjukskrivna har kickats ut från sjukförsäkringen.

I går i radioprogrammet *Kaliber* kunde vi höra många människor berätta om sin ekonomiska situation. Vi kunde också höra från välfärdsorganisationerna att det var en kraftig ökning av människor som sökte sig dit, och den ökningen har framför allt kommit de senaste två tre åren. Tidigare gav man en guldkant, som man sade, till människor i deras tillvaro, men i dag ser man människor som framför allt söker hjälp för det mest basala som hyra, mat och el.

Det är det borgerliga Sverige som växer fram. Det är ett land där 1,1 miljon människor lever i relativ fattigdom. Vet du hur mycket de har att leva på, Anders Sellström? Det kanske du inte vet. Men jag kan tala om att det är 10 682 kronor i månaden eller mindre. Det är rätt svårt att klara av att leva på det. Enligt Konsumentverket behöver en ensamstående mor med ett sjuårigt barn 7 800 kronor för att överleva, plus pengar till hyra och el. Det säger sig självt att det är väldigt svårt att överleva på det.

Det här är er politik. Men i stället för att stärka de enskilda människorna och lägga fram konkreta förslag för att skapa jobb föreslår ni ett avdrag för välgörenhet. Det säger ganska mycket om vilka värderingar ni står för.

Anf. 100 ANDERS SELLSTRÖM (KD) replik:

Fru talman! Jag är stolt över att vi har kommit en bit på väg genom att få igenom ett avdrag för gåvor till ideella organisationer. Jag hoppas att vi kan komma ännu längre på den vägen. Sverige är ett av få länder som inte har den typen av system.

Vi har helt olika sätt att se på samhället. Vi värnar det civila samhället. Vi vill se mer av föreningsliv, mer av organisationer som jobbar tillsammans för olika saker. Det skäms vi inte för. Där har ni och vi helt olika syn på hur samhället ska drivas.

När det gäller a-kassan utgår jag ifrån att Ulla Andersson ställer upp på att vi inför en obligatorisk a-kassa. Då får vi alltså stöd för det från Ulla Andersson så att vi kan skapa och införa en obligatorisk a-kassa i Sverige och därmed kunna få alla att omfattas av den. Hur grunderna ska se ut för att komma in i a-kassan kan man alltid diskutera, men jag väntar mig att Ulla Andersson ställer upp på det här så att vi kan få in det i systemet.

Enskilda människor kan alltid hamna i kläm, och därför har vi kommunernas försörjningsstöd som den sista punkten som ska hantera och hjälpa människor så att de inte faller igenom. Man ska kunna bo, äta och ha en hyfsad levnadsnivå. Det finns system som täcker upp det, men det allra bästa för att komma vidare är att vi skapar incitament för att kunna jobba en timme eller två timmar till, kanske deltid, utan att människor tappar hela försörjningsstödet. Det är det vi vill titta på nu så att vi kan komma vidare just med de problem som Ulla Andersson tar upp i det sammanhanget.

Med en ekonomi utan ordning och reda har vi helt andra situationer för de människor som Ulla Andersson talar om och som vi självklart ska göra allt för så att de inte får de sämre. I stället ska vi försöka göra det bättre genom att skapa incitament till arbete.

Anf. 101 ULLA ANDERSSON (V) replik:

Fru talman! Vårt lands statsfinanser är bland världens starkaste. Det är jag väldigt glad över. Anders Sellström brukar också vara det. Men borde vi då inte använda de pengarna för att värna människor och se till att skapa jobb och sysselsättning?

Det väljer ni att inte göra. Ni har ökat den relativa fattigdomen med 36 procent. Ni har ökat inkomstskillnaderna mellan könen med 40 procent. En man tjänar 62 000 kronor mer per år än vad en kvinna gör. Vi har 250 000 barn som lever i fattigdom i det här landet, Anders Sellström.

Att överleva på 10 682 kronor i månaden och sedan få höra att vi ska försöka göra det lite lättare så att ni får behålla en större del av försörjningsstödet om ni får jobb en timme eller två – tror Anders Sellström att det skapar någon ökad trygghet för dessa människor?

Jag trodde att vi hade kommit längre än så. Vänsterpartiet vill ha ett starkt välfärdssamhälle. Vi anser faktiskt att vi har ett ansvar för varandra. Man ska inte vara utlämnad till godtycklig välgörenhet. Man ska inte behöva stå med mössan i hand i ett välfärdssamhälle. Det är ett helt annat samhälle än vad vi vill ha.

Anf. 102 ANDERS SELLSTRÖM (KD) replik:

Fru talman! Jag håller med Ulla Andersson i detta, och det är därför vi har minskat den faktiska och absoluta fattigdomen. När Ulla Andersson stödde Socialdemokraterna som var i regeringsställning hade vi en högre faktisk fattigdom än vi har i dag.

Det är precis som Anders Borg säger: Med vänstern vid styret går det åt fel håll. Inkomstskillnaderna ökade, och den faktiska fattigdomen var högre. I dag är den lägre. Sedan finns det en relativ fattigdom. Den ser ut så att om jag och Ulla Andersson sänker våra löner så får, enligt ert sätt att resonera, fler helt plötsligt det bättre. Men så är det ju inte.

Den relativa fattigdomen minskar om de som tjänar mycket sänker sina löner, eftersom den bygger på ett medelvärde av inkomsterna. Men den faktiska fattigdomen i dag är lägre än när Ulla Andersson stödde den socialdemokratiska regeringen. Sug på den karamellen innan ni påtalar något för oss i den delen!

Anf. 103 Finansminister ANDERS BORG (M):

Fru talman! Vi har en besvärlig internationell situation som bakgrund till denna debatt. Den präglar fortfarande hela diskussionen om ekonomisk politik på alla internationella möten och i de diskussioner som förs i IMF, EU-kommissionen och OECD. Grunden är att ett antal europeiska länder har alltför stora skulder. Man lyssnade för mycket på dem som krävde stimulanser och som argumenterade för att det som gjordes var för lite och för sent. Skulderna hänger över länderna som en tung börda.

I denna tidsperiod står Sverige ut. Sverige står ut därför att vi har klarat oss bättre. Det är alldeles tydligt att tillväxten har varit högre än i nästan alla jämförbara länder. Det är uppenbart att vi har klarat prisstabilitet väldigt nära inflationsmålet på 2 procent. Vi har starkare offentliga finanser än nästan alla andra länder, och trots att vi har gått igenom en efterfrågechock av samma dignitet som depressionen har sysselsättningen i Sverige ökat.

Sysselsättningsgraden i Sverige har med de flesta mått mätt ökat och utvecklats starkare än i nästan alla jämförbara länder. Arbetslösheten har ökat i Sverige, men den har ökat väsentligt mindre än i de flesta andra industriländer. Det är högst påtagligt att den svenska modellen, regeringens politik och de omfattande åtgärder som har gjorts har dämpat genomslaget för krisen och bevarat Sverige i ett starkt läge.

Den situation vi nu har präglas av en viss stabilisering av riskerna i världsekonomin. Vi ser att den oro vi hade under hösten för rena avgrundsscenarier börjar klinga av, men det är samtidigt entydigt så att det är större risk för en svagare utveckling än för motsatsen. I det läget bygger man skyddsvallar. Man säkrar att man har stabilitet, och man säkrar att man inte har oordning och oreda. Den ordningen har vi i Sverige.

Sedan har vi ett lågt resursutnyttjande, och det är klart att vi under de kommande åren ska se vad vi kan göra givet att riskbilden klingar av. Vi ska dock inte göra det på ett sådant sätt att vi tappar våra skyddsvallar och så att det finns en risk att den brutala marknaden bryter igenom skyddsvallarna och börjar slita isär vårt välfärdssamhälle med nedskärningar och skattehöjningar.

Blickar vi framåt är det uppenbart att den stora utmaningen för svensk ekonomi är att få ned tillväxthindren och de barriärer vi har för unga att komma i arbete. När det gäller unga och invandrare är arbetslösheten frapperande hög, och den har varit det under lång tid. Detta handlar om att hindren, murarna, barriärerna och spärren är för omfattande. Avtal, lagar, skatter, bidragssystem – sammantaget gör de att vi hindrar människor från att komma in.

Vårt utbildningssystem har inte heller gett det stöd och den rustning människor behöver. Det är alldeles tydligt att vi här har ett behov av att förbättra lärlingssystem, förbättra praktik, förbättra svenskundervisning och förbättra systemen så att vi får bredare vägar in på arbetsmarknaden.

Också tillväxtpolitiken måste förstärkas. Sverige ligger i topp när det gäller forsknings- och innovationspolitik, och det är alldeles tydligt att vårt företagsklimat är bättre än i de allra flesta andra länder. Vi ska dock göra mer. Vi ska accelerera från en ledande position. Vi ska ha en infrastrukturpolitik som gör att Sverige har en konkurrenskraft som står sig jämfört med de allra flesta andra länder också på detta område.

Syftet med tillväxtpolitiken och syftet med de starka offentliga finanserna är naturligtvis att bygga välfärd för hela samhället men naturligtvis också att ha ett välfärdssamhälle som vårdar vår sammanhållning. Sverige ska vara ett land med små inkomstskillnader. Sverige ska vara ett land som bygger sammanhållning genom en god utbildning för alla och som bygger sammanhållning genom att vi inte har privilegier och monopolsituationer som bygger omotiverade vinster. Sverige ska vara ett land som hålls samman därför att vi har en konkurrenskraft som skapar förutsättningar för jobb, entreprenörskap och skapande i vårt land. Vi ska naturligtvis också gå vidare med åtgärder på detta område.

Detta är regeringens alternativ – en kraftfull politik för att säkra Sverige med skyddsvallar som gör att vi kan agera om läget försämras. Mot det står oppositionen, och det finns en väldigt tydlig skiljelinje. Vår analys säger oss att det är barriärerna och hindren som är akilleshälen i svensk ekonomi. Trots det föreslår oppositionen omfattande och breda skattehöjningar som kommer att drabba framför allt unga människor och de invandrare som har bekymmer med att komma in på arbetsmarknaden.

När man föreslår höjda arbetsgivaravgifter för unga, när man vill begränsa RUT och ROT, när man vill återlägga restaurangmomsen, när man vill fördubbla värnskatten och när man vill straffbeskatta lastbilar – ja, då lägger man sammantaget en börda på svensk ekonomi som höjer trösklarna in. Dessa resurser ska användas till bidragspolitik och Ams-åtgärder. Det är nämligen så att det i det socialdemokratiska budgetalternativet läggs tre gånger så mycket på att satsa på bidragssystem som på att satsa på utbildning. Då är det klart att man återbygger trösklarna.

Det är precis detta vi kommer att se som konsekvens: höjda skatter, höjda bidrag, omfattande regleringar. Det kommer att kosta jobb. Bara höjningen på skattesidan kommer att på kort sikt slå ut runt 20 000 jobb för bland annat, men främst, ungdomar.

Till detta ska läggas Miljöpartiets och Vänsterpartiets politik. Den har en väldigt tydlig profil; det är ingen tvekan om det. Miljöpartiet tror på bensinskatt, kilometerskatt, elskatter och kärnkraftnedläggning. Det är en tung börda för svensk produktion. Vänsterpartiet tror på höjda inkomstskatter, höjda fastighetsskatter och höjd förmögenhetsskatt. Det är natur-

ligtvis också en ytterligare skattebörd för produktionen i Sverige. Sammanlagt är det en balans på mellan 25 och 50 miljarder i skattehöjningar.

Det är klart att detta måste vara huvudfrågan för svensk politik. Vi ska ha ett val där man ställer två regeringsalternativ mot varandra, där det redovisas vilka prioriteringar man gör och där väljarna sedan i demokratisk ordning kan förhålla sig till de olika partiernas program och värdera vilka regeringsalternativ man har.

Nu vet vi att det pågår förhandlingar och samtal mellan de rödgröna partierna. Då måste det förr eller senare fram en redovisning. Vi har yrken i Sverige där det är tystnadsplikt. Det gäller psykologer, det gäller präster, det gäller läkare. Men vi kan inte ha tystnadsplikt för politiker! Där finns det en redovisningsskyldighet. Kärnan i demokratin är att man berättar för väljarna vad man vill. Man får ett väljarmandat, man tar regeringsmakten och man genomför det. Det är naturligtvis orimligt med hemlighetsmakeri, stängda dörrar, förhandlingar bakom neddragna rullgardiner och en tystnadens strategi.

Här är skiljelinjerna tydliga i svensk politik. Alliansen har för avsikt att gå till val med en tydlig politik för jobb och tillväxt, och de rödgröna partierna tänker sig att höja skatterna, återbygga bidragen och återlägga regleringssystemen. Det är en politik som leder till färre jobb, högre arbetslöshet och sämre offentliga finanser, fru talman.

(Applåder)

Anf. 104 FREDRIK OLOVSSON (S) replik:

Fru talman! Det råder redovisningsskyldighet i politiken, säger Anders Borg. Det gäller uppenbarligen inte för partiernas bidrag.

Det är alldeles uppenbart att vi får vänta till i höst när det gäller regeringens förslag till nya jobbreformer. Så här långt kommer vi inte att få några sådana besked i vårbudgeten, det är alldeles uppenbart. Jag tänker inte uppehålla mig längre vid den frågan. Däremot har jag reagerat på de svepande jobbjämförelser som Anders Borg gör med andra länder.

Anders Borg gillar att jämföra sig med Irland, Portugal, Grekland, Spanien och andra kraschade ekonomier. Dem tycker han är relevanta att jämföra med Sverige. Vi tycker inte det. Jämför vi jobbutvecklingen med andra länder som vi kanske lite oftare brukar jämföra oss med blir läget dessutom lite annorlunda. När Anders Borg tog över makten hösten 2006 var arbetslösheten lägre i Sverige än i länder som Belgien, Finland och Tyskland och faktiskt några till. Nu är den högre i Sverige än i just de länderna. Om vi talar om OECD-länder utanför Europa har Australien, Japan, Israel, Mexiko och Kanada haft ungefär samma sysselsättningsutveckling som Sverige.

Som en pikant detalj kan man säga att Belgien dessutom har varit utan en regering en stor del av tiden. Det kan inte riktigt vara regeringens ambitionsnivå att bli omkörd av en expeditonsminister. Det kan inte vara mycket att jämföra sig med.

Det grundläggande problemet är dock inte att det är hög arbetslöshet också i många andra länder och att det ser illa ut i södra Europa. Det grundläggande problemet för Sverige är naturligtvis att vi har hög arbetslöshet här – att vi har 400 000 arbetslösa, att 70 000 har varit utan jobb i mer än två år och att vi har 30 000 som Anders Borg har placerat i fas 3.

Det är ett misslyckande som finns här och som vi måste göra någonting åt nu – tycker jag, men i Anders Borgs fall är det kanske i höst.

Prot. 2011/12:97
16 april

*Bordläggningsdebatt
med anledning av
vårpropositionen*

Anf. 105 Finansminister ANDERS BORG (M) replik:

Fru talman! Vi ska vara tydliga med dessa redovisningar. Vi har starkare offentliga finanser, vi har större grad av prisstabilitet, starkare tillväxt och bättre sysselsättningsutveckling än de flesta jämförbara länder.

Det var ingen slumpmässig uppräkningslista jag gjorde, utan det var G7-länderna plus de stora europeiska ekonomierna och våra grannländer som är jämförbara, Finland och Danmark. Det är alltså de länder vi kan jämföra oss med, och alla dessa länder har haft en lägre tillväxt än Sverige. De har också haft en sämre sysselsättningsutveckling, om vi gör undantag för Tyskland som har varit jämförbart med Sverige.

Men det var inte det som mitt inlägg här handlade om, utan det handlade om detta med redovisningsskyldighet. Demokrati handlar bland annat om att välja regering. Då skapar man ett regeringsunderlag till Sveriges riksdag genom att redovisa för väljarna vad man avser att göra.

Det är klart att väljarna inser att Socialdemokraterna, trots opinionsframgångarna, inte kommer att få 50 procent, utan man måste sträva efter en rödgrön majoritetsregering.

Vad ska man då göra? Ja, man måste i grund och botten berätta för väljarna vilka skatter man tänker höja. Är det 25, 35, 45, 55 miljarder i skattehöjningar som man ska enas om? Hur mycket av Socialdemokraternas skattechock mot ungdomar blir det? Hur mycket av Miljöpartiets skattebelastning på företagen blir det? Och hur mycket av Vänsterpartiets höjningar av fastighetsskatten blir det?

Det går inte att ha en tystnadsplikt för politiker. Det kan inte vara rimligt att man inte går till väljarna med ett klart och redovisat alternativ. Det mest grundläggande kravet i en demokrati är att väljarna vet vad de röstar på.

Jag kan förstå om Socialdemokraterna efter den turbulens som har varit inte nu kan ge en redovisning, men jag tycker att det är helt orimligt att Fredrik Olovsson vägrar att ge besked. Kommer det en redovisning av det rödgröna regeringsalternativet före valet – ja eller nej?

Anf. 106 FREDRIK OLOVSSON (S) replik:

Fru talman! När det gäller statsfinanserna är det ingen som argumenterar med Anders Borg. Vi har tvärtom, och jag gjorde det alldeles nyss från talarstolen, berömt finansministern för att vi har ordning och reda i de svenska statsfinanserna, så i den jämförelsen kommer Sverige mycket väl ut.

Det jag reagerar mot är att Anders Borg också när det gäller jobben och arbetslösheten tycker att det går så förskräckligt mycket bättre för Sverige än för jämförbara länder. Men det gör det ju inte. Som jag precis sade hade Sverige lägre arbetslöshet när han tillträdde än länder som Belgien, Tyskland och Finland, som nu har kört om oss. Det är inte en särskilt bra utveckling. Och, som jag sade, bland länder utanför Europa har Australien, Japan, Israel, Mexiko och en del andra länder ungefär samma sysselsättningsutveckling. Jobben är alltså den akilleshäla som Anders Borg har i de här jämförelserna.

Jag ger beröm för att statsfinanserna är väl skötta, men när det kommer till jobben och sysselsättningen är det ett litet skönmåleri som pågår.

Anf. 107 Finansminister ANDERS BORG (M) replik:

Fru talman! Det är uppenbart att när det gäller tillväxt, inflation, fördelning, sysselsättning, arbetslöshet har Sverige klarat krisen bättre än de allra flesta jämförbara länder. Där är statistiken helt entydig.

Men låt oss då diskutera akilleshälen – ungdomarna. Här lägger Socialdemokraterna på tunga bördor med skattehöjningar. Man ska återreglera arbetsmarknaden. Man ska återinföra bidragssystemet, bygga upp ännu fler hinder, ännu fler spärrar. Det är klart att konsekvensen av detta kommer att bli högre ungdomsarbetslöshet, och den måste vi snart få en redovisning för.

Någon gång måste svaret komma. Tänker ni mörka för väljarna? Är det neddragna rullgardiner? Är det hemlighetsmakeri eller är det en öppen redovisning? Har vi tystnadsplikt eller redovisningsskyldighet för politiska alternativ i riksdagsval?

Min uppfattning är att den här mörklaggningen kan vi inte acceptera, utan de rödgröna måste redovisa vad de tänker stå för i valrörelsen.

Anf. 108 PER BOLUND (MP) replik:

Fru talman! Jag diskuterar ekonomi även med de borgerliga partiernas ekonomisk-politiska talespersoner. Innebär det att jag måste göra en samlad redovisning av en budget också med dem för att finansministern ska vara nöjd, eftersom det är redovisningsskyldighet? Det är väl inte så märkligt att vi diskuterar ekonomi med våra kolleger i den här salen? Eller, Anders Borg?

Jag vill ta upp en annan fråga. När finansministern presenterade budgeten pratade han om järnvägsinvesteringar. Anders Borg är ju väldigt kreativ när det gäller statistikanvändning. Till exempel började Anders Borg, när det blev obekvämt att redovisa hur många som är arbetslösa, att prata om sysselsättning i stället. Det var ett mycket bekvämare mått att använda för att slippa ta den jobbiga diskussionen.

Det som när regeringen tillträdde var massarbetslöshet har nu döpts om och är inte alls massarbetslöshet längre. Då kan man hitta ett annat uttryck som passar bättre för regeringens syften. I stället för att visa på hur problemen ser ut och ta hand om dem väljer Anders Borg att hela tiden använda sig av andra begrepp och annan statistik.

På järnvägssidan är det samma sak. Genom att i sin presentation välja statistik som passar hävdar Anders Borg att investeringarna har ökat. Men då måste man också vara tydlig med hur man väljer ut statistiken, Anders Borg, annars vilseleder man ju allmänheten. Anders Borg tittar till exempel bara på investeringar, och de investeringar som han redovisar beslutades under den förra, rödgröna regeringen. Det handlar om Citybanan i Stockholm, Citytunneln, Botniabanan och andra tunga investeringar som ligger till grund för det.

När det i stället gäller drift och underhåll ligger Sverige under EU-snittet. När det gäller investeringar i järnvägsnätet är vi bland dem som satsar minst. Vore det inte ärligt att också redovisa detta i stället för att bara lyfta ut ett litet utsnitt ur statistiken?

Anders Borg redovisar också siffror bara fram till 2009. Det är väldigt smart, för siffrorna från 2010 och framåt visar att investeringarna i järnvägsnätet sjunker kraftigt. Trafikverket har visat att de kommer att halveras 2010–2013. Hur stämmer det med ärligheten, Anders Borg, att inte redovisa siffrorna på längre sikt?

Anf. 109 Finansminister ANDERS BORG (M) replik:

Fru talman! Om det här är det besked som vi får från de rödgröna, att de precis som Alliansen kommer att redovisa utgifter och skatter, ett klart politiskt alternativ, är jag nöjd. Men det är ju inte det svar vi ska få, utan väljarna ska nöja sig med att ni sitter och förhandlar, samtalar och har regelbundna partiledarmöten som naturligtvis syftar till att bilda en gemensam regering.

Ska Miljöpartiet återgå till att vara ett stödparti? Ska man inte längre förhandla om den ekonomiska politiken med en socialdemokratisk regering eller ingå i en socialdemokratisk regering? Tänker ni er att bilda en regering tillsammans, att vinna majoritet i riksdagsvalet för den politiken, då måste det redovisas. Strategin som ni nu har, att nå framgång genom att vara tysta, att inte berätta för väljarna, är naturligtvis inte rimligt i en demokrati. Skatter och utgifter är det som man tar ställning till när man går till val i demokratier, och då måste Miljöpartiet och de rödgröna på ett ärligt och öppet sätt redovisa detta för väljarna.

Låt oss titta på statistiken för infrastrukturinvesteringar. Nu har vi ju en väldigt god grund för det. Dels har KI gjort en särskild redovisning av dem i sin konjunkturrapport, dels har vi med anledning av att man har påtalat detta från Finanspolitiska rådet lagt en särskild bilaga om realkapitalstocken. Den visar att Sverige står sig väl. Vi har det längsta järnvägsnätet per capita av industriländerna. Vi har det femte eller sjätte modernaste järnvägssystemet. Vi ligger väldigt högt när det gäller investeringar i förhållande till jämförbara länder. Det finns länder som ligger högre, de som helst enkelt inte har ett infrastruktursystem, men jämför vi oss med Danmark, Finland eller andra likartade länder står vi oss väldigt väl. Det är också tydligt att som andel av bnp har investeringarna accelererat under nuvarande regeringsperiod.

I höst ska vi lägga fram en ny infrastrukturproposition. Då har vi goda förutsättningar att inte minst på järnvägssidan göra viktiga investeringar.

Anf. 110 PER BOLUND (MP) replik:

Fru talman! Nu verkar det som att det börjar bli vilka siffror som helst här. Nu pratar Anders Borg om att vi har det längsta järnvägsnätet. Ja, men hur mycket är det som är alliansregeringens förtjänst att vi har det längsta järnvägsnätet? Det har väl ingenting med er politik att göra över huvud taget. Snarare borde det bekymra Anders Borg, eftersom satsningarna på järnväg per kilometer järnväg är lägre i Sverige än i de allra flesta andra länder. Det är väl också en intressant siffra som Anders Borg kanske inte borde hålla borta från medierna och allmänheten. Om man ska tala om järnvägsinvesteringar måste man i rimlighetens namn redovisa hela bilden, Anders Borg.

När det gäller infrastrukturinvesteringarna och arbetslösheten väljer och vrakar Anders Borg. Han plockar bara fram det bästa som understry-

ker hans bild men väljer att inte tala om det som är bekymrande, till exempel att arbetslösheten faktiskt stiger och att det som Anders Borg kallade för massarbetslöshet när han tillträdde nu inte alls är det längre. Det är sådant som är lite bekymmersamt och som lite grann ifrågasätter trovärdigheten i den politik som Anders Borg för. Det tycker jag att Anders Borg också skulle vara bekymrad över, och kanske skulle han välja att lite mer noggrant redovisa hela bilden och inte bara delar av den.

Anf. 111 Finansminister ANDERS BORG (M) replik:

Fru talman! Det här blir väldigt tydligt. KI och Finansdepartementet har gjort grundliga genomgångar av svenskt realkapital. Båda kommer till samma slutsats. De är väldigt lika i bedömningarna. De landar i att Sverige har en stark investering i realkapital och att vi har utvecklat det under senare år. Det är den tydliga slutsatsen. Då försöker Per Bolund göra det till att vi snedredovisar statistiken. När offentliga myndigheter grundligt går igenom frågorna handlar det om att man siffertricksar. Men det är väl så Miljöpartiet ser på det. När den egna verklighetsbilden krockar med statistiken kallar man det för siffertricks.

Men hur blir det med tystnadsstrategin? Accepterar Miljöpartiet att det ska införas tystnadsplikt för ett regeringsalternativ, eller tänker man vara ärlig mot väljarna och öppet redovisa skatter och utgifter? Finns det en mörkläggningsstrategi som Miljöpartiet är en del av, eller är man beredd att öppet redovisa?

Anf. 112 ERIK ALMQVIST (SD) replik:

Fru talman! Anders Borg riktade sig mot oppositionen och sade att oppositionen vill höja det totala skattetrycket kraftigt. Det var måhända en legitim kritik mot den rödgröna oppositionen, men för mig som representerar den andra delen av oppositionen är det inte alls giltigt. Jag vill minnas att vi i tidigare budgetar har budgeterat för till och med ett något lägre skattetryck än regeringen, men jag låter det vara osagt.

Vad gäller just skatt på arbete föreslog vi som sagt för så sent som ett år sedan en uppgörelse med regeringen för att kunna genomföra ett femte jobbskatteavdrag. Vi föreslog ett upplägg där vi genom att införa nya regelverk för anhöriginvandring tillgodoser att den som kommer till Sverige har en bättre förmåga och förutsättning att kunna bli en del av samhället. Därigenom skulle vi spara en del medel som vi kunde använda till att i alla fall delfinansiera ett femte jobbskatteavdrag.

Tyvärr fick vi ingen respons över huvud taget från regeringen, och ni visade i handling senare under året att ni prioriterade en betydligt mer kostsam invandring finansierad med högre skatt på arbete före att sänka skatten på arbete finansierat med en mer ansvarsfull invandring. I och med att vi inte fick någon respons den gången skulle jag vilja höra hur Anders Borg resonerade när detta beslut fattades.

Jag ställde en fråga i mitt anförande om nivån på arbetslösheten. Vågar Anders Borg spekulera en bit in i framtiden och säga när han tror att vi i Sverige kan ha en arbetslöshet som är på den massarbetslöshetsnivå som vi hade när regeringen tog över rodret?

Anf. 113 Finansminister ANDERS BORG (M) replik:

Fru talman! Sverigedemokraterna har en politik som bygger på att man ska stänga människor ute från Sverige och att man ska stänga in dem som har kommit hit i olika bidragssystem. Det är en grundskillnad mellan oss.

När vi diskuterar att det finns bekymmer med att vi har hög arbetslöshet bland invandrare är det inget argument för att stänga gränserna utan ett argument för att förbättra integrationspolitiken och få en mer välfungerande arbetsmarknad.

Sverigedemokraterna säger att vi ska återgå till den gamla bidragspolitiken ihop med de rödgröna, att vi ska återgå till omfattande regelbördor på arbetsmarknaden och att vi ska montera ned de utbildningsinsatser vi gör för att de som kommer hit ska lära sig svenska och komma in och jobba.

Den samlade effekten av den politiken skulle vara att vi stänger inne fler människor i bidragssystemen och att vi därigenom får färre som arbetar. Det skulle naturligtvis betyda att det var färre av dem som invandrar till Sverige som skulle kunna få ett arbete.

Det är en politik jag inte delar, utan jag tror att Sverige långsiktigt har vunnit på att ha en öppenhet. Jag tror också att vi kan få en ännu bättre fungerande arbetsmarknad genom att se till att de som kommer till Sverige snabbare integreras med hjälp av tydligare krav på att man deltar i svenskutbildning, tydligare krav på att man är på arbetsmarknaden, mer stöd som gör att man kommer in och en samlat minskad regelbörda.

Här har vi en grundskillnad, och det är därför Sverigedemokraternas kalkyler inte går ihop. Man sparar inte pengar, för invandringspolitiken kan inte stramas upp på det sätt som Sverigedemokraterna säger, och man underskattar kostnaderna för att man låser fast inte minst många invandrare i bidragsberoende.

Det är klart att det är skillnad mot hur läget på arbetsmarknaden var 2002–2006. Då ökade sysselsättningen marginellt trots stark tillväxt. Arbetslösheten steg, och utanförskapet ökade. Nu har sysselsättningen ökat kraftigt trots den värsta krisen sedan depressionen. Vi har haft en tydlig minskning av utanförskapet med de flesta mått mätt, framför allt i det som vi kanske normalt sett tittar på. Här har politiken varit väsentligt mer framgångsrik än under förra mandatperioden.

Anf. 114 ERIK ALMQVIST (SD) replik:

Fru talman! Finansministern säger att det nya regelverk för anhöriginvandring som vi föreslog inte skulle vara genomförbart. Låt mig påminna om att man i såväl Danmark som Kanada har genomfört liknande regelverk där man försöker pröva förmågan hos den som söker uppehållstillstånd som anhörig att kunna bli en del av samhället, nå försörjning och så vidare med en mängd olika åtgärder. Det har fungerat väl och inneburit stora besparingar för statskassan. Jag ser därför inte alls varför det skulle vara omöjligt för Sverige som har den kanske mest frikostiga anhöriginvandringen i västvärlden att genomföra åtminstone lite restriktioner och en uppstramning av politiken i enlighet med andra länder.

Vi har en stor invandring som år efter år bidrar till ett omfattande och växande utanförskap. Folkpartiet hade ett mått på detta. Man mätte från början av 90-talet till början av 2000-talet, och man såg hur de segrege-

rade områdena ökade och ökade. Om man ser att detta pågår år efter år förstår jag inte hur man samtidigt inte kan se någon som helst koppling mellan invandring och utanförskap. Varför behövs i så fall instegsjobb, nystartsjobb och alla reformer som inriktar sig på just invandrare om vi inte har detta problem?

Anf. 115 Finansminister ANDERS BORG (M) replik:

Fru talman! Jag vill inte att vi ska högre krav på människor som vill komma till Sverige i den meningen att vi ska sortera dem som har flyktingbehov utifrån vad de har för utbildning eller möjlighet att arbeta i Sverige. Är man flykting och har ett hjälpbehov ska vi naturligtvis ta vårt humanitära ansvar.

När det gäller arbetskraftsinvandringen tycker jag också att det är uppenbart att breda regler som gör det enkelt att komma till Sverige är bra för Sverige och bidrar till högre tillväxt. Rörlighet är helt enkelt bra.

Det som gör mig bekymrad med Sverigedemokraterna är inte bara att man vill stänga människor ute utan att man också vill stänga dem inne.

Erik Almqvist kommer inte tillbaka till den beskrivning jag ger med höjda bidrag, mer omfattande reglering och sämre utbildningsmöjligheter. Betyder inte det att ännu fler människor som kommit till Sverige stängs ute från arbetsmarknaden? Är det inte ett av de problem som Sverigedemokraterna pekar på som den egna sverigedemokratiska politiken faktiskt skulle förvärra genom att man gör att arbetsmarknaden skulle fungera sämre?

Anf. 116 ULLA ANDERSSON (V) replik:

Fru talman! Anders Borg kunde ha sagt till Per Bolund att Konjunkturinstitutet har bedömt att det behövs järnvägsinvesteringar på ungefär 10 miljarder per år för att möta den ökade mängden järnvägstransporter. Nu fick jag säga det i stället.

År 2006 var det 7 procents arbetslöshet, Anders Borg. Det kallade du massarbetslöshet. År 2014 planerar du för 7 procents arbetslöshet. 100 miljarder i skattesänkningar har tydligen inte lett till någon förbättring i den statistiken. På två år har andelen långtidsarbetslösa ökat med 123 procent. Det är 45 000 fler arbetslösa än när ni tillträdde, och 78 000 färre sysselsatta. Var fjärde ung går utan arbete, vilket är 22 000 fler än 2006.

Samtidigt lägger ni fram en vårproposition där både de offentliga investeringarna och den offentliga konsumtionen sjunker. Ni planerar för 18 000 färre anställda i äldreomsorg och skola – precis som om de var för många i dag – och de ska läggas till de 40 000 som redan har försvunnit.

Vi har otroligt starka finanser. Vi har en nettoförmögenhet på 635 miljarder. Du planerar för att betala av på statsskulden med ungefär 370 miljarder under denna prognosperioden, Anders Borg. Samtidigt har du tydligen inte råd att lägga fram ett enda förslag för att skapa jobb och sysselsättning i vårt land.

Vad är syftet med starka statsfinanser om vi inte har råd att hålla ett folk i arbete? Är det inte viktigast av allt att ta vara på människors förmåga och vilja att delta i samhällsbygget? Rätten till arbete är grundläggande, och därmed blir er vårproposition ganska förskräckande. Ni kon-

staterar att det blir sämre inom varje område när det gäller jobb och sysselsättning men har ändå mage att inte lägga fram ett enda förslag.

Ni skriver till och med att år 2020 kommer vi att ha en sysselsättningsgrad på 67 procent och en arbetslöshet på 5 procent. Är det full sysselsättning i ett borgerligt Sverige?

Anf. 117 Finansminister ANDERS BORG (M) replik:

Fru talman! Låt mig vara tydlig, Ulla Andersson. Jag ser inget problem med järnvägsinvesteringar. Vi har en kapacitetsutredning från Trafikverket som pekar på ett antal viktiga järnvägsinvesteringar. Jag är dock inte beredd att genomföra dem förrän vi gjort en samlad budgetprövning där även forskning och innovation kan vägas in och vi ser ett ekonomiskt läge som tillåter denna typ av investeringar. Det är ju uppenbart att järnvägsinvesteringar är bra för tillväxten.

Ulla Andersson och jag blev lite avbrutna i vår debatt tidigare om Gini-koefficienten, inkomstspridning och Vänsterpartiets grundläggande inriktning, så jag vill passa på att redogöra för resultatet nu när jag har räknat igenom siffrorna som för första gången redovisas i den fördelningpolitiska bilagan.

Gini-koefficienten ökade med 3 procent 2006–2010. Det var beklagligt men mycket mindre än i de flesta andra länder. År 2002–2006 ökade den med 11 procent. Det är såvitt jag kan bedöma nästan fyra gånger så mycket. År 1998–2006 ökade Gini-koefficienten med 17 procent, vilket är såvitt jag förstår fem gånger så mycket.

Hur kommer det sig att de ekonomiska skillnaderna ökar så kraftigt varje gång Vänsterpartiet får vara med och styra? Har det något att göra med att ni inte har någon riktig jobbpolitik, att ni nedprioriterar arbetslinjen och att man i Vänsterpartiet och Socialdemokraternas Sverige kan ha stark tillväxt men stigande arbetslöshet samtidigt? Är det grundorsaken? Om man inte ser att de välståndsskapande krafterna måste få spelrum och om man inte ser värdet av företagare, innovationer och att människor arbetar växer orättvisorna.

Hur kommer det sig, Ulla Andersson, att inkomstskillnaderna ökade med 17 procent när ni styrde 1998–2006?

Anf. 118 ULLA ANDERSSON (V) replik:

Fru talman! Och när du styrde, Anders Borg, ökade inkomstskillnaderna på ett år med 11 procent.

Jag märker att du inte vill diskutera det som jag tog upp. Jag frågade om jobb och sysselsättning. Vår alternativa budget visar på 125 000 fler jobb och utbildningsplatser och en starkare ekonomisk tillväxt. Det går att göra skillnad med politik om man har förslag och om man har den politiska viljan.

Regeringen har stora ekonomiska möjligheter i vårpropositionen, men man använder inte dem. Man anser tydligen inte att vi har råd att skapa jobb. Det tycker jag är oroväckande. Det finns inte ett enda konkret jobbförslag trots att näringslivet skriker efter infrastrukturinvesteringar, trots att unga lämnar gymnasieskolan utan betyg och trots att det är 58 000 färre sysselsatta i kommuner och landsting. Det finns stora behov, inte minst inom bostadssektorn. Ni väljer att inte investera. Det är en grundläggande ekonomisk teori att investera i lågkonjunktur för att upprätt-

hålla efterfrågan i ekonomin, och när ekonomin stärks drar man tillbaka investeringarna.

Anf. 119 Finansminister ANDERS BORG (M) replik:

Fru talman! Nu var jag ju väldigt tydlig i redovisningen. År 2006 låg Gini-koefficienten på 0,287 och 2010 på 0,297. Det är en ökning med 3 procent. År 1998 låg Gini-koefficienten på 0,245. Till 2006 hade den ökat till 0,287. Det är 17 procent – 3 procent och 17 procent. Vilken ökning är störst?

Jag kan inte göra någon annan bedömning än att det är när Vänsterpartiet styr som inkomstskillnaderna ökar. Jag kan inte göra någon annan bedömning än att det beror på att ni inte har någon arbetslinje, att ni inte har några välståndsskapande krafter och att ni inte ser till att företagarna får ett spelrum. Därigenom bygger ni klyftor genom att låsa fast människor i utanförskap.

(Applåder)

Överläggningen var härmed avslutad.

Propositionen bordlades.

2 § Justering av protokoll

Justerades protokollet för den 10 april.

3 § Hänvisning av ärenden till utskott

Föredrogs och hänvisades
Motioner
2011/12:A5–A7 till arbetsmarknadsutskottet

4 § Bordläggning

Anmäldes och bordlades
Proposition
2011/12:99 Vårändringsbudget för 2012

Skrivelser
2011/12:101 Årsredovisning för staten 2011
2011/12:102 Utvecklingen inom den kommunala sektorn
2011/12:136 Redovisning av skatteutgifter 2012

EU-dokument
KOM(2012)164 Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om förenklad överföring av motorfordon registrerade i en annan medlemsstat på den inre marknaden

Motioner
med anledning av prop. 2011/12:79 En reformerad muttbrottslagstiftning
2011/12:Ju16 av Morgan Johansson m.fl. (S)
2011/12:Ju17 av Maria Ferm och Agneta Börjesson (MP)

med anledning av prop. 2011/12:133 Nya myndigheter inom utbildningsområdet m.m.
2011/12:Ub9 av Esabelle Dingizian m.fl. (MP)
2011/12:Ub10 av Ibrahim Baylan m.fl. (S)
2011/12:Ub11 av Rossana Dinamarca m.fl. (V)

med anledning av skr. 2011/12:114 Strategisk exportkontroll 2011 – krigsmateriel och produkter med dubbla användningsområden
2011/12:U23 av Urban Ahlin m.fl. (S)
2011/12:U24 av Julia Kronlid m.fl. (SD)
2011/12:U25 av Bodil Ceballos m.fl. (MP)
2011/12:U26 av Hans Linde m.fl. (V)

med anledning av skr. 2011/12:131 Vägen till nära-nollenergibyggnader
2011/12:C11 av Lars Isovaara och Carina Herrstedt (SD)
2011/12:C12 av Veronica Palm m.fl. (S)
2011/12:C13 av Jan Lindholm m.fl. (MP)
2011/12:C14 av Kent Persson m.fl. (V)

Utrikesutskottets betänkanden
2011/12:UU12 Internationell hållbar utveckling
2011/12:UU8 Mänskliga rättigheter i svensk utrikespolitik

Socialutskottets betänkanden
2011/12:SoU15 Alkoholserving på särskilda boenden
2011/12:SoU16 Läkemedelsfrågor
2011/12:SoU17 Genomförande av ändringsdirektivet 2010/84/EU avseende säkerhetsövervakning av läkemedel
2011/12:SoU14 Hälso- och sjukvårdsfrågor samt tandvårdsfrågor

Arbetsmarknadsutskottets betänkande
2011/12:AU8 Arbetslöshetsförsäkringen

5 § Anmälan om interpellationer

Anmäldes att följande interpellationer framställdes

den 16 april

2011/12:326 Lex Gulli
av *Börje Vestlund* (S)
till socialminister Göran Hägglund (KD)

2011/12:327 Handläggningen vid miljöprövning
av *Sven-Erik Bucht* (S)
till miljöminister Lena Ek (C)

Interpellationerna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 24 april.

6 § Anmälan om frågor för skriftliga svar

Anmäldes att följande frågor för skriftliga svar framställdes

den 13 april

2011/12:521 Tillstånd att utfärda examina
av *Krister Örnfjäder* (S)

till utbildningsminister Jan Björklund (FP)

2011/12:522 Skyddslagstiftning för franchisetagare
av *Krister Örnfjäder* (S)

till justitieminister Beatrice Ask (M)

2011/12:523 Avhopp från lärarutbildningen
av *Krister Örnfjäder* (S)

till utbildningsminister Jan Björklund (FP)

2011/12:524 Minskade resurser till Linnéuniversitetet
av *Tomas Eneroth* (S)

till utbildningsminister Jan Björklund (FP)

2011/12:525 Kreditupplysningar
av *Jan Ertsborn* (FP)

till justitieminister Beatrice Ask (M)

den 16 april

2011/12:526 Nordiskt projekt om informationsutbytesavtal
av *Christina Oskarsson* (S)

till finansminister Anders Borg (M)

2011/12:527 Moratorium för utfärdande av polisnotor vid idrottsarrangemang

av *Mattias Karlsson* (SD)

till justitieminister Beatrice Ask (M)

Frågorna 2011/12:521–523 redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 17 april.

Övriga frågor redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 24 april.

Förhandlingarna leddes
av förste vice talmannen från sammanträdet början till och med 1 §
anf. 56 (delvis) och
av tredje vice talmannen därefter till sammanträdet slut.

Vid protokollet

KATHRIN FLOSSING

/Eva-Lena Ekman

Innehållsförteckning

1 § Bordlägningsdebatt med anledning av vårpropositionen	1
Anf. 1 Finansminister ANDERS BORG (M).....	1
Anf. 2 FREDRIK OLOVSSON (S)	4
Anf. 3 Finansminister ANDERS BORG (M) replik.....	7
Anf. 4 FREDRIK OLOVSSON (S) replik	8
Anf. 5 Finansminister ANDERS BORG (M) replik.....	8
Anf. 6 FREDRIK OLOVSSON (S) replik	9
Anf. 7 CARL B HAMILTON (FP) replik.....	9
Anf. 8 FREDRIK OLOVSSON (S) replik	9
Anf. 9 CARL B HAMILTON (FP) replik.....	10
Anf. 10 FREDRIK OLOVSSON (S) replik	10
Anf. 11 EMIL KÄLLSTRÖM (C) replik.....	11
Anf. 12 FREDRIK OLOVSSON (S) replik	11
Anf. 13 EMIL KÄLLSTRÖM (C) replik.....	12
Anf. 14 FREDRIK OLOVSSON (S) replik	12
Anf. 15 ERIK ALMQVIST (SD) replik.....	12
Anf. 16 FREDRIK OLOVSSON (S) replik	13
Anf. 17 ERIK ALMQVIST (SD) replik.....	13
Anf. 18 FREDRIK OLOVSSON (S) replik	14
Anf. 19 ANDERS SELLSTRÖM (KD) replik.....	14
Anf. 20 FREDRIK OLOVSSON (S) replik	15
Anf. 21 ANDERS SELLSTRÖM (KD) replik.....	15
Anf. 22 FREDRIK OLOVSSON (S) replik	16
Anf. 23 PER BOLUND (MP)	16
Anf. 24 Finansminister ANDERS BORG (M) replik.....	18
Anf. 25 PER BOLUND (MP) replik	19
Anf. 26 Finansminister ANDERS BORG (M) replik.....	20
Anf. 27 PER BOLUND (MP) replik	20
Anf. 28 CARL B HAMILTON (FP) replik	21
Anf. 29 PER BOLUND (MP) replik	21
Anf. 30 CARL B HAMILTON (FP) replik	22
Anf. 31 PER BOLUND (MP) replik	22
Anf. 32 EMIL KÄLLSTRÖM (C) replik.....	23
Anf. 33 PER BOLUND (MP) replik	23
Anf. 34 EMIL KÄLLSTRÖM (C) replik.....	24
Anf. 35 PER BOLUND (MP) replik	24
Anf. 36 ANDERS SELLSTRÖM (KD) replik.....	24
Anf. 37 PER BOLUND (MP) replik	25
Anf. 38 ANDERS SELLSTRÖM (KD) replik.....	26
Anf. 39 PER BOLUND (MP) replik	26
Anf. 40 CARL B HAMILTON (FP).....	27
Anf. 41 FREDRIK OLOVSSON (S) replik	28
Anf. 42 CARL B HAMILTON (FP) replik	28
Anf. 43 PER BOLUND (MP) replik.....	29
Anf. 44 CARL B HAMILTON (FP) replik	29
Anf. 45 PER BOLUND (MP) replik.....	30

Anf. 46	CARL B HAMILTON (FP) replik	30	Prot. 2011/12:97
Anf. 47	ULLA ANDERSSON (V) replik	30	16 april
Anf. 48	CARL B HAMILTON (FP) replik	31	<hr/>
Anf. 49	ULLA ANDERSSON (V) replik	32	
Anf. 50	CARL B HAMILTON (FP) replik	32	
Anf. 51	EMIL KÄLLSTRÖM (C)	32	
Anf. 52	FREDRIK OLOVSSON (S) replik	34	
Anf. 53	EMIL KÄLLSTRÖM (C) replik	34	
Anf. 54	FREDRIK OLOVSSON (S) replik	34	
Anf. 55	EMIL KÄLLSTRÖM (C) replik	35	
Anf. 56	PER BOLUND (MP) replik	35	
Anf. 57	EMIL KÄLLSTRÖM (C) replik	36	
Anf. 58	PER BOLUND (MP) replik	36	
Anf. 59	EMIL KÄLLSTRÖM (C) replik	37	
Anf. 60	ERIK ALMQVIST (SD) replik	37	
Anf. 61	EMIL KÄLLSTRÖM (C) replik	37	
Anf. 62	ERIK ALMQVIST (SD) replik	38	
Anf. 63	EMIL KÄLLSTRÖM (C) replik	38	
Anf. 64	ULLA ANDERSSON (V) replik	38	
Anf. 65	EMIL KÄLLSTRÖM (C) replik	39	
Anf. 66	ULLA ANDERSSON (V) replik	39	
Anf. 67	EMIL KÄLLSTRÖM (C) replik	39	
Anf. 68	ERIK ALMQVIST (SD)	40	
Anf. 69	ULLA ANDERSSON (V) replik	42	
Anf. 70	ERIK ALMQVIST (SD) replik	43	
Anf. 71	ULLA ANDERSSON (V) replik	43	
Anf. 72	ERIK ALMQVIST (SD) replik	44	
Anf. 73	ULLA ANDERSSON (V)	44	
Anf. 74	Finansminister ANDERS BORG (M) replik	47	
Anf. 75	ULLA ANDERSSON (V) replik	48	
Anf. 76	Finansminister ANDERS BORG (M) replik	48	
Anf. 77	ULLA ANDERSSON (V) replik	49	
Anf. 78	CARL B HAMILTON (FP) replik	49	
Anf. 79	ULLA ANDERSSON (V) replik	50	
Anf. 80	CARL B HAMILTON (FP) replik	50	
Anf. 81	ULLA ANDERSSON (V) replik	51	
Anf. 82	ERIK ALMQVIST (SD) replik	51	
Anf. 83	ULLA ANDERSSON (V) replik	52	
Anf. 84	ERIK ALMQVIST (SD) replik	52	
Anf. 85	ULLA ANDERSSON (V) replik	53	
Anf. 86	ANDERS SELLSTRÖM (KD)	53	
Anf. 87	FREDRIK OLOVSSON (S) replik	55	
Anf. 88	ANDERS SELLSTRÖM (KD) replik	55	
Anf. 89	FREDRIK OLOVSSON (S) replik	56	
Anf. 90	ANDERS SELLSTRÖM (KD) replik	56	
Anf. 91	PER BOLUND (MP) replik	56	
Anf. 92	ANDERS SELLSTRÖM (KD) replik	57	
Anf. 93	PER BOLUND (MP) replik	58	
Anf. 94	ANDERS SELLSTRÖM (KD) replik	58	

Anf. 95	ERIK ALMQVIST (SD) replik.....	58
Anf. 96	ANDERS SELLSTRÖM (KD) replik.....	59
Anf. 97	ERIK ALMQVIST (SD) replik.....	59
Anf. 98	ANDERS SELLSTRÖM (KD) replik.....	60
Anf. 99	ULLA ANDERSSON (V) replik.....	60
Anf. 100	ANDERS SELLSTRÖM (KD) replik.....	61
Anf. 101	ULLA ANDERSSON (V) replik.....	61
Anf. 102	ANDERS SELLSTRÖM (KD) replik.....	62
Anf. 103	Finansminister ANDERS BORG (M).....	62
Anf. 104	FREDRIK OLOVSSON (S) replik.....	64
Anf. 105	Finansminister ANDERS BORG (M) replik.....	65
Anf. 106	FREDRIK OLOVSSON (S) replik.....	65
Anf. 107	Finansminister ANDERS BORG (M) replik.....	66
Anf. 108	PER BOLUND (MP) replik.....	66
Anf. 109	Finansminister ANDERS BORG (M) replik.....	67
Anf. 110	PER BOLUND (MP) replik.....	67
Anf. 111	Finansminister ANDERS BORG (M) replik.....	68
Anf. 112	ERIK ALMQVIST (SD) replik.....	68
Anf. 113	Finansminister ANDERS BORG (M) replik.....	69
Anf. 114	ERIK ALMQVIST (SD) replik.....	69
Anf. 115	Finansminister ANDERS BORG (M) replik.....	70
Anf. 116	ULLA ANDERSSON (V) replik.....	70
Anf. 117	Finansminister ANDERS BORG (M) replik.....	71
Anf. 118	ULLA ANDERSSON (V) replik.....	71
Anf. 119	Finansminister ANDERS BORG (M) replik.....	72
2 §	Justering av protokoll.....	72
3 §	Hänvisning av ärenden till utskott.....	72
4 §	Bordläggning.....	72
5 §	Anmälan om interpellationer.....	73
6 §	Anmälan om frågor för skriftliga svar.....	74
7 §	Kammaren åtskildes kl. 17.02.....	75

